

ILMAJOEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2024

Kunnanhallitus 24.3.2025 § 58

Valtuusto 23.6.2025 § 30

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	2
1.2.1. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	2
1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	9
1.2.3. KUNNAN TOIMINNAN JA TALouden KEHITYS.....	10
1.2.4. YMPÄRISTÖASIAT.....	17
1.2.5. MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	18
1.2.6. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	19
1.2.7. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA.....	20
1.3. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	21
1.4. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	22
1.4.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	22
1.4.2. TOIMINNAN RAHOITUS	24
1.5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	26
1.6. KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	30
1.7. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	31
1.7.1. YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTUVISTÄ YHTEISÖISTÄ.....	31
1.7.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	31
1.7.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	32
1.7.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	32
1.7.5. KONSERNITILINPÄÄTÖS.....	33
1.8. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	38
1.8.1. ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY.....	38
1.8.2. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	38
2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	39
2.1. KUNNANVALTUUSTO, KESKUSVAALILAUTAKUNTA JA TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	39
2.2. KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT.....	40
2.2.1. YLEISHALLINTO.....	41
2.2.2. ISÄNNÖINTI	43
2.2.3. HENKILÖSTÖHALLINTO	44
2.2.4. ELINVOIMA- JA TYÖLLISYYSPALVELUT	45
2.3. TEKNINEN TOIMIALA	48
2.3.1. TEKNINEN HALLINTO	49
2.3.2. KUNNALLISTEKNIikka	51
2.3.3. KIINTEISTÖPALVELUT	53
2.3.4. RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT	54
2.3.5. YMPÄRISTÖNSUOJELU	57
2.3.6. RAKENNUSVALVONTA	59
2.3.7. KAAVOITUS JA MITTAUS.....	60
2.3.8. LAKEUDEN JÄTELAUTAKUNTA.....	62
2.4. SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA.....	66
2.4.1. PERUSOPETUS.....	67
2.4.2. VARHAISKASVATUS	71
2.4.3. LUKIOKOULUTUS.....	75
2.4.4. KULTTUURI JA VAPAA SIVISTYSTYÖ.....	77
2.4.5. NUORISOPALVELUT	79

2.4.6. LIIKUNTA JA HYVINVOINTI	81
2.4.7. KIRJASTOTOIMI	83
3. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	85
3.1. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	85
3.2. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN	89
4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN.....	91
5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	93
6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	94
7. TASEYKSIKKÖ JA KONSERNIYHTEISÖT	95
7.1. ILMAJOEN VUOKRATALOT OY	95
7.2. ILMAJOEN YRITYSTILAT OY	96
7.3. VESIHUOLTOLAITOS.....	97
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	98
8.1. KUNTA	98
8.1.1. TULOSLASKELMA.....	98
8.1.2. RAHOITUSLASKELMA	99
8.1.3. TASE	100
8.2. KONSERNI.....	102
8.2.1. KONSERNITULOSLASKELMA	102
8.2.2. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	103
8.2.3. KONSERNITASE.....	104
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	106
9.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	106
9.2. KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	106
9.3. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	107
9.4. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	108
9.5. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	110
9.5.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	110
9.5.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	113
9.5.3. VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	115
9.6. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	116
10. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	117
10.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA	119
10.2. VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	122
10.3. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE.....	127
10.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT	130
10.4.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	130
10.4.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	131
10.5. MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	132
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	136

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Ilmajoen kunnan vuoden 2024 tilinpäätös on ylijäämäinen. Vuosikate toteutuneessa tilinpäätöksessä oli 4 880 670 euroa. Asukasta kohden vuosikatteen muodostui 393 € / asukas, kun se edellisellä vuonna oli 476 euroa. Poistojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 247 893 euroa, kun edellisen vuoden tulos oli 509 924 euroa. Verotulot laskivat 307 403 euroa ja valtionosuudet vastaavasti 2 062 999 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimialojen tulosityksiköiden toimintamenojen toteuma oli 75 569 euroa suurempi kuin mihin alkuperäisessä talousarviossa oli varauduttu. Tulosityksiköiden tulot ylittivät talousarvion 459 299 eurolla. Toimintakate oli 338 405 euroa talousarviota parempi. Investoinnit laskivat edellisestä vuodesta. Investointien bruttoarvo oli 3 289 273 euroa ja netto 2 969 938 euroa.

Omakoti- ja asuinpientalotontteja myytiin vuonna 2024 yhteensä 11 kpl ja vuokrattiin 5. Kohteista kahta lukuun ottamatta muut sijaitsivat Ahonkylässä. Lisäksi Koskenkorvalta myytiin tontti aurinkoenergiapuistoa varten. Tonttimyynnistä saatiin 342 290 euroa ja vuokratonteista saatiin 9 961 euroa ja jatkossa sama summa joka vuosi. Kunnanvaltuusto mahdollisti omakotitonttien vuokraamisen joulukuussa 2022.

Kunnan asukasluku oli vuoden 2024 lopussa 12 426 henkilöä ja kasvoi 83 henkilöllä edellisvuodesta. Väkimäärä kasvoi Etelä-pohjanmaalla Ilmajoen lisäksi vain Seinäjoella ja Lapualla. Uusia kuntalaisia eli lapsia syntyi Ilmajoella vuonna 2024 yhteensä 132.

Vuoden 2024 aikana myönnettiin 95 rakennus- ja toimenpidelupaa sekä 20 ilmoitusasiaa. Uutta kerrosalaa näissä oli 29 413 m². Lupa myönnettiin 34 uudelle asuinhuoneistolle, joista 24 on asuinpientaloja. Uudisrakennus- ja laajennushankkeita valmistui vuoden aikana 112 kpl, kerrosalaa 39 899 m². Uusia asuinhuoneistoja valmistui 47 kpl, joista asuinpientaloja 23 kpl. Laajennuksen/muutoksen kautta valmistui uusia asuntoja 11 kpl.

Kiitän kunnan luottamushenkilöitä ja kunnan kaikkia työntekijöitä Ilmajoen kunnan eteen tehdystä merkittävästä työstä.

Ilmajoella 10.3.2025

Ari-Pekka Laitalainen

kunnanjohtaja

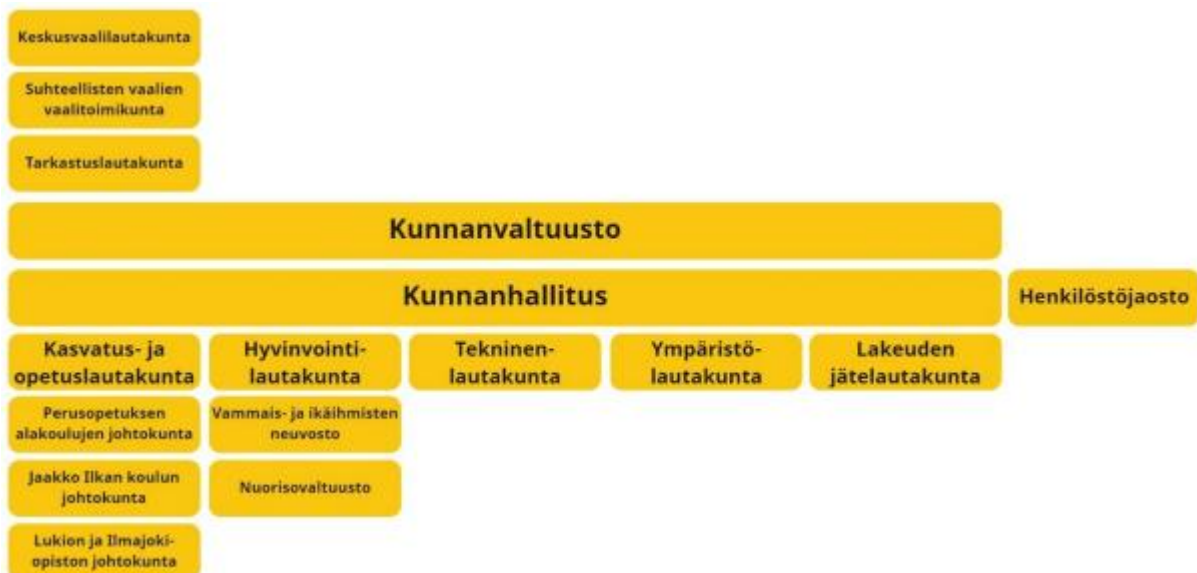
1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

PERUSTIETOJA KUNNASTA

- Ilmajoen kunta on perustettu vuonna 1865 (Ilmajoen kappeliseurakunta vuonna 1516)
- Kunnan kokonaispinta-ala on 508 km², josta vesi pinta-alaa 3 km²
- Asukasluku 31.12.2024 oli 12 426
- Taajamissa asuu väestöstä noin 76 % ja haja-asutusalueilla noin 24 %. Koko kunnan asukastiheys on n. 21 asukasta/km²
- Kunnan tuloveroprosentti oli 8,40.

1.2.1. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio rakentuu edustuksellisen luottamushenkilöjärjestelmän pohjalle. Kuntalaiset valitsevat vaaleilla edustajansa kunnan ylimpään päätöksentekaelimeen, kunnanvaltuustoon.

Kunnanvaltuusto puolestaan valitsee jäsenet kunnanhallitukseen, lautakuntiin ja johtokuntiin sekä antaa toimintaa varten tarvittavat johtosäännöt.

Vuoden 2021 kuntavaaleissa muodostui valtuuston paikkajakauma seuraavaksi toimikaudelle 2021-2025.

VALTUUSTON PAIKKAJAKAUMA

Puolue	Äänimäärä	Valtuutettujen määrä
Suomen Keskusta r.p.	1983	13
Perussuomalaiset r.p.	1154	8
Kansallinen Kokoomus r.p.	1092	7
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p.	654	4
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	429	2
Vihreä liitto	144	1
Vasemmistoliitto	23	0
Yhteensä	5479	35

VALTUUTETUT

Nimi	Ammatti	Puolue
Akkanen Hannu	logistikko	Ps
Alanko Mikko	autonkuljettaja	Ps
Berki Balint	vanhempi vartija, sammutusmies	Ps
Haapala Jussi	maanviljelijä	Kesk.
Hannuksela Juho	opiskelija, maaseutuyrittäjä	Kok
Hautala Salme	hyttiemäntä, eläkeläinen	Sdp
Hautamäki Eero-Pekka	opiskelija	Kesk.
Huhtakangas Marjut	päivähoitaja	Sdp
Iso-Tuisku Lotta	maatalousyrittäjä	Kesk.
Kananoja Reetta	potilasasiamies, kehittämiss.	Kesk.
Karvonen Juha-Pekka	henkilöstöpäällikkö	Kok
Kivimäki Riitta	merkonomi, eläkeläinen	Sdp
Koivuluoma Matti	autonkuljettaja	Kesk.
Koskela Harri	yrittäjä	Ps
Koskimies Heikki	agronomi, opettaja	kesk.
Köykkä Matti	lähihoitaja, vartija	Ps
Luhtala Pentti	mekaanikko, maanviljelijä	Kesk.
Lähdesmäki Juhana	yrittäjä	Kd
Niemelä Janne (28.6.2024 saakka)	myyntipäällikkö	Kok
Niemistö Esa	osastonhoitaja	Kesk.
Olli Heidi	aineenopettaja	Vihreät

Nimi	Ammatti	Puolue
Palmu Veli-Jukka	eläkeläinen, maanviljelijä	Ps
Perälä Simo	maatalousyrittäjä	Kesk.
Petäjävirta Irma	luokanopettaja, koulunjohtaja	Kesk.
Pihlajaniemi Henna-Maija (21.8.2024 alk.)	viittomakielentulkki, yrittäjä	Kok
Pöytälaakso Niclas	opiskelija	Kok
Rahkola Helena	yrittäjä	Ps
Ranto Ahti	maanviljelijä	Kesk.
Raumannin Juho	maanviljelijä, työnjohtaja	Kok
Reinilä Johanna	muistihoitaja	sdp
Seppä-Ritola Noora	projektisuunnittelija	Kok
Syväjäjärvi Jaana	kätilö/terveydenhoitaja	Kd
Tietäväinen Jukka	palvelupäällikkö	Kesk.
Valkeala Marika	maatalousyrittäjä	Ps
Yli-Karjanmaa Kyösti	maatalousyrittäjä, agrologi	Kok
Ålander Antti	toimitusjohtaja	Kesk.

Yhteensä 35 valtuutettua.

Valtuuston sihteerinä on toiminut hallinto- ja talousjohtaja Marko Lähde

KUNNANHALLITUS 21.8.2023 SAAKKA

Etu- ja sukunimi	Ammatti	Puolue
Ålander Antti, puheenjohtaja	toimitusjohtaja	Kesk.
Akkanen Hannu, I varapuheenjohtaja	logistikko	Ps
Niemelä Janne, II varapuheenjohtaja	myyntipäällikkö	Kok
Jäsenet:		
Haapala Jussi	maanviljelijä	Kesk.
Hautala Salme	hyttiemäntä, eläkeläinen	Sdp
Kananoja Reetta	potilasasiamies, kehittämissuun.	Kesk.
Lähdesmäki Juhana	yrittäjä	Kd
Niemistö Esa	osastonhoitaja	Kesk.
Rahkola Helena	yrittäjä	Ps
Reinilä Johanna	muistihoitaja	Sdp
Seppä-Ritola Noora	projektisuunnittelija	Kok

Etu- ja sukunimi	Ammatti	Puolue
Henkilökohtaiset varajäsenet samassa järjestyksessä lueteltuina:		
Luhtala Pentti	mekaanikko, maanviljelijä	Kesk.
Mäenpää Juha	ammattillinen erityisopettaja	Ps
Perälä Kirsi	lakimies, varatuomari	Kok
Iso-Tuisku Lotta	maatalousyrittäjä	Kesk.
Renkola Jari	metallimies	Sdp
Yli-Rasku Hanna-Liisa	sairaanhoitaja, kätilö	Kesk.
Jokilehto Jari	ensihoidon kenttäjohtaja	Kok
Mänty Riikka	ostaja	Kesk.
Valkeala Marika	maatalousyrittäjä	Ps
Takkunen Marjo	toiminnanjohtaja	Sdp
Pöytälaakso Niclas	opiskelija	Kok

KUNNANHALLITUS 2024

Nimi	Ammatti	Puolue
Ålander Antti, pj.	toimitusjohtaja	Kesk.
Rahkola Helena, I vpj.	yrittäjä	Ps
Niemelä Janne, II vpj. (28.6.2024 saakka)	myyntipäällikkö	Kok
Jäsenet:		
Akkanen Hannu	logistikko	Ps
Hautala Salme	hyttiemäntä, eläkeläinen	Sdp
Iso-Tuisku Lotta	maatalousyrittäjä	Kesk.
Kananoja Reetta	potilasasiamies, kehittämissuun.	Kesk.
Lähdesmäki Juhana	yrittäjä	Kd
Niemistö Esa	osastonhoitaja	Kesk.
Pöytälaakso Niclas (II vpj. 28.6.2024 alk.)	opiskelija	Kok
Valkeala Marika	maatalousyrittäjä	Ps
Yli-Karjanmaa Kyösti (28.6.2024 alk.)	maatalousyrittäjä, agrologi	Kok

Nimi	Ammatti	Puolue
Henkilökohtaiset varajäsenet samassa järjestyksessä lueteltuina:		
Tietäväinen Jukka	palvelupäällikkö	Kesk.
Saunamäki Suvi	myyjä	Ps
Perälä Kirsi (28.6.2024 saakka)	lakimies, varatuomari	Kok
Mäenpää Juha	ammattillinen erityisopettaja	Ps
Renkola Jari	metallimies	Sdp
Haapala Jussi	maanviljelijä	Kesk.
Yli-Rasku Hanna-Liisa	sairaanhoitaja, kätilö	Kesk.
Jokilehto Jari	ensihoidon kenttäjohtaja	Kok
Mänty Riikka	ostaja	Kesk.
Seppä-Ritola Noora	projektisuunnittelija	Kok
Keränen Arto	kirvesmies	Sdp
Perälä Kirsi (28.6.2024 alk.)	lakimies, varatuomari	Kok

Kunnanhallituksen esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Ari-Pekka Laitalainen ja sihteerinä hallinto- ja talousjohtaja Marko Lähde.

HENKILÖSTÖORGANISAATIO

Ilmajoen kunnan palveluksessa oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 675 henkilöä. Tarkemmat tiedot ilmenevät erillisestä henkilöstökertomuksesta.

Vuonna 2024 palkat ja palkkiot sisältäen mm. jaksotetut palkat, kokouspalkkiot ja työllisyystyöpalkat (ts. kaikki palkkatilit) olivat yhteensä 23 190 380 euroa. Palkat ja palkkiot laskivat 3,8 % verrattuna vuoteen 2023.

**SUOMEN KUNTALIITON KULTAINEN ANSIOMERKKI TAI LAHJAKORTTI 31.12.2024
MYÖNNETTY ILMAJOEN KUNNAN PALVELUKSESSA OLEVILLE SEURAAVILLE HENKI-
LÖILLE:**

30 VUODEN PALVELUKSESTA

- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Marjanne Hellman
- Kokki Jaana Kivimäki
- Laitoshuoltaja Anne Lehtola
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Maarit Lähteenmaa
- Työllisyyskoordinaattori Virpi Pakka
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Anne-Mari Salo
- Päiväkotihuoltaja Tuula Viertoma
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Sirpa Viitamäki

40 VUODEN PALVELUKSESTA

- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Ulla Mansikkamäki

ELÄKKEELLE VUONNA 2024 OVAT JÄÄNEET SEURAAVAT HENKILÖT

- Maalari Kari Hautamäki
- Tekstiilityön opettaja Tuula Kivimäki
- Toimistosihteeri Ritva Koskela
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Raija Koski
- Koulukäynninohjaaja ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja Tuula Kuivaniemi
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Tuija Köykkä
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Tarja Leikas
- Peruskoulun luokanopettaja Jouko Liimatainen
- Kokki Marjaana Mattila
- Kiinteistönhoitaja Juha Rantasuo
- Päiväkotihuoltaja Seija Ruosteluoma
- Peruskoulun luokanopettaja Asko Saarela

1.2.2. Yleinen taloudellinen kehitys

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Valtiovarainministeriön joulukuussa julkaiseman katsauksen mukaan Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun vuoden 2024 alkupuolella, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jäi 0,3 prosenttia pienemmäksi kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityinen kulutuksen maltillinen laskeminen. Ulkomaankauppa sen sijaan on kehittynyt myönteisesti. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta.

Inflaation hidastumisen ja korkojen laskun ennakoidaan kääntävän sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT:n arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia.

Katsauksessa todetaan, että rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Vuodesta 2025 lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Toipuminen kuitenkin kestää, sillä markkinoilla on edelleen paljon uusia asuntoja tarjolla. Muussa rakentamisessa nousu on nopeampaa. Sekä rakentamista että kone- ja laiteinvestointeja vauhdittavat osaltaan energiasiirtymä ja siihen liittyvät hankkeet. Erityisesti vuodelle 2025 odotetaan paljon uusia investointeja, kun myös puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti. Myös tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit sekä digitalisaatioon liittyvät panostukset ovat kasvussa, ja niiden kasvua tukevat myös julkisten panostusten kasvu- ja verokannusteet.

Työllisyys kehittyi heikosti vuonna 2024 erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsee irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenevät ja työttömyys kasvaa laajalaisesti. Vuoden 2025 aikana työmarkkinoiden odotetaan elpyvän, mutta työttömyyden lasku on hidasta.

Maailmantalouden näkymät nähdään varovaisen positiivisiksi, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopolitiittisista haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka erittäin nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä. Keskeinen uhka maailmantalouden kasvuille on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen. Yhdysvaltojen tullien nostolla olisi negatiivisia vaikutuksia etupäässä sen omaan talouteen. Vastatoimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua.

Suomen viennin kasvun arvioidaan vauhdittuvan, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaikea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Viennin kasvusta huolimatta nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää tulevina vuosina pieneksi, sillä myös tuonti kasvaa reippaasti investointien lisääntymisen myötä.

KUNTATALOUS

Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan pysyneen vuonna 2024 likimain vuoden 2023 lukemissa eli noin 1,2 miljardissa eurossa, jolloin alijäämä suhteessa BKT:hen on 0,4 prosenttia. Talouden alavi-reisyys laski kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muut verolajit kehittyivät suotuisasti. Valtion tulonsiirrot kunnille ovat vähentyneet mm. sote-siirtolaskelman tarkentumisesta johtuvan jälkikäteistarkistuksen ja hallituksen päättämien indeksisäästöjen vuoksi.

Kuntahallinnon alijäämän ennakoidaan syvenevät 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2027. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025, mikä johtuu TE-palvelu-uudistuksesta. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemman suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannuksia saataisiin pienennettyä samaa tahtia.

1.2.3. Kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Vuoden 2024 talousarvioasetetut kuntastrategiset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuudessaan hyvin. Asetetut tavoitteet olivat:

Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti

Tavoite: Kehitämme palveluverkkoa ja pidämme palvelutason hyvällä tasolla pienemmillä resursseilla.

Toteuma: Palveluverkon kehittämistä ja suunnittelua on jatkettu vuoden 2024 aikana. Palvelutaso pysyi hyvällä tasolla, vaikka kunnan henkilöstöresurssia piennettiin.

Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen

Tavoite: Kehitämme johtamistapoja ja parannamme henkilöstön hyvinvointia.

Toteuma: Johtamistapoja kehitettiin esimiesten kouluttautumisella. Henkilöstön työhyvinvointia pyrittiin parantamaan jatkamalla voimakkaita panostuksia tyhy-toimintaan.

Rakennamme arvostavaa yhteishenkeä

Tavoite: Viestimme avoimesti ja kunnioittavasti.

Toteuma: Viestintä on ollut aktiivista ja avointa eri viestintäkanavilla.

Edistämme yrittäjyyttä

Tavoite: Lisäämme Ilmajoen yrittäjämyönteisyyttä sekä ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kunnan ja yrittäjien välillä.

Toteuma: Yritysneuvonnan kysyntä on ollut vilkasta ja siitä saatu asiakaspalaute myönteistä. Yrittäjille on annettu monipuolisesti tietoa kunnan ja yhteistyökumppanien yrityspalveluista. Toiminnasta ja tapahtumista on viestitty säännöllisesti ja monikanavaisesti.

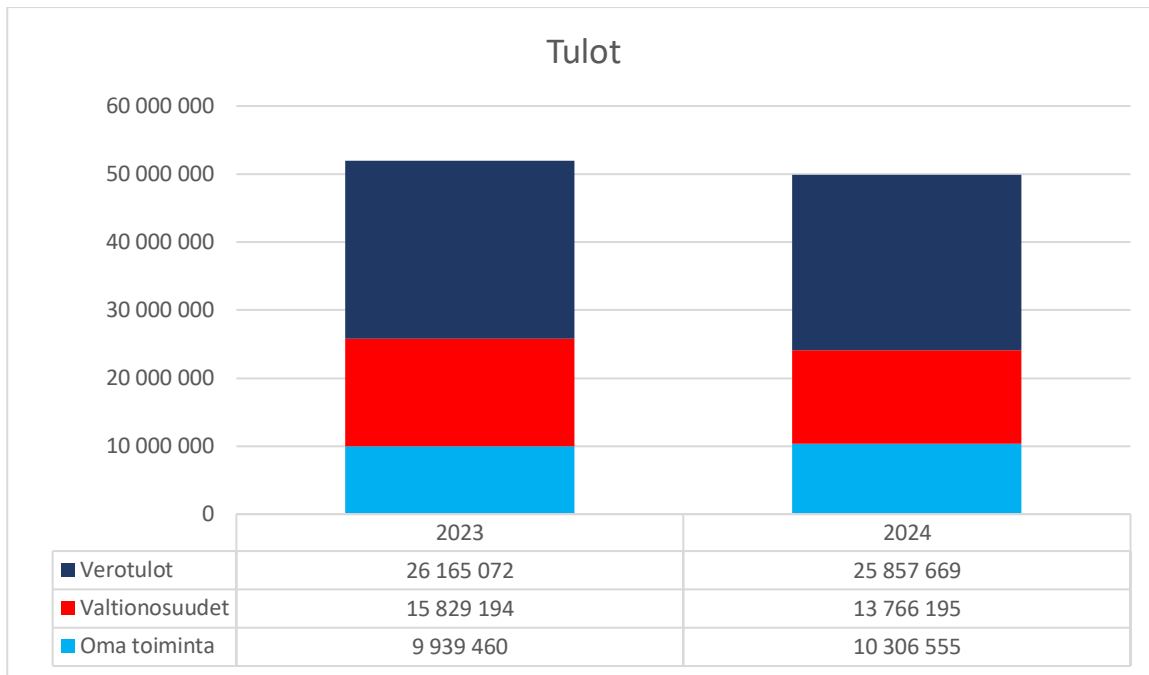
Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin valtuuston kokouksessa joulukuussa 2023. Tämän lisäksi valtuusto on hyväksynyt muutoksia määrärahoihin talousarviovuoden aikana. Tilinpäätökseen liittyen määrärahaylityksiä käsiteltiin valtuuston kokouksissa 13.5.2024, 28.6.2024 ja 17.2.2025.

Käyttötalouden menot laskivat edelliseen vuoteen verrattaessa 2,6 % eli 1,2 milj. euroa. Toimintatuotot vastaavasti kasvoivat 3,7 % eli 0,4 milj. euroa. Tonttien myyntivoitot olivat 320 445 euroa, kun ne vuonna 2023 olivat 80 390 euroa.

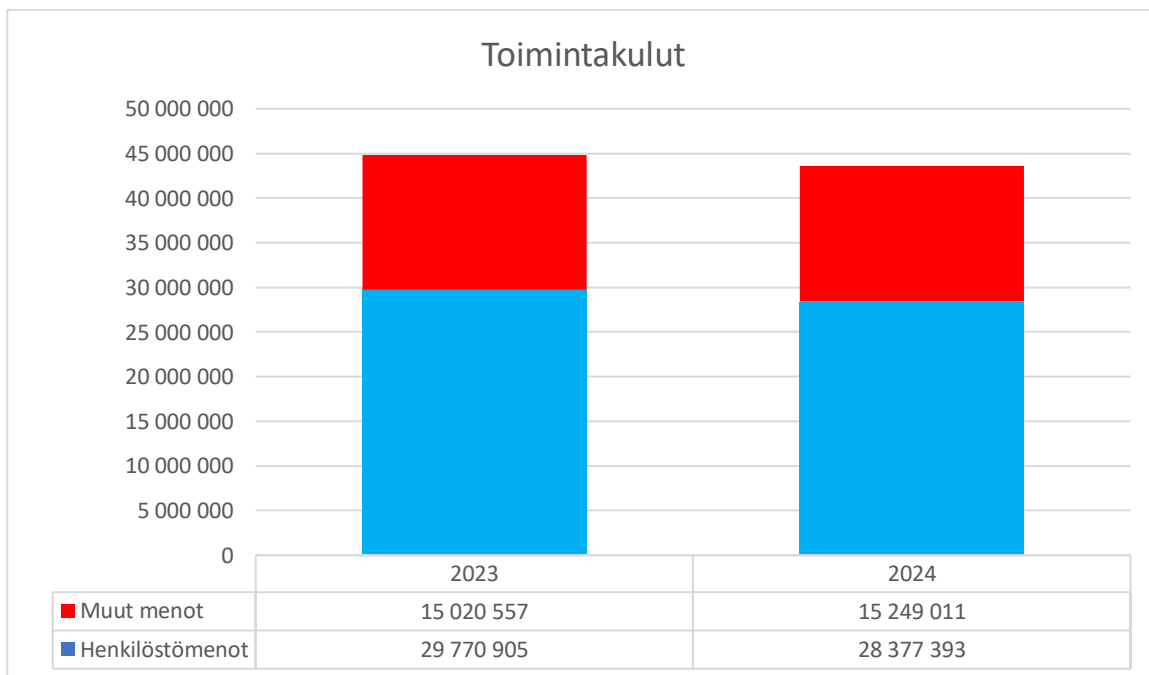
Toimintakate parani 4,2 %, verotulot laskivat 1,2 % ja valtionosuudet vastaavasti 13 %. Vuosikate laski 4,9 milj. euroon, kun se vuotta aikaisemmin oli 5,9 milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli 3 milj. euroa, kun ne edellisenä vuotena olivat 5 milj. euroa.

Kokonaistulot ja käyttötalous

Kokonaistulot laskivat edellisestä vuodesta yhteensä 2,0 milj. euroa. Oman toiminnan tuotot kasvoivat 0,4 milj. euroa, verotulot laskivat 0,3 milj euroa ja valtionosuudet 2,1 milj. euroa.

Kunnan toimintakulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,2 milj. euroa. Hyvän kehityksen taustalla ovat talouden tehostamistoimenpiteet, jotka näkyivät erityisesti henkilöstömenojen vähene-
misenä. Palkankorotukset huomioon ottaen henkilöstömenoihin kohdistuneet säästöt voidaan ar-
vioida noin 2,5 milj. euroksi.

Kokonaisuutena talousarviossa asetetut käyttötalouden taloudelliset tavoitteet saavutettiin, vaikka toimintamenot ylittyivät joillakin tulosalueilla. Käyttötalouden toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,5 milj. eurolla ja toimintakulut alittivat budjetin 0,1 milj. eurolla. Toimintakate oli 0,3 milj. euroa parempi kuin talousarviossa.

KÄYTTÖTALOUDEN KEHITYS

	TA 2024	Toteuma 2024
Tulot	9 917 256,00	10 331 229,74
Menot	-43 550 835,00	-43 626 404,13
Netto	-33 633 579,00	-33 295 174,39

Olenneisimpia menojen lisäyksiä alkuperäiseen talousarvioon oli seuraavilla tulosalueilla:

	Lisäys
Kunnallistekniikan tulosalue	0,165 milj. €
Perusopetus	0,366 milj. €

Pääasialliset syyt ylityksiin olivat ennakoitua suuremmat menot viemärlaitoksella sekä henkilöstömenot ja oppilaskuljetusmaksut perusopetuksessa.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Toimintakate

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vastaa käyttötalouden nettomenoja.

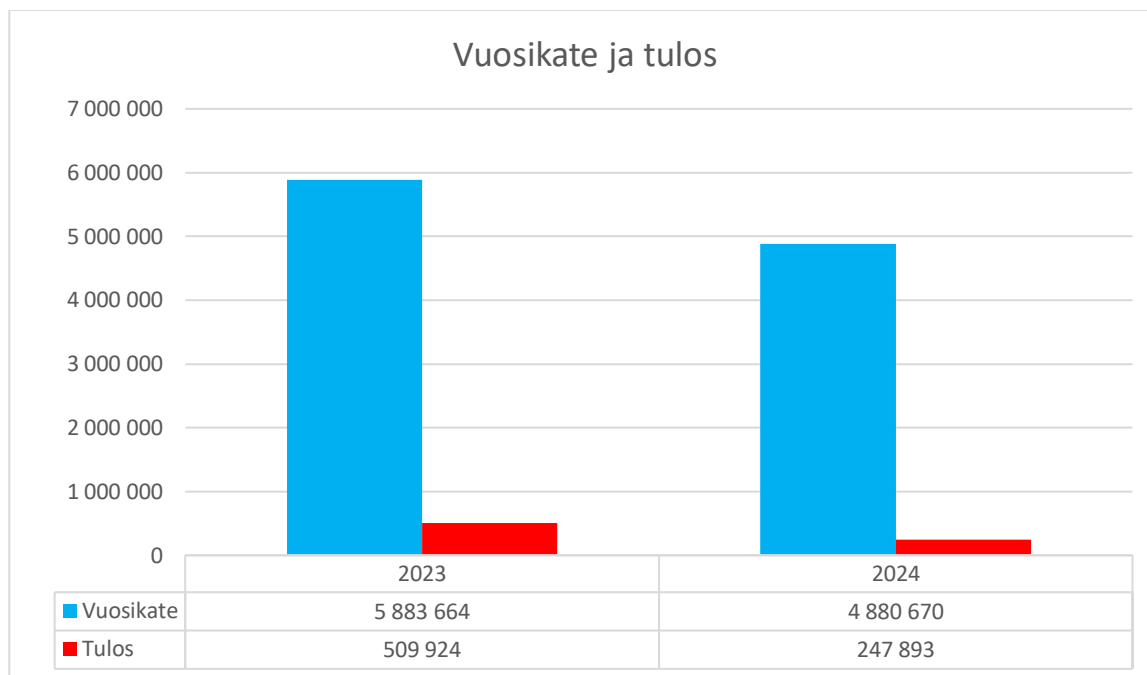
Toimintakate oli -33 295 175 euroa vuonna 2024. Toimintakate parani edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 milj. euroa.

Vuosikate ja tulos

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmajoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulee kattaa sekä lainojen lyhennykset että investoinnit. Lyhyellä aikavälillä investointeja ja lainojen lyhennyksiä voidaan kattaa uudella lainanotolla.

Vuosikate oli talousarviota parempi. Alkuperäisessä talousarviossa vuosikate oli 4,2 milj. euroa ja tilinpäätöksen mukaan se oli 4,9 milj. euroa. Tulos oli talousarvioon nähden 0,12 milj. euroa parempi

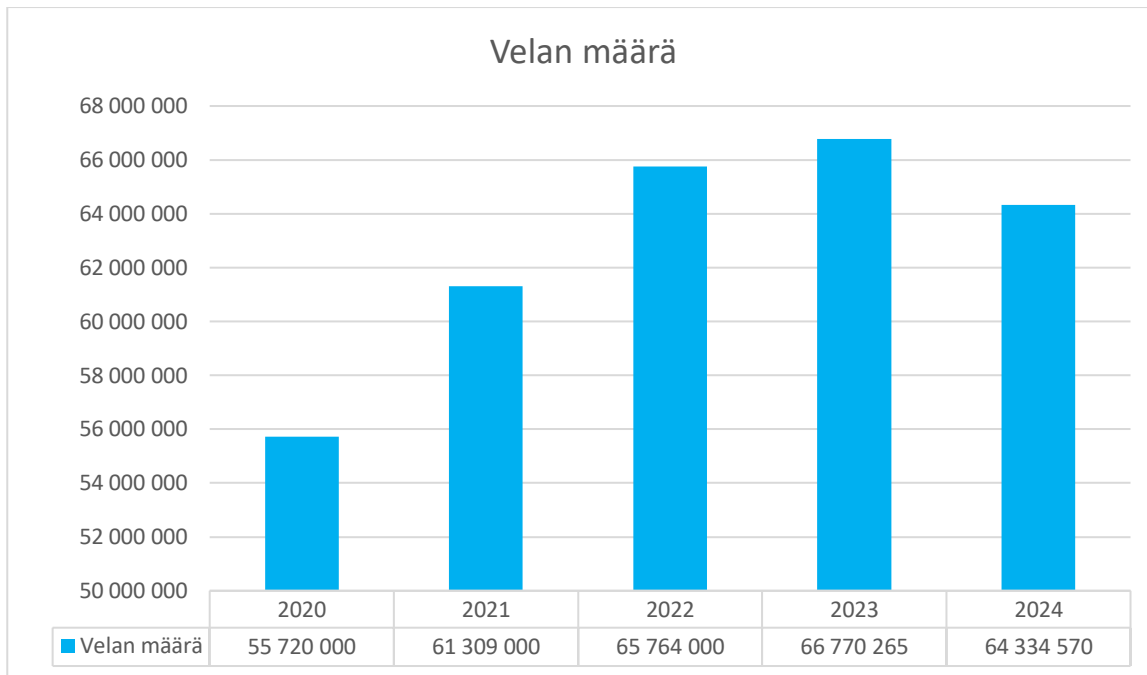
ollen 247 893 euroa, vaikka tulosta rasitti 0,5 milj. euron ylimääräiset alaskirjaukset poisto-ohjelmassa.

Lainat

Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 5 milj. euroa. Lainojen lyhennykset olivat 7,2 milj. euroa, kuntatodistusten määrä laski 0,2 milj. euroa. Kunnan lainamäärä oli vuoden 2024 lopussa 64,3 milj. euroa (vuonna 2023 66,8 milj. euroa). Lainamäärä asukasta kohden oli vuoden 2024 lopussa 5 177 euroa (vuonna 2023 lainamäärä oli 5 410 €/asukas).

Alkuperäisessä talousarviossa uutta lainaa ennakoitiin otettavan 9,5 milj. euroa. Lainan nostotarvetta ei talousarviovuoden aikana kuitenkaan syntynyt tältä osin. Pääasiallisina syinä tähän olivat talouden tehostamisohjelman onnistuminen ja ennakoitua vähäisemmät investoinnit. Uutta lainaa nostettiin lainojen uudelleenjärjestelyyn, jossa uudella lainalla maksettiin kalliimpia lainoja pois.

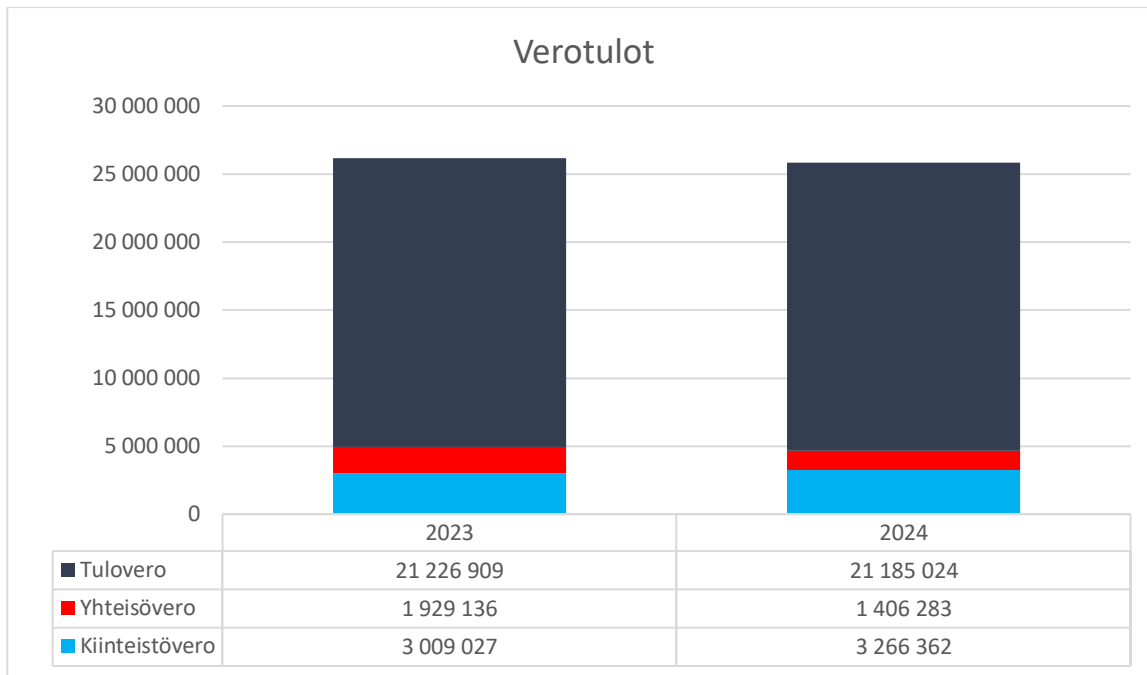

Verotulot, valtionosuudet, rahoituserät

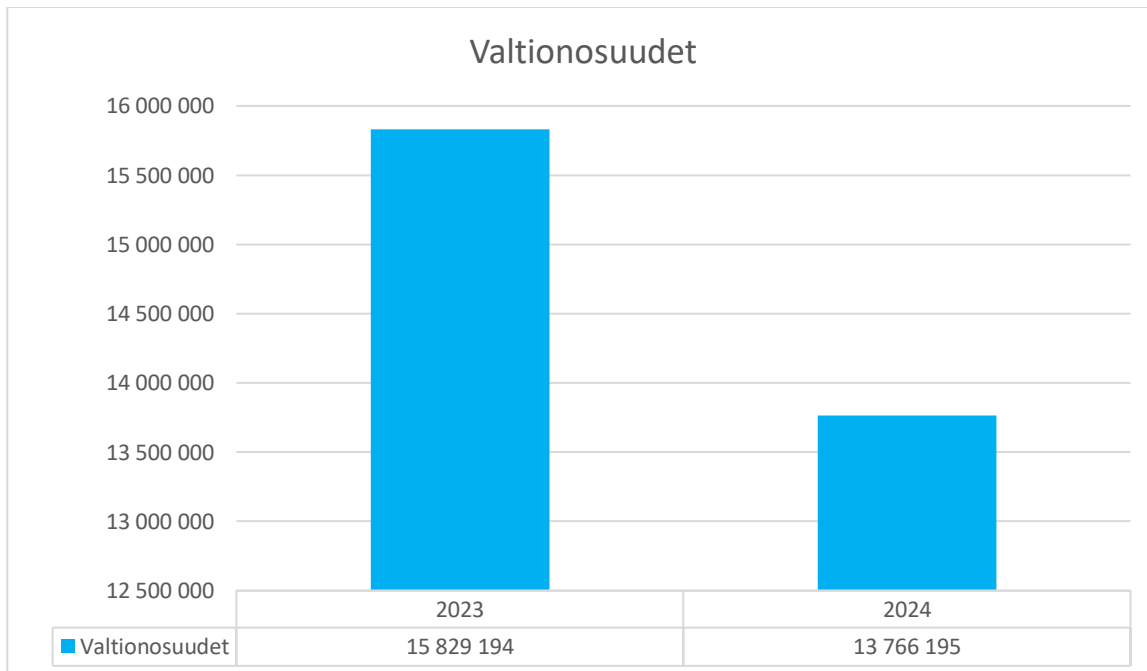
Verotulot olivat yhteensä 25,9 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot laskivat 0,3 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna verotulot ylittyivät 0,4 milj. euroa.

Verotulolajit toteutuivat seuraavasti:

- kunnan tulovero 21,2 milj. euroa. (+0,6 milj. euroa verrattuna talousarvio 2024)
- yhteisövero 1,4 milj. euroa. (-0,2 milj. euroa verrattuna talousarvio 2024)
- kiinteistöverot 3,3 milj. euroa. (+13 000 euroa verrattuna talousarvio 2024)

Valtionosuudet olivat yhteensä 13,8 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli 2 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna toteutuma oli 0,2 milj. euroa pienempi.

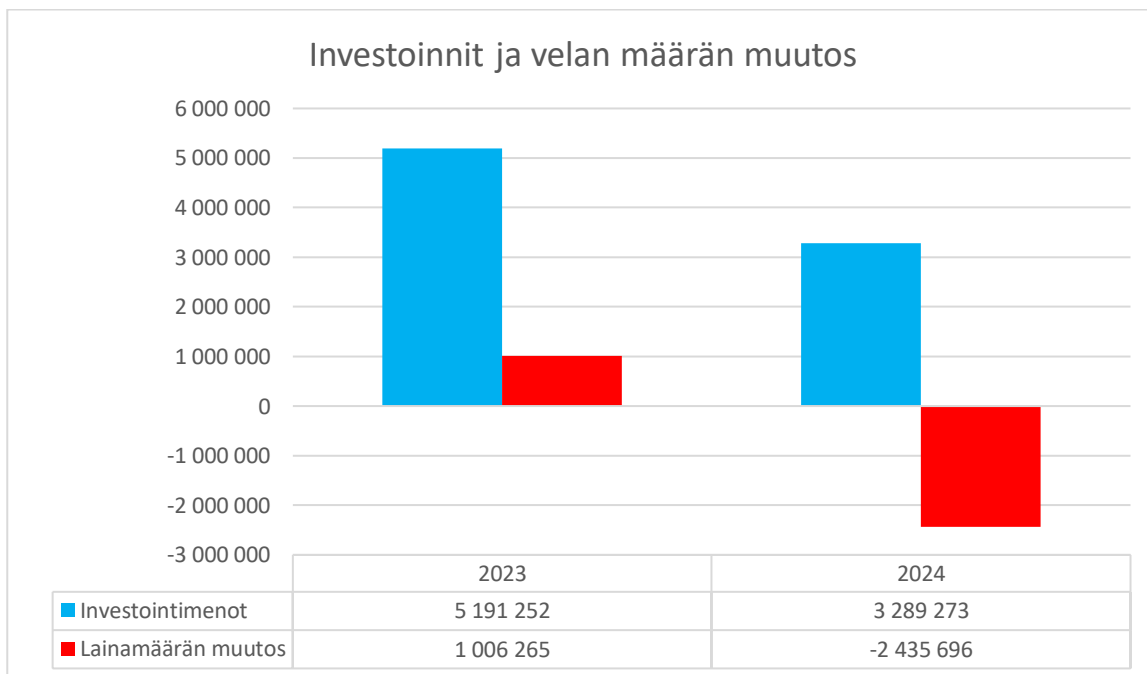
Korkotuotot olivat 0,1 milj. euroa, muut rahoitustuotot 0,1 milj. euroa, korkokulut -1,7 milj. euroa ja muut rahoituskulut -0,02 milj. euroa.

Investoinnit

Talousarviossa investointimäärärahaa myönnettiin 9,5 milj. euroa. Budjetti alittui 6,1 milj. eurolla. Syynä tähän oli Koskenkorvan alueen uuden koulun rakentamisen aloituksen siirtyminen eteenpäin. Tästä syystä investointimäärärahoista jäi käyttämättä 6,0 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kunnan investointimenot laskivat 1,9 milj. euroa.

INVESTOINTIEN KEHITYS

	TA 2024	Toteuma 2024
Investointimenot	-9 497 700,00	-3 289 273,29
Investointitulot	370 000,00	319 334,56
Netto	-9 127 700,00	-2 969 938,73

1.2.4. Ympäristöasiat

Ympäristöriskejä on valvottu Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelman mukaisesti.

Vuonna 2024 ympäristölupia- tai ilmoituksia käsiteltiin edellisen vuoden mukaisesti tavanomaista vuotta vähemmän. Ympäristönsuojelun ohjelman mukaista valvontaa tehtiin suunnitellun mukaisesti. Lausuntojen ja muiden valvontatehtävien määrä pysyi tavanomaisella tasolla.

Energian käytön osalta kunta on johdonmukaisesti siirtänyt painopistettä kohti ympäristöystävällisempiä energian tuotantotapoja. Aurinkoenergian ja maalämmön hyödyntämistä on laajennettu useamman vuoden ajan.

Kestävyyuskriisi, ilmastokriisi ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen luovat yrityksille ja kunnille paineita niin asiakkaiden, rahoittajien kuin lainsäätäjien vaatimusten muuttuessa. Myös raaka-aineisiin ja muihin tuotantopanoksiin liittyy enemmän epävarmuutta kuin koskaan. Tämä kehityskulku edellyttää yhteiskunnan panostuksia kiertotalouden kehittämiseen.

Ilmajoen kunta on mukana Seinäjoen ammattikorkeakoulun hallinnoimassa RIIHI-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on kasvattaa yritysten, kehittäjäorganisaatioiden ja julkisten toimijoiden kiertotalousosaamista ja yhteistyötä. Tällä tähdätään kiertotalousekosysteemien vahvistamiseen ja kiertotalouden mukaisen liiketoiminnan kasvattamiseen Etelä-Pohjanmaalla.

1.2.5. Muut ei-taloudelliset asiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Tutkimusten mukaan keskeisimmät riskialueet ovat rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu sekä poliittinen rahoitus ja päätöksenteko. Myös kuntasektoria koskevat kaikki edellä mainitut toimialat. Lahjonta on korruption muoto, jossa lahjova taho pyrkii antamallaan lahjalla vaikuttamaan lahjonnan kohteen käytökseen tai muuhun häneen liittyvään seikkaan.

Ilmajoen kunnan hallinnon toimintaa ohjaavat mm.:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistumaan tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteen saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on siten osa kunnan johtamista.
- Sen lisäksi mitä hankintalaissa ja kuntalaissa säädetään sekä Ilmajoen kunnan hallintosäännössä määrätään, noudatetaan hankinnoissa kunnan hankintaohjetta.
- Kunnan konserniohjeella pyritään muun muassa hyvän hallinto- ja johtamistavan edistämiseen.

Tarkastuslautakunta ylläpitää Kuntalain (410/2015) mukaista sidonnaisuusrekisteriä päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämiseksi sekä korruption estämiseksi. Sidonnaisuuksien julkaiseminen ennalta ehkäisee mahdollisuuksia vallan ja aseman väärinkäyttöön. Hyvän hallinnon noudattamista ja päätöksenteon pohjautumista yhteiseen etuun voidaan tarkkailla sidosten ollessa julkisia.

Ilmajoen kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia. Suunnitelma perustuu tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä Euroopallaiseen peruskirjaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli niin sanotun whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta.

Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yksityisen ja julkisen sektorin oikeushenkilöt ottavat käyttöönsä sisäiset kanavat ja menettelyt rikkomisten sisäistä ilmoittamista ja jatkotoimia varten. Ilmajoen kunnassa on lain edellyttämä sisäinen ilmoituskanava käytössä.

1.2.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

TALOUS

Vuoden 2024 tulos oli ennakkoarvioita parempi. Tämä johtuu onnistuneesti toteutetusta säästöohjelmasta, jonka tavoitteena on pysäyttää kunnan toimintamenojen kasvu. Inflaatio ja palkankorotukset huomioiden säästötavoite on noin 4-5 miljoonaa euroa vuosien 2024-2026 aikana. Tavoite on kunnianhimoinen ja edellyttää kunnan toimintojen jatkuvaa kehittämistä ja seurantaa.

Taloustilanteen haastavuutta kuvaa se, että kunnan tuloksen kääntäminen niukasti ylijäämäiseksi vuonna 2024 edellytti yli kahden miljoonan euron säästöjä toimintamenoissa. Tulevien vuosien kehitys näyttää myös haastavalta. Merkittävätkään säästötoimenpiteet eivät välttämättä riittäisi yksistään kääntämään tuloksia ylijäämäiseksi. Syynä tähän on kunnalle maksettavien valtionosuuksien tason voimakas lasku. Tähän haasteeseen kunnanvaltuusto päätti vastata korottamalla vuoden 2025 kunnallisveroprosenttia 0,80 prosenttiyksiköllä, joka kasvattaa kunnan verotuloja noin 1,9 milj. eurolla.

Tulevien vuosien tuloskehityksen suhteen voidaan olla varovaisen optimistisia. Jos talouden tehostamistoimenpiteet jatkuvat tulevinakin vuosina ja kunnassa toteutetaan suunnitellut kehittämistoimenpiteet palveluverkon uudistamisessa, edellytykset talouden tasapainoiseen kehittymiseen ovat olemassa.

INVESTOINNIT JA VELAN KASVU

Kunta on viime vuodet investoinut voimakkaasti kunnan palvelujen ja kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseen. Kunnan talouden keskeinen haaste onkin ollut investointien rahoittaminen ja velkaantumiskehityksen hallinta.

Investointiohjelma on 34,8 milj. euroa vuosina 2025-27. Tulevina vuosina investointien määrä tulee olemaan korkealla tasolla johtuen ennen kaikkea koulukiinteistöihin tehtävistä investoinneista. Uusrakennushankkeet ja saneerattavat kiinteistöt vaativat mittavaa rahoitusta, mikä johtaa kunnan velkamäärän kasvun jatkumiseen. Uhkana on, että velan määrä kasvaa yli velanhoitokyvyn.

Talousarvion mukaan lainamäärä lisääntyy vuonna 2025 nettona 4,8 milj. euroa, vuonna 2026 4,4 milj. euroa ja vuonna 2027 määrä kasvaa 7 milj. euroa. Kokonaislainamäärä vuoden 2025 lopussa on 70 milj. euroa, vuoden 2026 lopussa 74,4 milj. euroa ja vuoden 2027 lopussa 81,4 milj. euroa. Kunnan velkaantuneisuus sekä velkaantuneisuuteen liittyvät riskit näin ollen kasvavat.

1.2.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallintaa ohjaa kunnanvaltuuston hyväksymät periaatteet joiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Kunnanhallituksen hyväksymä ohjeistus riskinhallinnasta täydentää kunnanvaltuuston hyväksymiä periaatteita.

Riski on mahdollinen tapahtuma tai tapahtumaketju, joka voi vaarantaa taloudellisten tai toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä tai uhata organisaation mainetta. Riski ei ole ainoastaan negatiivisen asian mahdollinen tapahtuminen, vaan myös se, että jokin voimavarojen mahdollistama hyvä jää toteutumatta.

Ilmajoen kunnan riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiivisille riskeillä tarkoitetaan päivittäistä toimintaa, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Taloudellisilla riskeillä tarkoitetaan talouden tasapainoon (menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen), investointeihin ja rahoitukseen liittyviä riskejä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä tiettyyn kohteeseen ja vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maailmantalouden näkymät ovat epävarmoja. Viime vuosina on nähty suuria kriisejä ja niihin on vastattu poikkeuksellisilla politiikkatoimilla. Talous ei ole vielä sopeutunut näihin kaikkiin muutoksiin ja lopullisiin vaikutuksiin liittyy paljon epävarmuutta. Lisäksi geopolitiikkaan ja ympäristöön liittyvät negatiiviset riskit voivat toteutuessaan lisätä epävarmuutta ja talouden häiriöitä. Mm. uhka tietoliikenneyhteyksien ja vesihuollon häiriötilanteille on kasvanut.

TYÖLLISYYSPALVELUIDEN SIIRTYMINEN KUNNILLE

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää työnhakijoiden nopeaa työllistymistä hyödyntämällä kuntien palvelutarjonnan kaikkia mahdollisuuksia. Uudistuksessa kunnille siirretään pääosa nykyisin TE-toimistojen vastuulla olevista henkilöasiakas- sekä työnantaja- ja yrityspalveluista. TE-palveluiden siirtyessä kuntiin myös TE-toimistojen henkilöstö siirtyi kuntien palvelukseen liikkeenluovutuksella.

Ilmajoen kunta järjestää työvoimapalvelut 1.1.2025 alkaen vastuukuntamallilla yhdessä Seinäjoen kaupungin ja Isonkyrön kunnan kanssa siten, että vastuukuntana toimii Seinäjoen kaupunki ja yhteisenä toimielimenä Seinäjoen kaupungin elinvoimalautakunnan jaosto, työllisyysjaosto, johon kunnat nimeävät omat edustajansa.

Kunnille aiheutuvat kustannukset tullaan kattamaan lisääntyneillä valtionosuuksilla. Riskinä kuitenkin on, että työllisyyden hoidosta aiheutuvat kustannukset kasvavat nopeammin kuin valtionosuudet.

SOTE-KIINTEISTÖJEN YHTIÖITTÄMISVELVOITE

Voimaantulolain mukaan kunnilla ja kuntayhtymillä on ollut velvollisuus vuokrata sote- ja pelastustoimen toimitilat hyvinvointialueille 3+1 vuodeksi. Lakisääteisen vuokraamisvelvoitteen päättyessä 31.12.2025 kuntien tulee huomioida kuntalain 126 §:n mukainen yhtiöittämisvelvollisuus kunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla. Kunta toimii markkinoilla vuokratessaan toimitiloja hyvinvointialueelle tai yksityiselle toimijalle eli sen on yhtiöitettävä tällainen toiminta.

Siirtymäaika loppuu toisin sanoen vuoden 2025 lopussa, jonka jälkeen toiminta olisi kuntalain mukaisesti yhtiöitettävä, jos tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle jatkuu. Valmistelu on käynnistynyt, mutta yhtiöittämisen kokonaisvaikutusta kunnan toimintaan ei tässä vaiheessa tiedetä tarkkaan.

VAHINKORISKIT

Vahinkoriskit liittyvät odottamattomiin ja äkillisiin tapahtumiin, joiden seurauksena voi olla onnettomuus, rikkoutuminen ja velvollisuus vahingonkorvauksiin. Ilmajoen kunnan vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin.

Työsuojeluriskejä arvioidaan säännöllisesti ja työturvallisuudesta huolehditaan ohjeistuksin sekä koulutuksin.

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnan sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ohjaan kunnanvaltuuston 28.9.2020 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja kunnanhallituksen 5.10.2020 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskien ohje.

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Se hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Toimintakertomuksessa kunnanhallitus antaa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tämän säännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnassa on erillinen, hallintosääntöön nähden toissijainen ohje sisäisestä valvonnasta. Sisäistä valvontaa on toteutettu kyseisen ohjeen pohjalta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita

ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonta toteutuu kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä on vastannut kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta. Valtuuston hyväksymän talousarvion perusteella on laadittu toimialakohtaiset käyttösuunnitelmat, jotka on edelleen merkitty tiedoksi kunnanhallituksessa. Kunkin toimialan taloudellista tilannetta seurataan kuukausittain kunnanhallitukselle tehtävän seurantaraportin (talousarvion toteutuminen) muodossa. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan aiotulla, hyväksytyllä tavalla ja tehdään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Riskienkartoitukseen ja omaisuuden hallintaan liittyen vuonna 2016 otettiin julkisyhteisön vastuuvakuutus käyttöön.

Kunnassa laadittu riskien arviointi vuoden 2024 osalta käsitellään toimielimissä kevään 2025 aikana.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	10 307	9 939
Valmistus omaan käyttöön	25	102
Toimintakulut	-43 626	-44 791
Toimintakate	-33 295	-34 750
Verotulot	25 858	26 165
Valtionosuudet	13 766	15 829
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	99	61
Muut rahoitustuotot	139	106
Korkokulut	-1 667	-1 480
Muut rahoituskulut	-19	-48
Vuosikate	4 881	5 884
Poistot ja arvonalentumiset	-4 633	-5 374
Tilikauden tulos	248	510
Tilikauden yli-/alijäämä	248	510

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	23,6 %	22,2 %
Vuosikate/poistot	105,4 %	109,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	393	477
Asukasluku	12 426	12 343

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistointi vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Vuosikate euroa/asukas

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

1.4.2. Toiminnan rahoitus

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 881	5 884
Tulorahoituksen korjauserät	-243	66
Toiminnan rahavirta yhteensä	4 637	5 950
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 289	-5 191
Rahoitusosuudet investointimenoihin	42	0
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	393	143
Investointien rahavirta yhteensä	-2 854	-5 048
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	1 783	902
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-40	-104
Antolainasaamisten vähennys	184	180
Antolainauksen muutokset yhteensä	144	76
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	9 354
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 231	-7 074
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-205	-1 274
Lainakannan muutokset yhteensä	-2 436	1 006
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	9	19
Vaihto-omaisuuden muutos	17	20
Saamisten muutos	-717	5 972
Korottomien velkojen muutos	-265	-5 888
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-956	122
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 247	1 204
Rahavarojen muutos	-1 464	2 106
Rahavarat jakson alussa	2 489	383
Rahavarat jakson lopussa	1 025	2 489

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-17 065 881	-23 978 613
Investointien tulorahoitus, %	150,3 %	113,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,67	0,21
Kassan riittävyys, pv	7	10
Asukasluku	12 426	12 343

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyyspäivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	59	123
2. Muut pitkävaikutteiset menot	232	73
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	291	196
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	11 101	10 844
2. Rakennukset	57 522	59 814
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 983	24 987
4. Koneet ja kalusto	1 495	1 639
5. Muut aineelliset hyödykkeet	32	32
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	626	17
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	95 759	97 333
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	6 014	6 010
3. Muut lainasaamiset	2 584	2 729
4. Muut saamiset	259	259
III Sijoitukset yhteensä	8 857	8 998
A Pysyvät vastaavat yhteensä	104 908	106 527
B Toimeksiantojen varat		
1. Valtion toimeksiantojen varat	24	28
2. Lahjoitusrahastojen varat	51	42
B Toimeksiantojen varat yhteensä	76	70
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	32	49
I Vaihto-omaisuus yhteensä	32	49
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	2 334	1 714
2. Lainasaamiset	79	0
3. Muut saamiset	598	578
4. Siirtosaamiset	2	3
II Saamiset yhteensä	3 012	2 295
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 025	2 489
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 070	4 833
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 053	111 430

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	29 123	29 123
III Muut omat rahastot	820	820
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 251	3 741
V Tilikauden yli-/alijäämä	248	510
A Oma pääoma yhteensä	34 442	34 194
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	60	0
C Pakolliset varaukset yhteensä	60	0
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	78	67
3. Muut toimeksiantojen pääomat	45	40
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	122	107
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 218	60 449
Korottomat		
7. Muut velat	2 945	2 798
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
1. Joukkovelkakirjalainat	1 300	1 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 817	4 821
Korottomat		
5. Saadut ennakot	149	300
6. Ostovelat	2 806	2 930
7. Muut velat	689	702
8. Siirtovelat	3 505	3 630
E Vieras pääoma yhteensä	74 429	77 129
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 053	111 430

KUNNAN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	31,6 %	30,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	148,8 %	147,9 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4 499	4 251
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	362	344
Lainakanta 31.12., 1 000 €	64 335	66 770
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 177	5 410
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	70 182	72 423
Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	5 648	5 868
Lainasaamiset, 1000 €	2 584	2 729
Asukasmäärä	12 426	12 343

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päätymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päätymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6. Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	10 307	Toimintakulut	-43 626
Verotulot	25 858	Valmistus omaan käyttöön	25
Valtionosuudet	13 766	Korkokulut	-1 667
Korkotuotot	99	Muut rahoituskulut	-19
Muut rahoitustuotot	139	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-320	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	60
Investoinnit		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustap- piot	17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	42	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	393	Investointimenot	-3 289
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	184	Antolainasaamisten lisäykset	-40
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 231
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-205
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	55 467	Kokonaismenot yhteensä	-55 975
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot = 55 467 - 55 975 = -508			
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -1 464 - -956 = -508			

1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistellyt
Tytäryhteisöt Ilmajoen Vuokratalot Oy Ilmajoen Yritystilat Oy Kuntayhtymät Etelä-Pohjanmaan liitto Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Yhdistelemättömät
As Oy Lukurati Ilmajoen Lämpö Oy Kiinteistö Oy Koskenkorvan Pankkitalo Koskenkorvan Pato Oy

1.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuuston hyväksymä konserniohje on annettu noudatettavaksi kunnan konserniyhtiöille. Konserniohjeiden soveltamisella pyritään siihen, että konserniyhtiöiden päätöksenteko ja riskienhallinta on laadukasta, hallituksen jäsenenä toimivat asiantuntevat edustajat ja ohjeessa määritellyissä merkittävissä asiakokonaisuuksissa hankitaan kunnan kanta ennen päätöksentekoa.

Kunnanvaltuusto hyväksyy konserniohjeen sekä määrittää kunnan tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta päättäessään kunnanvaltuusto asettaa kuntakonserniin kuuluvien strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kunnanhallitus vastaa konsernin ohjauksesta ja valvonnasta valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti, antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita tytäryhteisöille, nimeää ehdokkaat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja ohjeistaa näitä hallituksiin valittavista henkilöistä.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja. Konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä määrätään hallintosäännössä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

Sisäisessä valvonnassa tytäryhtiöiden toiminnassa ei ole havaittu puutteita.

1.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin tulos oli 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Velkamäärä laski 4,8 milj. euroa ollen 76,8 milj. euroa, 6 184 euroa/asukas. Kunnanvaltuusto ei antanut vuoden 2024 aikana uusia takauksia konserniyhteisöille.

Konsernin toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

1.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin rakenne tulee muuttumaan siltä osin, että kunnan omistuksessa olevat sote-kiinteistöt on yhtiöitettävä vuoden 2025 loppuun mennessä. Toteuttamistapa, tulosvaikutukset ja omaisuuksien siirtoon liittyvät kysymykset tarkentuvat vuoden 2025 aikana.

Hyvinvointialueella on tarve vähentää vuokraamiensa kiinteistöjen vuokran määrää. Tämä voi asettaa kunnan hankalaan asemaan, jos hyvinvointialue päättää irtisanoa kunnan kanssa tekemiään vuokrasopimuksia laajasti. Toinen taloudellinen riski voi toteutua, jos kunnan ja hyvinvointialueen välisissä neuvotteluissa ei päästä yhteisymmärrykseen maksettavasta vuokran määrästä.

1.7.5. Konsernitilinpäätös

KONSERNITULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toimintatuotot	17 845	17 161
Toimintakulut	-49 376	-50 635
Toimintakate	-31 531	-33 475
Verotulot	25 858	26 165
Valtionosuudet	13 766	15 829
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16	27
Muut rahoitustuotot	256	214
Korkokulut	-1 906	-1 652
Muut rahoituskulut	-73	-101
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1 708	-1 512
Vuosikate	6 385	7 008
Poistot ja arvonalentumiset	-5 644	-6 396
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0	0
Tilikauden tulos	741	612
Tilinpäätössirrot	0	4
Tilikauden verot	2	-7
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	743	609

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toimintatuotot/toimintakulut	36,1 %	33,9 %
Vuosikate/poistot	113,1 %	109,6 %
Asukasluku	12 426	12 343
Vuosikate, euroa/asukas	514	568

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 385	7 008
Tilikauden verot	2	-7
Tulorahoituksen korjauserät	-253	81
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 135	7 082
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 350	-6 125
Rahoitusosuudet investointimenoihin	82	70
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	401	182
Investointien rahavirta yhteensä	-3 867	-5 873
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	2 268	1 209
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-40	-104
Antolainasaamisten vähennys	184	180
Antolainauksen muutokset yhteensä	144	76
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 475	9 903
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 065	-8 132
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-514	-1 060
Lainakannan muutokset yhteensä	-3 103	711
Oman pääoman muutokset	54	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	11	19
Vaihto-omaisuuden muutos	46	-8
Saamisten muutos	-551	6 058
Korottomien velkojen muutos	-404	-5 922
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-899	147
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 804	934
Rahavarojen muutos	-1 536	2 143
Rahavarat jakson alussa	4 583	2 439
Rahavarat jakson lopussa	3 047	4 582

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-15 906 815	-24 383 125
Investointien tulorahoitus, %	150 %	114 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,72	0,80
Kassan riittävyys, pv	17	25

KONSERNITASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	126	982
Muut pitkävaikutteiset menot	232	73
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	358	1 055
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 951	10 915
Rakennukset	73 167	75 818
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 995	25 005
Koneet ja kalusto	1 755	1 902
Muut aineelliset hyödykkeet	43	47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 400	891
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	113 311	114 579
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	104	104
Osakkeet ja osuudet	1 943	1 939
Muut lainasaamiset	120	173
Muut saamiset	259	259
Sijoitukset yhteensä	2 426	2 475
Pysyvät vastaavat yhteensä	116 095	118 108
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	409	377
Lahjoitusrahastojen varat	51	0
Toimeksiantojen varat yhteensä	460	377
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus yhteensä	187	233
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	2	2
Lyhytaikaiset saamiset	3 151	2 549
Saamiset yhteensä	3 153	2 551
Rahat ja pankkisaamiset	3 047	4 583
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 387	7 367
VASTAAVAA YHTEENSÄ	122 942	125 852

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	29 123	29 123
Arvonkorotusrahasto	398	398
Muut omat rahastot	831	831
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 735	2 567
Tilikauden yli-/alijäämä	743	609
Oma pääoma yhteensä	33 830	33 529
Vähemmistöosuudet	278	278
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	60	0
Pakolliset varaukset yhteensä	60	0
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	0	413
Lahjoitusrahastojen pääomat	462	0
Muut toimeksiantojen pääomat	45	0
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	507	413
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Pääomalainat	0	75 117
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 821	0
Korottomat		
Muut velat	2 945	0
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Pääomalainat	0	6 484
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 025	0
Korottomat		
Saadut ennakot	149	10 032
Ostovelat	4 133	0
Muut velat	689	0
Siirtovelat	3 505	0
Vieras pääoma yhteensä	88 267	91 633
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	122 942	125 852

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	27,8 %	29,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	153,3 %	138,0 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	3 478	3 176
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	280	257
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	76 846	81 601
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	6 184	6 611
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	83 202	85 006
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 696	6 887
Lainasaamiset, 1 000 euroa	120	173
Asukasmäärä	12 426	12 343

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely

1.8.1. Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 115 §:n kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

1.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 247 893 euroa siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämään kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

2.1. Kunnanvaltuusto, keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta

KUNNANVALTUUSTO (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-86 148	-66 488	0	-66 488	-57 201	86,0 %	9 287
Palvelujen ostot	-23 643	-27 400	0	-27 400	-20 488	74,8 %	6 912
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 156	-3 000	0	-3 000	-3 642	121,4 %	-642
Vuokrakulut	-12	0	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-484	-200	0	-200	-330	164,9 %	-130
Toimintakulut yht.	-113 443	-97 088	0	-97 088	-81 660	84,1 %	15 428
Toimintakate	-113 443	-97 088	0	-97 088	-81 660	84,1 %	15 428
Yhteensä	-113 443	-97 088	0	-97 088	-81 660	84,1 %	15 428

TARKASTUSLAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-12 304	-16 226	0	-16 226	-11 865	73,1 %	4 361
Palvelujen ostot	-17 902	-22 240	0	-22 240	-23 411	105,3 %	-1 171
Toimintakulut yht.	-30 206	-38 466	0	-38 466	-35 276	91,7 %	3 190
Toimintakate	-30 206	-38 466	0	-38 466	-35 276	91,7 %	3 190
Yhteensä	-30 206	-38 466	0	-38 466	-35 276	91,7 %	3 190

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	22 606	21 000	0	21 000	67 824	323,0 %	46 824
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	148	-	148
Toimintatuotot yht.	22 606	21 000	0	21 000	67 972	323,7 %	46 972
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-24 744	-36 751	0	-36 751	-48 836	132,9 %	-12 085
Palvelujen ostot	-1 680	-2 600	0	-2 600	-3 949	151,9 %	-1 349
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-386	-1 500	0	-1 500	-1 128	75,2 %	372
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-306	-	-306
Toimintakulut yht.	-26 810	-40 851	0	-40 851	-54 219	132,7 %	-13 368
Toimintakate	-4 204	-19 851	0	-19 851	13 753	-69,3 %	33 604
Yhteensä	-4 204	-19 851	0	-19 851	13 753	-69,3 %	33 604

2.2.Konserni- ja elinvoimapalvelut

TILIVELVOLLINEN

Hallinto- ja talousjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Konserni- ja elinvoimapalvelut vastaa kunnan sisäisistä henkilöstön, hallinnon, talouden ja tietohallinnon tukipalveluista. Toimialan vastuulla on lisäksi isännöintipalveluista sekä kunnan elinkeinojen edistämisestä ja työllisyydenhoidosta.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Kehitämme palveluverkkoa ja pidämme palvelutason hyvällä tasolla pienemmillä resursseilla.
-Mittari ja tavoitetaso: Ohjaamme palveluverkon suunnittelua sekä tuotamme ajantasaista ja luotettavaa raportointia päätöksenteon tueksi.
-Toteuma: Osallistuminen palveluverkon suunnitteluun on ollut aktiivista. Talouden raportointi on ollut aktiivista.
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen
2) Kehitämme johtamistapoja ja parannamme henkilöstön hyvinvointia
-Mittari ja tavoitetaso: Panostamme henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksiin ja ohjaamme esimiestyöskentelyä vastaamaan tämän hetkisiin haasteisiin.
-Toteuma: Henkilöstölle on luotu mahdollisuuksia kouluttautumiseen. Tiedottaminen ja kannustaminen asian osalta on ollut aktiivista. Esimiestyöskentelyä on pyritty vahvistamaan ohjauksella ja kouluttautumisella.
Rakennamme arvostavaa yhteishenkeä
3) Viestimme avoimesti ja kunnioittavasti.
-Mittari ja tavoitetaso: Varmistamme, että viestintä pysyy hyvällä tasolla ja avoimena.
-Toteuma: Viestintä on ollut ajantasaista ja aktiivista eri viestintäkanavilla.
Edistämme yrittäjyyttä
4) Lisäämme Ilmajoen yrittäjämysteisyyttä sekä ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kunnan ja yrittäjien välillä.
-Mittari ja tavoitetaso: Parannamme yritystonttien ja toimitilojen tarnevastaavuutta. Pidämme yritys-kontaktit korkealla tasolla. Kehitämme yrittäjyyskasvatusta.
-Toteuma: Tila- ja tonttiedusteluihin on pystytty vastaamaan nopeasti. Yritysneuvonnan kysyntä on ollut vilkasta ja siitä saatu asiakaspalaute myönteistä.

KONSERNI- JA ELINVOIMAPALVELUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	160 041	141 200	0	141 200	143 918	101,9 %	2 718
Maksutuotot	0	0	0	0	-18 605	-	-18 605
Tuet ja avustukset	387 284	268 343	0	268 343	458 175	170,7 %	189 832
Vuokratuotot	121 180	110 554	0	110 554	127 648	115,5 %	17 094
Muut toimintatuotot	6 934	0	0	0	568	-	568
Toimintatuotot yht.	675 440	520 097	0	520 097	711 704	136,8 %	191 607
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 357 565	-2 393 030	0	-2 393 030	-2 153 197	90,0 %	239 833
Palvelujen ostot	-1 618 076	-1 618 802	0	-1 618 802	-1 725 791	106,6 %	-106 989
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-94 522	-107 558	0	-107 558	-76 776	71,4 %	30 782
Avustukset	-599 713	-485 046	0	-485 046	-639 129	131,8 %	-154 083
Vuokrakulut	-121 172	-118 606	0	-118 606	-126 174	106,4 %	-7 568
Muut toimintakulut	-112 197	-104 463	0	-104 463	-97 425	93,3 %	7 038
Toimintakulut yht.	-4 903 246	-4 827 505	0	-4 827 505	-4 818 492	99,8 %	9 013
Toimintakate	-4 227 806	-4 307 408	0	-4 307 408	-4 106 788	95,3 %	200 620
Poistot ja arvonalentumiset	-70 259	-61 728	0	-61 728	-100 806	163,3 %	-39 078
Yhteensä	-4 298 065	-4 369 136	0	-4 369 136	-4 207 593	96,3 %	161 543

2.2.1. Yleishallinto

TILIVELVOLLINEN

Hallinto- ja talousjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Hallinto- ja talouspalveluiden talousarvio sisältää määrärahat kunnanvaltuuston, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja kunnanhallituksen hallinnon tuottamiseen. Tulosalueen vastuualueeseen kuuluvat myös talous- ja tietohallinnon sekä isännöinnin ja monistamon palveluiden tuottaminen koko kuntaorganisaatiolle.

Tulosalueen kustannuspaikkoja ovat kunnanvaltuusto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, kunnanhallitus, ystävyysskuntatoiminta, yhteistoimintaosuudet, kunnallisverotus, avustukset, kunnanhallituksen käyttövarausmäärärahat, kylähankkeet, asuntotoimi ja isännöinti, hallinto- ja taloustoimistot, monistamo, yhteiset posti- ja puhelinkulut ja tietohallinto.

Asuntotoimen tulosalueen tehtävä on hoitaa kunnan suoraan omistamien asuntojen isännöinnin tehtävät. Asuntotoimella on hoidettavanaan seitsemän huoneistoa/tilaa, joista kolme on yksittäinen huoneisto asunto-osakeyhtiössä ja loput kunnan omistamissa kiinteistöissä. Lisäksi vuoden 2023 alusta asuntotoimelle siirtyi aiemmin sosiaalitoimen isännöinnissä ollut kiinteistö

Homesojankuja 12:ssa (nykyinen osoite likoonpolku 6), jossa on 13 huoneistoa. Huoneistot on vuokrattu yksityisille henkilöille, pois lukien yksi, joka on Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vuokrattavana.

Isännöintipalvelujen tehtävänä on tuottaa isännöinnin palvelut kunnan omistuksessa olevalle Ilmajoen Vuokratalot Oy:lle sekä kunnan ja useamman muun yhteisön omistamalle Ilmajoen Palvelutulosäätiölle. Isännöinnin toiminta sisältää hallinnollisen ja teknisen isännöinnin kaikkine tehtävineen.

Tulosalueella työskentelee yhteensä 12 henkilöä, joista neljä työskentelee hallintopalveluissa, kolme talouspalveluissa, kolme tietohallinnossa ja kaksi isännöinnissä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Strategisten tavoitteiden sisällyttäminen kunnan toimintasuunnitelmiin.	
-Mittari ja tavoitetaso: Tavoitteet on huomioitu toiminta- ja tulosalueiden suunnitelmissa.	
-Toteuma: Strategiset tavoitteet on huomioitu vuoden 2024 talousarviossa.	
2) Riskikartoituksen laatiminen.	
-Mittari ja tavoitetaso: Tehty/Ei	
-Toteuma: Kuntaa koskeva riskikartoitus on laadittu.	
3) Talouden toteutuman seuranta ja raportointi. Poikkeamiin reagointi nopeasti.	
-Mittari ja tavoitetaso: Tehty/Ei	
-Toteuma: Talouden raportointi on ollut aktiivista.	
4) Kirjanpidon viive	
-Mittari ja tavoitetaso: 7-30 pv	
-Toteuma: 7,42	
5) Maksuvalmius	
-Mittari ja tavoitetaso: 4-7 pv	
-Toteuma: 5,53	
6) Viivästyskorkotaso	
-Mittari ja tavoitetaso: enintään 0,01	
-Toteuma: 0,00004	
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen	
7) Kehitetään sisäistä tiedonkulkua.	
-Mittari ja tavoitetaso: Intranetin kehittäminen.	
-Toteuma: Intranetin kehittäminen on jatkuvaa. Tilikauden aikana tehty kehittämistyö jatkuu tulevana vuosinakin.	

YLEISHALLINTO (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	159 321	141 200	0	141 200	143 740	101,8 %	2 540
Maksutuotot	0	0	0	0	-18 605	-	-18 605
Tuet ja avustukset	200 448	167 343	0	167 343	171 563	102,5 %	4 220
Muut toimintatuotot	6 934	0	0	0	420	-	420
Toimintatuotot yht.	366 703	308 543	0	308 543	297 118	96,3 %	-11 425
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 888 480	-1 919 748	0	-1 919 748	-1 787 853	93,1 %	131 895
Palvelujen ostot	-1 226 643	-1 209 064	0	-1 209 064	-1 341 164	110,9 %	-132 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 158	-52 186	0	-52 186	-34 748	66,6 %	17 438
Avustukset	-206 829	-75 000	0	-75 000	-133 424	177,9 %	-58 424
Vuokrakulut	-17 958	-21 200	0	-21 200	-19 424	91,6 %	1 776
Muut toimintakulut	-108 293	-98 500	0	-98 500	-96 114	97,6 %	2 386
Toimintakulut yht.	-3 497 362	-3 375 698	0	-3 375 698	-3 412 727	101,1 %	-37 029
Toimintakate	-3 130 659	-3 067 155	0	-3 067 155	-3 115 610	101,6 %	-48 455
Poistot ja arvonalentumiset	-57 735	-49 254	0	-49 254	-84 622	171,8 %	-35 368
Yhteensä	-3 188 394	-3 116 409	0	-3 116 409	-3 200 232	102,7 %	-83 823

2.2.2. Isännöinti

TILIVELVOLLINEN

Isännöitsijä

TOIMINNAN KUVAUS

Isännöinnin tulosalue on osa hallinto- ja talousosastoa ja tehtävä on tuottaa isännöinnin palvelut kunnan 100 % omistamalle tytäryhtiölle Ilmajoen Vuokratalot Oy:lle sekä kunnan ja useamman muun yhteisön omistamalle sr Ilmajoen Palvelutalosaatiölle. Isännöinnin toiminta sisältää hallinnollisen ja teknisen isännöinnin kaikkine tehtävineen.

Isännöinti ylläpitää toimiston henkilöstön, ohjelmat ja muut tarvittavat toiminnot, jotta annettu tehtävä voidaan suorittaa nykyaikaisin menetelmin ja sopivalla henkilöstömitoituksella.

Henkilöstöä isännöinnissä on kaksi päätoimisena (isännöitsijä ja toimistosihteri) sekä pääkirjanpitäjä pienellä prosenttiosuudella.

Yhteisöt ovat tehneet kunnan kanssa isännöintisopimuksen.

Kulut pääsääntöisesti koostuvat palkkamenoista sekä ohjelmistomaksuista.

Talousarvion lähtökohtana on toiminnan ennakointi kuukausittaisen laskutuksen myötä.

Vuonna 2024 kunnan pääkirjanpitäjän äitiysloman takia kirjanpidon toiminnot on ulkoistettu. Menoja ei ole voinut ennakoida ja huomioida talousarviossa, vaan perusteena on ollut normaalit palkkakulut.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Isännöintipalkkioiden toteuman jatkuva seuraaminen sopimuksen mukaiseen hintaan verraten
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei
-Toteuma: Kyllä
2) Isännöinnin sopimushinnan tarkistus ennen kunnan talousarvion hyväksymistä palveluntuottajan ja tilaajan yhteisessä neuvottelussa
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei
-Toteuma: Kyllä
3) Sopimushinnan toteutuminen
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei
-Toteuma: Kyllä

2.2.3.Henkilöstöhallinto

TILIVELVOLLINEN

Henkilöstöjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on kunnan henkilöstöpolitiikan koordinointi, keskitettyjen henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen, henkilöstöjaoston toiminnasta vastaaminen sekä virka- ja työehtosopimusten edellyttämä paikallinen neuvottelutoiminta ja sopiminen. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on työsuojelun yhteistoiminnan järjestäminen, kehittäminen ja ylläpitäminen sekä työturvallisuuden koordinointi ja kehittäminen. Tulosalue ohjaa ja tukee esihenkilöjä mm. rekrytoinnissa, henkilöstösuunnittelussa ja resursoinnissa, osaamisen kehittämisessä, työhyvinvoinnin johtamisessa sekä esihenkilötyössä. Lisäksi tulosalue vastaa kunnan poikkihallinnollisen työhyvinvointiryhmän toiminnasta.

Henkilöstöhallinnon tulosalueella työskenteli vuonna 2024 kolme vakituista palkkasihteeriä ja henkilöstöjohtaja. Tulosalueen suurin toimintameno oli palkkakulut. Lisäksi oli varattu keskitetysti määrärahoja osaamisen kehittämiseen, työhyvinvoinnin tukemiseen ja johtamisen tukeen.

Vuonna 2024 henkilöstötoiminnan keskeisimpinä tavoitteina oli panostukset henkilöstön työhyvinvointiin. Tavoitteena oli edelleen tukea henkilöstön työssäjaksamista sekä esihenkilöitä työkykyjohtamisessa.

Tulosalueen tavoitteena oli omalta osaltaan tukea uuden kuntastrategian toimeenpanoa henkilöstön ammattitaidon ja kehittämisen varmistamisessa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen	
1) Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistäminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Terveysperusteisten poissaolojen määrä alle kuntien keskiarvon/20,7 päivää	
-Toteuma: Kyllä, 17,22	
2) Henkilöstön tyytyväisyys ja sitoutuneisuus	
-Mittari ja tavoitetaso: Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus alle vuoden 2022 tason, alle 7,5 %	
-Toteuma: Ei, 7,8 %	
3) Henkilöstön tyytyväisyys ja sitoutuneisuus	
-Mittari ja tavoitetaso: Mitä kuuluu? -kyselyn tulosten keskiarvo korkeampi kuin vuonna 2023, yli 8,3	
-Toteuma: Ei, oman työkyvyn arvio 8,2 vuonna 2024	
4) Johtamisen tukeminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Henkilöstökyselyn tavoite- ja seurantamallin toteutuminen yli 80 % koko organisaatiossa	
-Toteuma: Kyllä	

2.2.4.Elinvoima- ja työllisyyspalvelut

TILIVELVOLLINEN

Elinvoimapääällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Elinvoimapalvelut vastaa elinkeinojen edistämisestä yhteistyössä muiden paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Elinvoimapalvelut palvelee sekä uusia että vanhoja yritysasiakkaita asioissa, jotka koskevat esimerkiksi yritysten sijoittumista paikkakunnalle (mm. tontti- ja toimitilakysymyksiä), yritysneuvontaa, yhteistoimintaa (niin yrittäjien kesken kuin kunnan suuntaan), uusien yritysten perustamista, rahoituskysymyksiä sekä matkailua. Elinvoimapalvelut on yrittäjän paikallinen kumppani kaikissa yrittäjyyteen liittyvissä asioissa.

Toiminnan pääpaino on yritystoiminnan kehittämiseen ja lisäämiseen tähtäävässä toiminnassa, kunnassa toimivien yritysten toiminnan turvaamisessa, omistajanvaihdosten edistämisessä, yritysten ja kunnan välisen yhteistyön kehittämisessä sekä kuntaimagon ja kuntamarkkinoinnin kohentamisessa koko kuntaorganisaation aktivoimisen sekä markkinointitoimien kautta. Yritysten vientimahdollisuuksia edistetään muun muassa Osuuskunta Viexpon kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Hankerahoitusyhteistyön lisäksi pyritään muuhun käytännön tekemiseen liittyvään yhteistyöhön seudun muiden kuntien kanssa. Myös ELY-keskus, Kehittämisyhdistys Liiveri, Uusyrityskeskus

Neuvoa-antava, paikallinen ja maakunnallinen yrittäjäjärjestö sekä muut Yritysherralan kumppaniorganisaatiot ovat elinvoimapalveluiden tärkeitä yhteistyötahoja.

Työllisyyspalvelut pitävät sisällään työnhakija-asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn mukaisia työllisyyttä edistäviä palveluita sekä työnantaja-asiakkaiden työvoiman saatavuutta edistäviä palveluita. Korkean työllisyysasteen edistämiseen ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Työllisyyspalvelut siirtyvät kokonaisuudessaan kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta ja työllisyysaluevalmistelua jatketaan tiiviissä yhteistyössä Seinäjoen kaupungin ja Isonkyrön kunnan kanssa koko vuoden 2024 ajan.

Toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet talousarviossa määritellyllä tavalla.

Tila- ja tonttitiedusteluihin on pystytty vastaamaan nopeasti. Yritystonttikysyntä on pysynyt vähäisenä, mutta tilikaudelle ajoittui kuitenkin yksittäinen suurempi kauppa, kun Koskenkorvan Havuselantien varresta myytin yhdellä kaupalla noin 2,8 hehtaarin kokonaisuus. Kiinteistölle rakennetaan Koskenkorvan rehutehtaiden käyttöön tuleva aurinkovoimala.

Etelä-Pohjanmaan Yritysmarkkinat järjestettiin 26.10.2024 Kurikassa. Tilaisuus oli onnistunut ja osallistujilta saatu palaute hyvää.

Uusia yrityksiä perustettiin vuoden aikana 61 kappaletta ja nettokehitys oli positiivista. Yritysneuvonnan kysyntä on ollut vilkasta ja siitä saatu asiakaspalaute myönteistä. Yrittäjille on annettu monipuolisesti tietoa kunnan ja yhteistyökumppanien yrityspalveluista. Elinvoimapalveluiden saavutettavuus on pysynyt hyvällä tasolla. Toiminnasta ja tapahtumista on viestitty säännöllisesti ja monikanavaisesti.

Vapaita pienempiä toimitiloja löytyy lähinnä kunnan kiinteistöyhtiöistä. Tilojen kunto ei ole hyvä. Laadukkaan toimitilatarjonnan puute on yksi keskeisistä yritystoiminnan edistämisen haasteista.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Edistämme yrittäjyyttä	
1) Myytyjen yritystonttien määrä	
-Mittari ja tavoitetaso: Nouseva	
-Toteuma: Kyllä	
2) Yritysten määrä	
-Mittari ja tavoitetaso: Positiivinen nettokehitys	
-Toteuma: Kyllä, perustettuja yrityksiä 61 ja lopetettuja yrityksiä 39	
3) Asiakastyytyväisyys	
-Mittari ja tavoitetaso: 1-2 krt valtuustokaudessa suoritettava asiakastyytyväisyysmittaus / keskiarvo hyvä	
-Toteuma: Kyllä	

Painopiste ja tavoite

4) Osallistutaan Suomen merkittävimmän toistuvan omistajanvaihdostahtuman Etelä-Pohjanmaan Yritysmarkkinoiden järjestämiseen.

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen: Kyllä/Ei

-Toteuma: Kyllä

ELINVOIMA-JA TYÖLLISYYSPALVELUJEN TULOSYSIKKÖ (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	720	0	0	0	178	-	178
Tuet ja avustukset	164 230	80 000		80 000	218 788	273,5 %	138 788
Vuokratuotot	121 180	110 554	0	110 554	127 648	115,5 %	17 094
Toimintatuotot yht.	286 130	190 554	0	190 554	346 614	181,9 %	156 060
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-345 890	-353 817	0	-353 817	-247 442	69,9 %	106 375
Palvelujen ostot	-348 207	-357 498	0	-357 498	-336 778	94,2 %	20 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41 821	-50 872	0	-50 872	-37 258	73,2 %	13 614
Avustukset	-392 884	-410 046	0	-410 046	-505 705	123,2 %	-95 659
Muut toimintakulut	-106 623	-103 169	0	-103 169	-107 424	104,1 %	-4 255
Toimintakulut yht.	-1 235 425	-1 275 402	0	-1 275 402	-1 234 608	96,8 %	40 793
Toimintakate	-949 294	-1 084 848	0	-1 084 848	-887 994	81,9 %	196 853
Poistot ja arvonalentumiset	-12 524	-12 474	0	-12 474	-16 184	129,7 %	-3 710
Yhteensä	-961 818	-1 097 322	0	-1 097 322	-904 178	82,4 %	193 144

2.3. Tekninen toimiala

TILIVELVOLLINEN

Tekninen johtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Tekninen toimiala tuottaa ja ylläpitää toimivaa ja viihtyisää elinympäristöä. Se huolehtii kuntaraken-
tamisesta ja erilaisista teknisistä projekteista. Tekninen toimiala vastaa kunnan teknisestä infra-
struktuurista, kuten kunnan omistamista rakennuksista, kaduista, vesihuollosta, rakennusvalvon-
nasta ja kaavoituksesta sekä ympäristönsuojelusta ja maa-alueiden käytöstä.

TEKNINEN TOIMIALA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 535 460	3 677 237	0	3 677 237	3 592 320	97,7 %	-84 917
Maksutuotot	90 663	88 374	0	88 374	99 661	112,8 %	11 287
Tuet ja avustukset	38 934	29 929	223 612	253 541	85 889	33,9 %	-167 652
Vuokratuotot	3 037 400	2 885 116	0	2 885 116	3 189 273	110,5 %	304 157
Muut toimintatuotot	109 828	320 584	19 167	339 751	374 366	110,2 %	34 615
Toimintatuotot yht.	6 812 285	7 001 240	242 779	7 244 019	7 341 509	101,3 %	97 490
Valmistus omaan käyttöön	102 283	70 000	0	70 000	24 675	35,2 %	-45 325
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-4 841 286	-4 678 885	0	-4 678 885	-4 427 597	94,6 %	251 288
Palvelujen ostot	-2 808 966	-2 854 578	0	-2 854 578	-3 108 941	108,9 %	-254 363
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 071 493	-4 070 320	0	-4 070 320	-4 253 252	104,5 %	-182 932
Avustukset	-18 763	-27 824	-319 448	-347 272	-17 053	4,9 %	330 219
Vuokratulut	-488 198	-510 694	-235 000	-745 694	-533 462	71,5 %	212 232
Muut toimintakulut	-186 679	-12 357	0	-12 357	-34 030	275,4 %	-21 673
Toimintakulut yht.	-12 415 384	-12 154 658	-554 448	-12 709 106	-12 374 336	97,4 %	334 770
Toimintakate	-5 500 816	-5 083 418	-311 669	-5 395 087	-5 008 152	92,8 %	386 935
Poistot ja arvonalentumiset	-2 763 307	-2 742 195	0	-2 742 195	-3 059 750	111,6 %	-317 555
Yhteensä	-8 264 123	-7 825 613	-311 669	-8 137 282	-8 067 902	99,1 %	69 380

2.3.1. Tekninen hallinto

TILIVELVOLLINEN

Tekninen johtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Tekninen hallinto koordinoi ja johtaa teknisen toimialan tehtäväalueiden toimintaa, vastaa toimialan hankintatoimesta ja rakennuttamistoiminnoista sekä valmistelee teknisen lautakunnan päättäväksi tulevat talousarvio- ja muut hallinto- ja johtosäännöissä määritellyt asiat.

Määrärahan tarve muodostuu henkilöstömenoista (Tekninen johtaja 100 prosenttia, osastosihteeri 100 prosenttia, rakennuttajainsinööri 25 prosenttia) teknisen lautakunnan kokouspalkkio- ym. -kustannuksista ja teknisen toimiston toimistotarvike-, kalusto- ja laitevuokrakustannuksista.

Toteutuminen

Käyttötalous: käyttötalouden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on perusteltu tulosalueittain.

Investoinnit

Ahonkylän koulun lämmitysjärjestelmän muutos maalämpöön valmistui pääosin (pl. säädöt ja viimeistely) vuoden 2024 aikana.

Koskenkorvan alueen uuden koulun hankintamenettely käynnistettiin uudelleen loppuvuodesta 2024. Rakennuksien vesikattojen peruskorjauksia suoritettiin prioriteettijärjestyksessä Kotokartanossa, Ilmajoki-hallilla/uimahallilla ja Puistokodilla.

Jaakko Ilkan koulun keskuskeittiön jäähdytysurakka käynnistyi vuoden 2024 loppupuolella.

Kesän 2024 aikana Päiväkotitoiminta Metsätähdessä suoritettiin radonkorjauksia ja Paimenkujan päiväkodin salaojajärjestelmät uusittiin.

Vuoden aikana toteutettiin automaattisia vedensulkujärjestelmiä eri kohteisiin.

Kuntotutkimuksia on toteutettu useissa kohteissa vuonna 2024.

Lisäksi kiinteistötoimi on toteuttanut liikunta- ja vapaa-aikatoimen rakentamiseen liittyviä investointeja, mm. Santavuoren kuntoradan valaistusurakka ja Uimahalli Poreen kemikaalisäätimet.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Kehitämme palveluverkkoa ja pidämme palvelutason hyvällä tasolla pienemmillä resursseilla.	
-Mittari ja tavoitetaso: Myymme tai puramme vajaakäyttöiseksi jääneet rakennukset.	
Selvitämme rakennusten ja kuntainfran korjaustarpeet ennakoivasti.	
Hyödynnämme henkilöstön osaamista laaja-alaisesti ja mahdollistamme henkilöstön yhteiskäyttöä tulosalueiden ja muiden toimialojen kesken.	
-Toteuma: Toteutunut.	
2) Toimialan talousarvion ja tavoitteiden toteuttaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen tavoitteiden mukaisesti	
-Toteuma: Toteutunut.	
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen	
3) Kehitämme johtamistapoja ja parannamme henkilöstön hyvinvointia.	
-Mittari ja tavoitetaso: Pidämme henkilöstön tietoisena kunnan tavoitteista ja tavoitteiden toteutumisesta vuosittain.	
-Toteuma: Toteutunut.	
Rakennamme arvostavaa yhteishenkeä	
4) Viestimme avoimesti ja kunnioittavasti.	
-Mittari ja tavoitetaso: Viestimme ja informoimme ennakoivasti teknisen toimialan toiminnasta henkilöstöä, kuntalaisia, sidosryhmiä ja muita osallisia sekä huomioimme osalliset valmistelussa.	
-Toteuma: Toteutunut.	
Edistämme yrittäjyyttä	
5) Lisäämme Ilmajoen yrittäjämysteisyyttä sekä ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kunnan ja yrittäjien välillä.	
-Mittari ja tavoitetaso: Huomioimme Ilmajokiset yritykset teknisen toimialan hankinnoissa	
-Toteuma: Toteutunut.	

TEKNINEN HALLINTO (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-171 910	-198 958	0	-198 958	-177 870	89,4 %	21 088
Palvelujen ostot	-35 037	-20 582	0	-20 582	-47 600	231,3 %	-27 018
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 186	-10 797	0	-10 797	-3 032	28,1 %	7 765
Vuokrakulut	-1 266	-3 965	0	-3 965	-1 838	46,4 %	2 127
Muut toimintakulut	-35	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-213 433	-234 302	0	-234 302	-230 341	98,3 %	3 961
Toimintakate	-213 433	-234 302	0	-234 302	-230 341	98,3 %	3 961
Poistot ja arvonalentumiset	0	-8 000	0	-8 000	-21 990	274,9 %	-13 990
Yhteensä	-213 433	-242 302	0	-242 302	-252 331	104,1 %	-10 029

2.3.2. Kunnallistekniikka

TILIVELVOLLINEN

Kunnallistekniikan päällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Liikenneväylien kunnossapidolla ylläpidetään kunnan kaavateiden ja kunnan hoidossa olevien yksityisteiden liikennöintikelpoisuutta. Asemakaava-alueiden hulevesiverkoston ylläpito sisältyy liikenneväylien tulosityksikköön.

Katu- ja tievalaistus sisältää kaavateille ja valtion ylläpitämille yleisille maanteille kunnan rakentamien ja ylläpitovastuulle kuuluvien katu- ja tievalaistusten kunnossapidon ja ylläpidon.

Urheilupaikkojen kunnossapito sisältää liikuntapaikkojen ja kilpaurheilun suorituspaikkojen pienet korjaus- ja kunnossapitotehtävät, ylläpito sisältyy vapaa-aikapalveluiden vastuualueelle.

Puistojen ja leikkipaikkojen kunnossapidolla ylläpidetään rakennetut puisto- ja virkistysalueet sekä lasten leikkipaikat.

Ilmajoen kunta on osakkaana Lakeuden Etappi Oy:ssä, joka vastaa osakaskuntien jätehuollosta.

Metsien kunnossapito käsittää kunnan talousmetsien hoitosuunnitelman mukaiset hakkuut ja pääosin ostopalveluna suoritettavat hoitotyöt.

Tekninen varikko palvelee kunnan omien työmaiden materiaalivarastointia, ylläpitää toimisto- ja sosiaalitiloja työntekijöille sekä varastotilaa puhtaanapitopalveluille.

Konekeskus tuottaa kunnan omille työmaille konetyöpalveluja.

Toimintakulut muodostuvat seuraavista ostopalveluista: yksityisteiden kunnossapito n. 323 000 euroa, katujen kunnossapito n. 407 000 euroa, valaistus ja viitoitus n. 100 000 euroa sekä henkilöstömenoista n. 472 000 euroa.

Yksityistieavustuksia myönnetään vuosittain muille asutusta palveleville yksityisteille, joilla on tiekunta ja jotka täyttävät yksityistielain mukaan avustamiselle asetetut vaatimukset. Kyläalueiden urheilupaikkojen kunnossapitoon myönnetään kunnossapitoavustusta kyläseuroille ym. aktiivitoimijoille.

Kunnan talousmetsien hakkuut toteutetaan laaditun metsäsuunnitelman mukaisesti (metsäsuunnitelma laadittuna vuosille 2016 – 2025).

Jätehuollon menot muodostuvat kunnan ylläpitämän lumenkaatopaikan sekä kunnallistekniikan tarpeita palvelevan maankaatopaikan toiminnasta ja vanhan suljetun kaatopaikan viimeistely- ja kunnossapitotöistä sekä tarkkailuohjelman toteuttamisesta

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Peruskorjatun katuverkoston päällystäminen	
-Mittari ja tavoitetaso: vähintään 2 km	
-Toteuma: Toteutunut: 2250 m + klv:t 1250 m	
2) Tievalaistuksen lisääminen	
-Mittari ja tavoitetaso: vähintään 0,5 km	
-Toteuma: Toteutunut 2090 m	
3) Yksityistieverkoston peruskorjaaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: valtionapukohteiden toteutus n. 4,0km	
-Toteuma: Toteutunut osittain, mutta hanke kesken. Valmistuu 6/2025.	
4) Katuverkoston peruskorjaaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: vähintään 1,0 km	
-Toteuma: Toteutunut 880 m.	
5) Yksityistieverkoston ylläpitokustannus (hoito)	
-Mittari ja tavoitetaso: keskimäärin alle 1800 euroa/km	
-Toteuma: Toteutunut 1848 euroa/km.	

KUNNALLISTEKNIIKAN TULOSALUE (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 284 490	3 345 276	0	3 345 276	3 343 631	100,0 %	-1 645
Tuet ja avustukset	6 486	8 801	223 612	232 413	74 139	31,9 %	-158 274
Vuokratuotot	1 000	2 255	0	2 255	2 766	122,7 %	511
Muut toimintatuotot	0	3 031	19 167	22 198	1 170	5,3 %	-21 028
Toimintatuotot yht.	3 291 975	3 359 363	242 779	3 602 142	3 421 706	95,0 %	-180 436
Valmistus omaan käyttöön	102 012	70 000	0	70 000	24 543	35,1 %	-45 457
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-781 309	-870 381	0	-870 381	-776 390	89,2 %	93 991
Palvelujen ostot	-944 396	-964 960	0	-964 960	-1 375 591	142,6 %	-410 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 233 140	-1 146 254	0	-1 146 254	-1 326 500	115,7 %	-180 246
Avustukset	-18 763	-27 824	-319 448	-347 272	-17 053	4,9 %	330 219
Vuokrakulut	-5 315	-1 545	0	-1 545	-6 361	411,7 %	-4 816
Muut toimintakulut	-27 848	-6 972	0	-6 972	-1 238	17,8 %	5 734
Toimintakulut yht.	-3 010 769	-3 017 936	-319 448	-3 337 384	-3 503 133	105,0 %	-165 749
Toimintakate	383 218	411 427	-76 669	334 758	-56 884	-17,0 %	-391 642
Poistot ja arvonalentumiset	-1 539 330	-1 597 514	0	-1 597 514	-1 659 817	103,9 %	-62 303
Yhteensä	-1 156 112	-1 186 087	-76 669	-1 262 756	-1 716 702	135,9 %	-453 946

2.3.3.Kiinteistöpalvelut

TILIVELVOLLINEN

Tekninen johtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Kiinteistöpalveluiden tulosalue ylläpitää kunnan oman palvelutuotannon ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen (HVA) tarvitsemia kiinteistöjä ja rakennuksia, joiden käytettävyyttä ylläpidetään huolto-, kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein. Osa rakennuksista on vuokrattu tai hankittu leasing-sopimuksilla.

Toimintamenoista kohdistuu rakennusten vuokriin ja leasingmaksuihin n. 474 0000 euroa, rakennusten ja piha-alueiden ylläpitomenoihin (huolto, lämpö, sähkö, vesihuolto ja jätehuolto ym.) n. 2,14 milj. euroa, kunnossapitoon ja ostopalveluihin 1,06 milj. euroa sekä henkilöstömenoihin n. 746 000 euroa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Tyhjien kiinteistöjen myynti tai vuokraus	
-Mittari ja tavoitetaso: Vähintään 50% vuoden aikana tyhjilleen jäävistä myydään tai vuokrataan	
-Toteuma: Tavoite on toteutunut.	
2) Kunnossapito-ohjelman toteuttaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Vähintään 95% ohjelmasta toteutuu	
-Toteuma: Toteutunut 95 %.	
3) Sähköenergia kokonaiskulutus	
-Mittari ja tavoitetaso: Enintään 8 000 000 kWh	
-Toteuma: 6 800 000 kWh	
4) Kaukolämpöenergian kokonaiskulutus	
-Mittari ja tavoitetaso: Enintään 8 700 MWh	
-Toteuma: 6 000 MWh.	

KIINTEISTÖPALVELUJEN TULOSALUE (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	59 845	118 178	0	118 178	57 726	48,8 %	-60 452
Tuet ja avustukset	32 449	21 128	0	21 128	11 750	55,6 %	-9 378
Vuokratuotot	2 958 534	2 825 176	0	2 825 176	3 099 822	109,7 %	274 646
Muut toimintatuotot	22 829	4 606	0	4 606	45 545	988,8 %	40 939
Toimintatuotot yht.	3 073 656	2 969 088	0	2 969 088	3 214 843	108,3 %	245 755
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 175 080	-2 922 048	0	-2 922 048	-2 928 524	100,2 %	-6 476
Palvelujen ostot	-1 679 985	-1 609 048	0	-1 609 048	-1 541 973	95,8 %	67 075
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 828 479	-2 900 480	0	-2 900 480	-2 919 296	100,6 %	-18 816
Vuokrakulut	-463 441	-483 874	-235 000	-718 874	-508 585	70,7 %	210 289
Muut toimintakulut	-150 420	-2 958	0	-2 958	-2 537	85,8 %	421
Toimintakulut yht.	-8 297 404	-7 918 408	-235 000	-8 153 408	-7 900 916	96,9 %	252 492
Toimintakate	-5 223 748	-4 949 320	-235 000	-5 184 320	-4 686 074	90,4 %	498 246
Poistot ja arvonalentumiset	-1 223 977	-1 136 681	0	-1 136 681	-1 377 942	121,2 %	-241 261
Yhteensä	-6 447 725	-6 086 001	-235 000	-6 321 001	-6 064 016	95,9 %	256 985

2.3.4. Ruoka- ja puhtauspalvelut

TILIVELVOLLINEN

Ruokapalvelupäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja päiväkodeille, kouluille ja henkilökunnalle. Keittiöt valmistavat 36 ammattilaisen voimin noin 2800 ateriala arkipäivisin. Ateriasuoritteita valmistetaan vuosittain noin 695 000.

Puhtauspalvelut tuottavat ylläpito-, ja perussiivousta päiväkodeille, kouluille, toimistoille sekä muille kunnan kiinteistöille, kulttuuri- ja vapaa-ajan sekä nuorisotoimen tiloille.

Ruokapalvelun tavoitteena on valmistaa asiakkaillemme ammattitaidolla ruokasuositusten mukaan, maukasta ruokaa ottaen huomioon taloudellisuuden ja tuoteturvallisuuden.

Puhtauspalvelun tavoitteena on tuottaa kunnan kiinteistöille keskitetysti ammattitaitoista, taloudellista ja kilpailukykyistä puhtauspalvelua. Kohteiden käyttäjien tulee voida olla viihtyisässä, hygieenisessä ja turvallisessa ympäristössä.

Toteutuminen:

Ruokapalvelut:

Ruokapalvelun suoritettavaite ylitettiin, johtuen päiväkotien lapsimäärästä. Asiakastyytyväisyys kysely suoritettiin ala-asteen neljäsluokkalaisille. Kyselyn perusteella 90% neljäsluokkalaisista syö lämpimän aterian koulupäivän aikana. Ruuan makua 52% piti hyvänä, 15% erittäin hyvänä.

Neiron koulun keittiö muutettiin syksyllä 2024 valmistuskeittiöstä jakelukeittiöksi. Muutoksen myötä keittiö työllistää yhden kokopäiväisen henkilön.

Puhtauspalvelut:

Mitoituksessa on huomioitu, että tilat pysyvät asianmukaisessa kunnossa ja tilojen käyttö on turvallista. Riittäväällä hygieniatasolla on suora vaikutus työntekijöiden poissaoloihin. Hyvällä siivouksella on myös vaikutusta sisäilmaan ja yleiseen viihtyvyyteen.

Puhtauspalvelun neliöhintaan vaikuttaa palkat sivukuineen. Päiväkotien korkea neliöhinta johtuu mm. pienten päiväkotien sairauspoissaoloista ja niiden aiheuttamista sijaiskuluista. Ostopalveluina huolehdimme Kurikan ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkärin ja terveystarkastajien tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Kilpailukyvyyn lisääminen	
-Mittari ja tavoitetaso:	Mitoitusten ylläpitäminen
-Toteuma:	Toteutunut.
2) Omaohvonnan kehittäminen	
-Mittari ja tavoitetaso:	Omaohvontasuunnitelman päivittäminen
-Toteuma:	Toteutunut.
3) Ateriasuoritteiden määrä	
-Mittari ja tavoitetaso:	690 000 kpl
-Toteuma:	706 000 kpl.
4) Ruokapalveluiden asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin	
-Mittari ja tavoitetaso:	Tyytyväisyysaste 75 %
-Toteuma:	75 %.
5) Kiinteistöjen puhtaanapalveluiden neliöhinta	
-Mittari ja tavoitetaso:	Euro/m2/ kk
	koulut < 1,91 euroa, päiväkodit < 3,93 euroa, muut kiinteistöt < 1,58 euroa
-Toteuma:	Euro/m2/ kk
	koulut < 1,84 euroa, päiväkodit < 4,16 euroa, muut kiinteistöt < 1,72 euroa.

Painopiste ja tavoite**6) Puhtauspalvelun asiakastyytyväisyys**

-Mittari ja tavoitetaso: Tyytyväisyysaste 75 %

-Toteuma: 75 %.

Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen**7) Henkilöstön yhdenvertaisuus**

-Mittari ja tavoitetaso: Yhtenäiset toimintatavat

-Toteuma: Toteutunut.

8) Henkilöstökoulutusten lisääminen

-Mittari ja tavoitetaso: Koulutuksia kaksi kertaa vuodessa

-Toteuma: Toteutunut tavoitteen mukaisesti.

9) Työhyvinvoinnin lisääminen

-Mittari ja tavoitetaso:

-Toteuma: Toteutunut.

Rakennamme arvostavaa yhteishenkeä**10) Tiedonkulun lisääminen**

-Mittari ja tavoitetaso: Avoimuus ja palaverikäytännöt / vaikutusmahdollisuuksien lisääminen

-Toteuma: Toteutunut.

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	43 131	30 219	0	30 219	53 992	178,7 %	23 773
Tuet ja avustukset	15 875	19 030	0	19 030	11 750	61,7 %	-7 280
Muut toimintatuotot	545	410	0	410	1 145	279,3 %	735
Toimintatuotot yht.	59 551	49 659	0	49 659	66 887	134,7 %	17 228
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 268 997	-2 217 139	0	-2 217 139	-2 211 229	99,7 %	5 910
Palvelujen ostot	-148 864	-147 493	0	-147 493	-133 094	90,2 %	14 399
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-862 101	-928 682	0	-928 682	-865 684	93,2 %	62 998
Vuokratkulut	-6 560	-9 600	0	-9 600	-10 932	113,9 %	-1 332
Muut toimintakulut	-3 186	0	0	0	-1 939	-	-1 939
Toimintakulut yht.	-3 289 708	-3 302 914	0	-3 302 914	-3 222 878	97,6 %	80 036
Toimintakate	-3 230 158	-3 253 255	0	-3 253 255	-3 155 991	97,0 %	97 264
Poistot ja arvonalentumiset	-25 252	-25 326	0	-25 326	-25 326	100,0 %	0
Yhteensä	-3 255 409	-3 278 581	0	-3 278 581	-3 181 317	97,0 %	97 264

2.3.5.Ympäristönsuojelu

TILIVELVOLLINEN

Ympäristöinsinööri

TOIMINNAN KUVAUS

Ympäristönsuojelu hoitaa kunnan lakisääteiset lausunto- ja lupa- sekä ilmoitusasiat siten, että luovanvaraisista toiminnoista aiheutuu mahdollisimman vähän pohjavesien, pintavesien, maaperän ja ilmakehän kuormittumista sekä asukkaiden elinympäristön viihtyisyyden vähenemistä. Ympäristönsuojelu hoitaa velvoitteensa ympäristön tilan tarkkailusta mm. osallistumalla alueellisiin hankkeisiin.

Ympäristönsuojelulain mukaisten lupien ja ilmoitusten käsittelymäärä oli vuonna 2024 muutaman edellisen vuoden tapaan tavallista pienempi. Ympäristölupia tai ilmoituksia tuli vireille yksi, jonka käsittelyä toiminnanharjoittaja pyysi viivyttämään. Keskimääräinen tyypillinen käsittelymäärä on ollut n. 5 – 7 hakemusta vuodessa. Edellisten lisäksi on mm. käsitelty meluilmoituksia, ilmoituksia jätteiden ammattimaisesta keräämisestä sekä hakemuksia ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseksi. Ympäristönsuojelun valvonta- ja tarkastustoiminta on edennyt suunnitellun mukaisella tavalla. Maankäyttö- ja rakennuslain osalta ympäristöinsinöörille on delegoitu maisematyölupapäätökset ja niiden tarpeen arviointi.

Osana talouden tasapainottamistoimia maa-aineslupatarkastukset siirrettiin tarkastusinsinööriltä ympäristöinsinöörille vuonna 2024.

Ilmajoen kunta on osallistunut Seinäjoen kaupungin koordinoimaan alueelliseen ilmanlaadun tarkkailuun vuodesta 1989 lähtien. Tarkkailun vuosittaiset kustannukset katetaan perusmaksulla. Tarkkailuun osallistuminen on itsessään toiminnan tavoite; osallistumalla tarkkailuun täytetään sekä kunnan, että tarkkailuun osallistuvien yritysten velvoitteet ilmanlaatuun vaikuttavien päästöjen seurannasta.

Muuta yhteistyötä esim. alueen ympäristönsuojelu- tai muiden viranomaisten kanssa tehdään tarvittaessa mm. lainsäädäntöön perustuvan edistämisen- ja yhteistyövelvoitteen perusteella.

Ympäristönsuojelussa on erillisellä kustannuspaikalla määräraha Kalajaisjärven kunnostushankkeelle. Ilmajoen kunta on vuonna 2018 hakenut hankkeelle vesilain mukaista lupaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta, joka teki hakemuksesta myönteisen päätöksen 22.10.2024. Hankkeeseen on vuosien varrella sisältynyt lukuisia täydennys- ja selvityspyyntöjä, joiden selvittäminen on edellyttänyt paljon ympäristönsuojelun valmistelua ja yhteydenpitoa. Käsittelyn pitkäkestoisuuden perustuen Aluehallintovirasto laskutti päätöksestä lähes kaksinkertaisesti (9 540 €) hankkeen ennakoituun käsittelymaksuun (budjetissa 5 316 €) verrattuna. Ylitystä kompensoi se, että varsinaisen ympäristönsuojelun budjetin sisällä toiminnan arvioitut kulut alitettiin useilla tuhansilla euroilla.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Kattotavoite: Tehokas ympäristönsuojelu. Lupahakemusten ja ilmoitusten mahdollisimman nopea käsittely lainvoimaisuudesta tinkimättä, tavoiteaikataulu n. 2 – 4 kk. Lupavalvonnan tavoitteena n. 7 % luvista valvottu.	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei	
-Toteuma: Kyllä Eri lupamuotojen käsittelyajat vaihtelevat. Tyypillinen kuulemisaika ennen ja jälkeen hakemuksen on 7 + 30 päivää, jolloin merkittävimpien lupa-asioiden käsittely vaatii minimissään yli 2 kk käsittelyajan.	
2) Seudulliseen ilmanlaadun tarkkailuohjelmaan osallistuminen ja muu alueen sisäinen yhteistyö	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei	
-Toteuma: Kyllä Ympäristönsuojelu osallistuu tarkkailuun valvontaviranomaisena, ja paikalliset yritykset raportoivat kootusti päästöistään. Ympäristönsuojelu on osallistunut mm. Etelä-Pohjanmaan liiton ja ELY-keskuksen järjestämiin tapahtumiin.	
3) Kalajaisjärven kunnostushankkeen tukeminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei	
-Toteuma: Kyllä Hankkeesta on tehty lupapäätös Aluehallintovirastossa 22.10.2024	
4) Lupien ja ilmoitusten määrät	
-Mittari ja tavoitetaso: Ympäristö- ja maa-aineslupien tai ilmoitusten käsittelyaika 2-4 kk, muiden lupien 1-2 kk. Päätösten lainvoimaisuus.	
-Toteuma: Tavoite on toteutunut	
5) Valvonnan toteutuminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Valvontasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteiden seuranta; n. 7 % valvontakohteista valvotaan kalenterivuoden aikana.	
-Toteuma: Toteutunut valvontasuunnitelman mukaisesti. N. 3 % YSL:n kohteista ja maa-aineslain kohteet huomioiden n. 14 % oli valvonnan piirissä.	
6) Hankkeet	
-Mittari ja tavoitetaso: Toiminnalliset tavoitteet toteutuvat. Myös lautakunnan asettamien ei-sitovien tavoitteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta.	
-Toteuma: Vuoden 2024 aikana ei käynnistynyt uusia hankkeita tai selvityksiä.	
7) Viihtyisä ja siisti ympäristö (YSL ja JL)	
-Mittari ja tavoitetaso: Ympäristökatselmusten määrä/ 1 per vuosi	
-Toteuma: Katselmus toteutettiin viranhaltijoiden voimin kesäkuussa 2024.	

2.3.6. Rakennusvalvonta

TILIVELVOLLINEN

Rakennustarkastaja

TOIMINNAN KUVAUS

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia osaltaan turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon on otettava rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin rakennuslainsäädännössä edellytetään. Lisäksi tehtäviin kuuluu maa-aineslain mukaisia valvontatehtäviä.

- Keskeneneräisten rakennushankkeiden määrä oli vuodenvaihteessa kuntarekisterin mukaan 271 kpl (v. 2023: 270 kpl).
- Vuoden aikana myönnettiin 95 (98) rakennus- ja toimenpidelupaa sekä 20 (25) ilmoitusasiaa. Uutta kerrosalaa näissä oli 29413 (7567) m². Lupa myönnettiin 34 (10) uudelle asuinhuoneistolle, joista 24 (10) asuinpientaloja.
- Uudisrakennus- ja laajennushankkeita valmistui vuoden aikana 112 (163) kpl, kerrosalaa 39899 (15369) m². Uusia asuinhuoneistoja valmistui 47 (56) kpl, joista asuinpientaloja 23 (30) kpl. Laajennuksen/muutoksen kautta valmistui uusia asuntoja 11 (0 kpl).
- Valvonnan piiriin kuuluvia maa-aineslain mukaisia lupia oli vuoden lopussa 14 (14) kpl.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Tehokas rakennusvalvonta. Lupahakemusten mahdollisimman nopea käsittely lainvoimaisuudesta tinkimättä.
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei
-Toteuma: Kyllä
2) Rakennusjärjestyksen, hallintosäännön ja taksarakenteen muuttaminen tulevan lainsäädännön (Rakentamislaki, voimaantulo 1.1.2025) mukaisiksi.
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei
-Toteuma: Kyllä
- rakennusjärjestyksen valmistelu aloitettiin,
- hallintosääntömuutos saatiin valmiiksi
- taksan uusimista valmisteltiin mm. Kuntaliiton työpajoissa

Painopiste ja tavoite**3) Rakennuslupahakemusten käsittelyn tehokkuus**

-Mittari ja tavoitetaso: Rakennuslupien käsittelyaika 1 kk, muiden lupien 3 vkoa. Päätösten lainvoimaisuus.

-Toteuma: Tavoite on toteutunut

4) Viihtyisä ja siisti ympäristö (MRL)

-Mittari ja tavoitetaso: Ympäristökatselmusten määrä
1 katselmus/vuosi

-Toteuma: Katselmus toteutettiin viranhaltijoiden voimin kesäkuussa 2024.

YMPÄRISTÖTOIMEN TULOSALUE (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	83 352	56 117	0	56 117	75 026	133,7 %	18 909
Toimintatuotot yht.	83 352	56 117	0	56 117	75 026	133,7 %	18 909
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	132	-	132
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-234 453	-232 831	0	-232 831	-221 096	95,0 %	11 735
Palvelujen ostot	-51 578	-76 061	0	-76 061	-77 982	102,5 %	-1 921
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 249	-3 604	0	-3 604	-1 068	29,6 %	2 536
Vuokratkulut	-2 031	-2 030	0	-2 030	-3 052	150,3 %	-1 022
Muut toimintakulut	-892	-300	0	-300	-13 095	4365,0 %	-12 795
Toimintakulut yht.	-290 203	-314 826	0	-314 826	-316 292	100,5 %	-1 466
Toimintakate	-206 851	-258 709	0	-258 709	-241 135	93,2 %	17 574
Yhteensä	-206 851	-258 709	0	-258 709	-241 135	93,2 %	17 574

2.3.7. Kaavoitus ja mittaus**TILIVELVOLLINEN**

Kaavoitusjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Kaavoituksen ja mittauksen tulosalueen tehtävät koostuvat maankäytön suunnittelutehtävistä, maan hankinnasta, myynnistä ja tonttien markkinoinnista sekä kartastojen ylläpidosta, kiinteistönmuodostustehtävistä ja maastossa tehtävistä mittauksista.

Kaavoituksen ja mittauksen tulosalueen toimintatulot muodostuvat pääosin tonttien myyntivoitoista ja maanvuokratuloista. Muut tulot koostuvat suunnittelu- ja mittaustoiminnan maksuista ja suoritteiden myyntituotosta.

Toimintamenot muodostuvat pääosin henkilöstömenoista n. 65-70 % ja ostopalveluista sekä painatus- ja ilmoitusmaksuista sekä toimitusmaksuista.

Tulosalueen toimintamenoihin vaikuttavat 2023-2024 kunnan laajuisen tietojärjestelmän päivittäminen investointieränä sekä siihen kohdistuneet käyttötalousmenot, jotka kohdennetaan kyseisenä jaksona tulosalueen budjettiin kunnanvaltuuston myöntämän määrärahan suuruisena. Tietojärjestelmää käytetään mm. sivistystoimen, taloushallinnon ja teknisen sektorin toimialoilla.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Edistetään yleiskaavoja ja asemakaavoja kaavoituskatsauksen 2023 mukaisesti. Kaavoitusohjelmassa esitetyt kaavat edenneet 30 %.	
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuma-%	
-Toteuma: Vuosien 2023 ja 2024 kaavoituskatsauksien mukaan vuoden 2024 aikana on ollut tavoitteena hyväksyä 4 asemakaavaa ja 1 yleiskaava.	
Näistä on hyväksytty vuoden 2024 aikana 3 asemakaavaa, näin ollen kaavoista on edennyt valmiiksi 60 %.	
Edellä mainitun lisäksi vuonna 2024 on hyväksytty 1 asemakaava, joka ei ole ollut vuoden 2024 tavoitteissa.	
2) TieraCity -järjestelmän käyttöönoton edistäminen. (50 % moduulien ja aineistokonversioiden käyttöönottoaste)	
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuma-%	
-Toteuma: TieraCityn käyttöönottoaste on noin 80 %	
3) Asunto- ja yritystonttien tarjonnan alueellinen kattavuus. Mittari: tontteja on kunnassa tarjolla keskimääräistä kysyntää (5v) vastaava määrä tulevalle vuodelle.	
-Mittari ja tavoitetaso: Tarjolla olevien tonttien lkm	
-Toteuma: Heti varattavissa olevien asuintonttien lukumäärä (tilanne 26.2.2025):	
Keskusta (AO, AP, AL, AK, AR) yht. 35 kpl	
Ahonkylä (AO, AP) yht. 10kpl	
Koskenkorva (AO, AP, AR, AKR) yht. 19 kpl	
Neiro (AT) yht. 11 kpl	

KAAVOITUKSEN JA MITTAUKSEN TULOSALUE (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	514	2 938	0	2 938	1 570	53,4 %	-1 368
Maksutuotot	7 311	32 257	0	32 257	24 635	76,4 %	-7 622
Vuokratuotot	77 866	57 685	0	57 685	86 685	150,3 %	29 000
Muut toimintatuotot	87 000	312 947	0	312 947	327 651	104,7 %	14 704
Toimintatuotot yht.	172 690	405 827	0	405 827	440 540	108,6 %	34 713
Valmistus omaan käyttöön	271	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-313 980	-281 453	0	-281 453	-167 457	59,5 %	113 996
Palvelujen ostot	-81 658	-155 603	0	-155 603	-39 100	25,1 %	116 503
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 425	-8 691	0	-8 691	-1 328	15,3 %	7 363
Vuokratulut	-15 828	-18 860	0	-18 860	-12 548	66,5 %	6 312
Muut toimintakulut	-7 432	-2 127	0	-2 127	-17 159	806,7 %	-15 032
Toimintakulut yht.	-421 322	-466 734	0	-466 734	-237 593	50,9 %	229 142
Toimintakate	-248 361	-60 907	0	-60 907	202 948	-333,2 %	263 855
Yhteensä	-248 361	-60 907	0	-60 907	202 948	-333,2 %	263 855

2.3.8.Lakeuden jätelautakunta

TILIVELVOLLINEN

Jätehuoltopäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Lakeuden jätelautakunta toimii kahdeksan (8) kunnan jätehuoltoviranomaisena. Kunnat ovat Alavus, Ilmajoki, Kihniö, Kuortane, Kurikka, Lapua, Seinäjoki ja Ähtäri. Jätelautakunnassa on edustus jokaisesta jäsenkunnasta. Ilmajoen kunta toimii jätelautakunnan vastuukuntana. Aukkaita toimialueella on 134 000, jonka lisäksi asiakkaina ovat mm. vapaa-ajan asukkaat, kuntien kiinteistöt ja muut lakisääteisesti kunnan jätehuollon vastuulle kuuluvat tahot.

Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan asioista, jotka jätelain mukaan on säädetty kunnan jätehuoltoviranomaisen hoidettavaksi. Näitä ovat mm. jätehuoltomääräykset ja päätökset niistä poikkeamisesta sekä jätemaksutaksa ja jätemaksuista tehdyt muistutukset. Jätelautakunta hyväksyy myös toimialueen jätehuollon palvelutasokuvauksen ja on vastuussa jätteenkuljetusrekisteristä. Jätelautakunnalla on töissä kolme henkilöä. Vuonna 2024 jätehuoltopäällikkö ja toimistosihteeri olivat 80 % työajalla syyskauden.

Lakeuden jätelautakunnan kulut katetaan jätelain mukaisesti kokonaan jätemaksuilla. Ilmajoen kunta laskuttaa jätelautakunnan kulut kahdesti vuodessa Lakeuden Etappi Oy:lta. Lakeuden Etappi hoitaa jätehuollon laskutuksen jätelautakunnan maksuunpanopäätösten mukaisesti jätelautakunnan toimialueella.

Toimialalla lainsäädäntö on uudistunut ja paikalliset jätehuoltomääräykset on uudistettu. Vuonna 2024 biojätteiden erilliskeräys laajentui asumisessa kaikenkokoisille kiinteistöille Ilmajoella, kanta-Kurikassa, Lapualla ja Seinäjoen keskustaajamassa. Uudet jätteiden erilliskeräys- ja kiinteistökeräyspalvelut on nimetty Spot-palveluiksi. Toimialueen palvelutasokuvaus valmistui vuonna 2024. Jätelautakunnan verkkosivut uudistettiin 2024 aikana. Jätelautakunta aloitti vuonna 2024 jätepoliittisen ohjelman jalkauttamisen kuntiin.

Tavoite ja tunnusluvut

Jätelautakunnan toiminnallinen tavoite on kaksilokerokeräyksen sujuva käyttöönotto. Asiointi pyritään pitämään viranomaisessa sujuvana ja asiakkaan yhteydenottoon tulisi vastata kolmen arkipäivän sisällä (poislukien yleiset lomakaudet). Kyseessä on jätehuoltojärjestelmän uudistamisen toinen vaihe. Ensimmäinen vaihe alkoi heinäkuussa 2023 koskettaen pakkausjätteiden erilliskeräyksen laajentamista taloyhtiöissä kolmen huoneiston kokonaisuuksista alkaen. Tämä toinen vaihe koskettaa jokaista 1-4 huoneiston rakennuskokonaisuutta ja tuo vaiheittain kaikille biojätteiden erilliskeräyksen. Uudistuksen jälkeen biojätteiden erilliskeräys toteutuu jokaisessa asuinkiinteistössä toimialueella poislukien Jurvan alueen 1-4 huoneiston kiinteistökokonaisuudet. Pientaloissa ja pienimmissä taloyhtiöissä biojätteet erilliskerätään kaksilokeroastialla, jossa samassa jäteastiassa erilliskerätään poltettava jäte ja biojäte. Astiassa on oma lokeronsa poltettavalle jätteelle ja biojätteelle. Näin pysytään tyhjentämään jäteastiat kustannustehokkaasti ja pienemmillä päästöillä eli yhdellä jäteautolla jätelajit, joihin on jäteautossa vastaavat lokerot. Vaihtoehtona erilliskeräykselle on omatoiminen kompostointi, jolloin kaksilokeroastiaa ei kiinteistölle tuoda. 1.4.2024 kaksilokeroastioiden käyttö alkaa Ilmajoella, kanta-Kurikassa ja Lapualla ja 1.7.2024 Seinäjoen keskustaajamassa. Odotettavissa on paljon yhteydenottoja ja kompostointi-ilmoituksia.

Tunnuslukuja on yleensä jätelautakunnalla ollut vähintään kolme. Vuodelle 2024 tunnuslukuja on ehdotettu vain kaksi, koska pääasiallisesti toiminta keskitetään toiminnallisen tavoitteen toteutumiseen. Tunnusluvut mittaavat jätelautakunnan toiminnassa kehitettäviä asioita. Tunnusluvut olivat: jätelautakunnan kotisivu-uudistus sekä jätepoliittisen ohjelman jalkauttaminen kuntiin. Jätepoliittisessa ohjelmassa kahdeksan kuntaa ovat hyväksyneet 16 erilaista kiertotaloustoimenpidettä. Kiertotalous on talousjärjestelmä, joka tuottaa hyvinvointia maapallon kantokyvyn rajoissa vähentämällä neitseellisten luonnonvarojen käyttöä, pitämällä materiaalit ja resurssit kierrossa kulutuksen suosiessa palveluiden käyttämistä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite

Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti

1) Kaksilokerokeräyksen sujuva käyttöönotto, vasteaika asiakkaiden yhteydenottoihin enintään kolme arkipäivää

-Mittari ja tavoitetaso: toteutunut/ ei toteutunut

-Toteuma: Toteutunut. Muutostilanne aiheutti yhteydenottoja sekä kompostointi-ilmoituksia jätehuoltoviranomaiselle. Asiakaspalvelu viranomaisessa pystyttiin pitämään sujuvana ja asiakkaan yhteydenottoihin pystyttiin vastaamaan kolmen arkipäivän sisällä. Kesälomat porrastettiin siten, että jätelautakunnan toimisto oli suljettuna heinäkuussa vain viikon.

2) Jätelautakunnan kotisivu-uudistus

-Mittari ja tavoitetaso: Toteutettu/ ei toteutettu

-Toteuma: Toteutettu. Uudet sivut julkaistiin marraskuussa 2024. Uudistuksella pyrittiin luomaan mahdollisimman hyvin asiakkaita palvelevat verkkosivut, joissa on huomioitu saavutettavuus ja selkeä visuaalinen ilme. Uudet verkkosivut helpottavat asiakkaiden ohjaamista yhä enemmän käyttämään jätelautakunnan sähköisiä palveluja.

3) Jätepoliittisen ohjelman jalkauttaminen kuntiin

-Mittari ja tavoitetaso: yhteyshenkilöt kuntiin kyllä/ei, pohjatietokysely toteutettu kyllä/ei, ohjausryhmä kokoontunut kyllä/ei

-Toteuma: Kaikki ovat toteutuneet. Jätelautakunnan toimialueen kunnissa on vuoden 2024 aikana nimitetty yhteyshenkilöt kuntiin. Jätehuoltopäällikkö teki jalkauttamisesta YAMK-opinnäytetyön, jonka tavoitteena oli selvittää, miten kuntien kiertotalouteen tekemät jätepoliittisen ohjelman sitoumukset saadaan kunnissa käytäntöön. Opinnäytetyön osana toteutettiin kyselytutkimus kuntiin kiertotaloustoimenpiteiden tämänhetkisestä tilasta. Jätepoliittisen ohjelman ohjausryhmä kokoontui 17.4.2024. Ohjausryhmässä päätettiin kyselytutkimuksen tulosten ja vaikuttavuuden arvioinnin perusteella, että kiertotalouden jalkauttaminen alkaa toimialueella kolmessa teemassa: kuntien kestävät hankinnat, inframaamassat sekä yhteiskäytön, lainauksen ja vuokrauksen lisääminen kuntien toiminnoissa. Kestävät hankinnat tunnistettiin kyselyssä kunnissa erityisesti haasteeksi. Kiertotalouden green deal -sitoumusta viedään aktiivisesti eteenpäin ja esitetään kunnille sitoumukseen lähtemistä.

Osana jätepoliittisen ohjelman jalkauttamista Lakeuden jätelautakunta järjesti 31.10.2024 Kiertotalousseminaarin kuntatoimijoille. Seminaarin tarkoitus oli käynnistää kuntatoimijoilla kiertotalous- ja kestävyysajattelu, tuoda esiin esimerkkejä toteutetuista kiertotalousteoista sekä antaa tietoa Kiertotalouden green dealista. Mukaan oli kutsuttu mm. jätelautakunnan toiminta-alueen kunnanjohtajat, kuntien tekniset johtajat, ympäristönsuojeluviranomaiset, hallintojohtajat ja elinvoimajohtajat, jätelautakunnan jäsenet, Lakeuden Etappi Oy:n johtoryhmä ja hallituksen jäsenet, E-P Liitto ja Pirkanmaan liitto, SeAMK, Kestävät kunnat ja ELY. Seminaariin osallistui 67 henkilöä, yleisön pyynnöstä vastaavia tilaisuuksia on tarkoitus järjestää myös tulevaisuudessa.

LAKEUDEN JÄTELAUTAKUNNAN TULOSALUE (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	190 611	210 845	0	210 845	189 394	89,8 %	-21 451
Toimintatuotot yht.	190 611	210 845	0	210 845	189 394	89,8 %	-21 451
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-164 555	-173 214	0	-173 214	-156 260	90,2 %	16 954
Palvelujen ostot	-16 314	-28 324	0	-28 324	-26 695	94,2 %	1 629
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 014	-494	0	-494	-2 028	410,6 %	-1 534
Vuokratulut	-317	-420	0	-420	-1 077	256,4 %	-657
Muut toimintakulut	-53	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-182 252	-202 452	0	-202 452	-186 060	91,9 %	16 392
Toimintakate	8 359	8 393	0	8 393	3 333	39,7 %	-5 060
Yhteensä	8 359	8 393	0	8 393	3 333	39,7 %	-5 060

2.4.Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

TILIVELVOLLINEN

Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on järjestää kuntalaisille koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut sekä tukea kuntalaisten omia pyrkimyksiä vapaa-ajan palveluiden luomisessa.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialaa johtaa sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Toimiala muodostuu neljästä tulosalueesta, jotka ovat perusopetus ja lukiokoulutus, varhaiskasvatus, vapaa sivistystyö ja kulttuuri sekä hyvinvoinnin tulosalue.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Kehitämme palveluverkkoa ja pidämme palvelutason hyvällä tasolla pienemmillä resursseilla.
-Mittari ja tavoitetaso: Rakennusten kuntokartoitukset ja palveluverkkoselvitykset ohjaavat palveluverkkosuunnittelua. Suunnitelmia ohjaavat oppilas- ja asukasennusteet sekä palvelujen laadun ja tasa-arvon näkökulmat.
-Toteuma: Toteutunut.
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen
2) Kehitämme johtamistapoja ja parannamme henkilöstön hyvinvointia.
-Mittari ja tavoitetaso: Toimialalla on sujuvat palaveri- ja tiedolla johtamisen käytännöt. Henkilöstöä osallistetaan toiminnan kehittämiseen. Johtamisessa reagoidaan poikkeamiin.
-Toteuma: Toteutunut.
Rakennamme arvostavaa yhteishenkeä
3) Viestimme avoimesti ja kunnioittavasti.
-Mittari ja tavoitetaso: Toimialan ajankohtaisista asioista tiedotetaan säännöllisesti. Viestintää tehdään läpinäkyvästi ja hyvän viestinnän etikettiä noudattaen. Uskotaan myös mikropalautteen voimaan.
-Toteuma: Toteutunut.
Edistämme yrittäjyyttä
4) Lisäämme Ilmajoen yrittäjämyönteisyyttä sekä ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kunnan ja yrittäjien välillä.
-Mittari ja tavoitetaso: Opetuksessa toteutuu yrittäjyyskasvatus opetussuunnitelman mukaisesti. Paikallisten yrittäjien osallisuus toimialan toimintaan mahdollistetaan yhteiskeskusteluin ja tapahtumaosallistumisin. Yrittäjyysnäkökulma näkyy myös oman työn ja omien vahvuuksien arvostamisena.
-Toteuma: Toteutunut opetussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä yrittäjien kanssa vahvistettava.

SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	955 518	888 876	0	888 876	966 541	108,7 %	77 665
Maksutuotot	748 899	962 032	0	962 032	739 802	76,9 %	-222 230
Tuet ja avustukset	669 632	424 576	0	424 576	515 397	121,4 %	90 821
Vuokratuotot	17 111	35 456	0	35 456	16 237	45,8 %	-19 219
Muut toimintatuotot	60 574	14 979	0	14 979	15 365	102,6 %	386
Toimintatuotot yht.	2 451 733	2 325 919	0	2 325 919	2 253 343	96,9 %	-72 576
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-22 572 053	-22 031 471	-11 200	-22 042 671	-21 796 599	98,9 %	246 072
Palvelujen ostot	-2 629 224	-2 337 798	-18 550	-2 356 348	-2 479 257	105,2 %	-122 909
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-843 900	-500 218	0	-500 218	-755 021	150,9 %	-254 803
Avustukset	-1 277 902	-1 607 700	0	-1 607 700	-1 235 022	76,8 %	372 678
Vuokrakulut	-88 980	-50 259	0	-50 259	-127 199	253,1 %	-76 940
Muut toimintakulut	-60 771	-41 226	0	-41 226	-40 480	98,2 %	746
Toimintakulut yht.	-27 472 831	-26 568 672	-29 750	-26 598 422	-26 433 577	99,4 %	164 845
Toimintakate	-25 021 098	-24 242 753	-29 750	-24 272 503	-24 180 234	99,6 %	92 269
Poistot ja arvonalentumiset	-2 540 174	-1 264 085	0	-1 264 085	-1 472 222	116,5 %	-208 137
Yhteensä	-27 561 273	-25 506 838	-29 750	-25 536 588	-25 652 456	100,5 %	-115 868

2.4.1. Perusopetus

TILIVELVOLLINEN

Opetuspäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tulosaluetta johtaa opetuspäällikkö yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointijohtajan kanssa. Perusopetuksen palvelukokonaisuuteen sisältyvät perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä valmistava opetus, jota annetaan maahanmuuttajalapsille. Perusopetus sisältää muut palvelujen ostot kuten oppilaskuljetukset, täydennyskoulutukset, kotikuntakorvaukset ja hankkeiden hallinnoinnin.

Ilmajoella on 12 alakoulua 11 toimipisteessä ja Jaakko Ilkan yläkoulu. Perusopetuksen (luokat 1-9) oppilasmäärä 20.9.2024 oli 1515. Elokuussa 2024 alakouluissa työskenteli 76 luokanopettajaa ja 12 erityisopettajaa. Yläkoululla oli 46 päätoimista ja 2 sivutoimista opettajaa ja 7 erityisopettajaa. Koulunkäynninohjaajia alakouluilla on syyslukukaudella 2024 57 ja yläkoululla 13. Perusopetuksen toiminnan painopiste on laadukkaan perustoiminnan toteuttamisessa. Kunnassa on viimevuosina

lisätty esihenkilökoulutusta. Perusopetuksen osalta tunnistetaan johtamistyön psykososiaalinen kuormitus ja johtamistyöhön sisältyvä paine. Tätä työtä tukemaan yläkouluun perustettiin apulaisrehtorin virka 1.8.2024 alkaen. Säästöjä perusopetuksessa on lukuvuodelle 2024-2025 haettu sekä tuntikehyksestä että edelleen ohjaajaresurssista.

Kehittämisen teemat painottuvat erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoihin ja oppimisen tukeen inklusiota vahvistaen sekä opiskeluhuollon kehittämiseen. Kunnassa toimii keskitetysti oppilaiden tarpeita palvelevia pienluokkia Herralassa, Palonkylässä ja Jaakko Ilkassa. Kunnassa on käytössä hyvinvoinnin vuosikello, jonka avulla opetetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja esi- ja peruskouluikäisille. Vuoden 2024 aikana päivitettiin ja osin luotiin Sopu-malli eli suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta. Päivitettiin alakoulujen kriisisuunnitelma sekä laadittiin kasvatus- ja opetuslalle suunnattua lisäohjeistusta menettelytapaohjeena väkivaltatilanteiden varalla.

Koskenkorvan uuden koulun rakentamishankkeen kilpailutus on käynnistynyt uudelleen vuoden 2024 loppupuoliskolla. Kunnassa on jo aikaisemmin laadittu läntisen alueen palveluverkkoselvitys ja vuoden 2024 aikana valmistui selvitys muiden alueiden palveluverkosta painottuen keskikunnan alueeseen. Asiaan liittyvät kuulemiset ja päätöksenteko etenevät vuoden 2025 aikana. Palonkylään ja Herralaan suunnitellut ja odotetut väistötilat toteutuvat vasta vuoden 2025 aikana.

Perusopetuksessa on viime vuosina haettu ja saatu useita hankkeita vahvistamaan kehittämistoimintaa. Vuodelle 2024 päättyviä hankkeita edelliseltä vuodelta ovat: Koulun kerhotoiminnan hanke, koronan heijastevaikutuksia torjuva hanke, digitaalisten taitojen kehittämisen hanke, Maailmalta Ilmajoelle -hanke sekä koulunuorisotyö-hankkeen ensimmäinen vaihe. Vuoden 2024 jatkuvia hankkeita ovat Koulunuorisotyön toisen vaiheen hanke ja kerhotoiminnan hanke. Vuoden aikana saimme uusina hankkeina Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move! kehittämisavustuksen, joka kulkee nimellä Liikkuvat koulupäivät kaikille. Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027, on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä jatkopäätöksen. Hanke on nimeltään Inklusiivinen tuki lähikouluperiaatetta vahvistaen. Koulutyössä näkyy myös Harrastamisen Suomen malli -hanke, jonka tavoitteena on tarjota harrastamisen mahdollisuuksia matalalla kynnyksellä koulupäivän yhteydessä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Koskenkorvan alueen uuden koulun rakentaminen käynnistyy.
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei
-Toteuma: Ei.
Kilpailutus on käynnistetty uudelleen syksyllä 2024.

Painopiste ja tavoite

2) Palveluverkkoselvitys alakoulujen osalta koko kunnan alueelta valmistuu ja tulevaisuuden palveluverkosta alakoulujen osalta tehdään päätökset.

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei

-Toteuma: Ei.

Palveluverkkoselvitys on valmistunut. Asia tuodaan päätöksentekoon vuoden 2025 aikana.

3) Alakoulujen opettajien virkarakenne päivitetään vastaamaan palveluverkkoa.

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei

-Toteuma: Ei.

Yt-neuvottelut hidastivat virkarakenteen päivittämistä. Päivitystyötä tehdään kevään 2025 aikana.

4) Hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset oppitunnit toteutuvat jokaisella koululla ja vuosiluokalla.

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei

-Toteuma: Kyllä. Lukuvuoden 2023-2024 aikana toimintaa pilotoitiin ja harjoiteltiin. Lukuvuoden 2024-2025 syksystä alkaen toimintatapa on kaikissa kouluissa käytössä.

5) Perusopetuksen kriisisuunnitelman sekä kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyn ohjaavien asiakirjojen päivitys

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei

-Toteuma: Kyllä.

Päivitysten lisäksi myös jalkautusta koulunjohtajien / rehtoreiden kautta.

6) Opetuksen resurssi/oppilas

-Mittari ja tavoitetaso: Riittävä tuntiresurssi vahvistaa opetussuunnitelman mukaista opetusta. Opetusryhmien koko pidetään sopivana.

-Toteuma: Lukuvuosi 2024-2025 tuntikehysresurssi yleisopetus oppilasennusteen mukaan (tuntia /oppilas)

Herrala 1,5; Tuomiaho 1,6; Ahonkylä 1,7; Palonkylä 1,7; Koskenkorva 1,7; Neiro 1,8; Västilä 1,9; Peltoniemi 1,9; Munakka 2,1; Luoma 2,4; Nopankylä 2,5; Jaakko Ilkka 2,2

7) Oppilaskohtainen yksikköhinta

-Mittari ja tavoitetaso: Riittävä rahoitus tehokkaasti toimivassa kouluverkossa.

-Toteuma: Vuosi 2024 pohjaa vuoden 2023 lukuihin 2,1% indeksikorotuksella(€/oppilas)

Ahonkylä 10 714, Herrala 9 405, Herrala pienluokat 28 944, Koskenkorva (Ilomäki sis. esioppilaat) 13 431, Luoma 15 218, Munakka 12 705, Neiro 12 516, Nopankylä 12 437 (sis. esioppilaat), Palonkylä 11 470, Alku-luokka 23 394, Valo-luokka 13 015, Peltoniemi 12 535, Tuomiaho 9 295, Västilä 13 634, Jaakko Ilkka 11962

8) Opetushenkilöstön pysyvyys prosenttiosuutena

-Mittari ja tavoitetaso: Ilmajoki on houkutteleva työnantaja/ opetushenkilökunnan pysyvyys. Tavoitetaso 80 %.

-Toteuma: Vakituiset opettajat 127 pysyvyys 96,1%

Vakituiset koulunkäynninohjaajat 45 pysyvyys 86,7%.

Eläköitymiset heijastuvat myös prosenttia pienetävänätekijänä

Painopiste ja tavoite**Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen**

9) Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja pedagogisten tietojen päivittäminen painottamalla kehitystavoitteiden mukaisia koulutuksia. Järjestetään lukuvuoden 2024-25 aikana 1,5 yhteistä veso- koulutusta opettajille kunnan toimesta.

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä / Ei

-Toteuma: Kyllä

Henkilöstölle suunnitellut koulutukset ovat toteutuneet. Teemoina psykosiaalinen kuormitus, Lapset ja nuoret levottomuus ja ahdistuneisuus. Veso-osuuksia toteutettu myös kouluittain koulujen kehityskohteita ja rehtoreille/koulunjohtajille jalkautettuja teemoja käsitellen. Koulutuksissa on käsitelty myös laaditut toimintaohjeet / mallit.

PERUSOPETUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	548 015	404 568	0	404 568	556 024	137,4 %	151 456
Maksutuotot	138 680	134 608	0	134 608	161 166	119,7 %	26 558
Tuet ja avustukset	324 427	97 672	0	97 672	231 587	237,1 %	133 915
Vuokratuotot	1 170	28 984	0	28 984	896	3,1 %	-28 088
Muut toimintatuotot	44 264	0	0	0	2 469	-	2 469
Toimintatuotot yht.	1 056 555	665 832	0	665 832	952 142	143,0 %	286 310
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-11 431 547	-10 920 004	0	-10 920 004	-11 248 202	103,0 %	-328 198
Palvelujen ostot	-1 864 920	-1 620 979	0	-1 620 979	-1 766 721	109,0 %	-145 742
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-464 207	-67 352	0	-67 352	-423 484	628,8 %	-356 132
Avustukset	0	-509 884	0	-509 884	0	0,0 %	509 884
Vuokrakulut	-35 506	-15 358	0	-15 358	-53 754	350,0 %	-38 396
Muut toimintakulut	-25 039	-17 505	0	-17 505	-17 773	101,5 %	-268
Toimintakulut yht.	-13 821 218	-13 151 082	0	-13 151 082	-13 509 934	102,7 %	-358 852
Toimintakate	-12 764 663	-12 485 250	0	-12 485 250	-12 557 793	100,6 %	-72 543
Poistot ja arvonalentumiset	-1 855 135	-754 411	0	-754 411	-951 546	126,1 %	-197 135
Yhteensä	-14 619 798	-13 239 661	0	-13 239 661	-13 509 339	102,0 %	-269 678

2.4.2.Varhaiskasvatus

TILIVELVOLLINEN

Varhaiskasvatusjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus on kasvatus- ja koulutusjärjestelmämme perusta. Varhaisten vuosien merkitys lapsen koko oppimisen ja elämänpolun kannalta on suuri.

Varhaiskasvatuksella on monia tehtäviä. Sen tehtävänä on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Se tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Lisäksi varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Opetushallitus laatii ja päättää valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Ne tukevat ja ohjaavat varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä. Lisäksi se edistää laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista koko maassa. Varhaiskasvatussuunnitelma kokonaisuus muodostuu kolmesta tasosta: valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja lasten varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma eli lapsen vasu, jota täydennetään säännöllisesti lapsen tarpeiden mukaan. Se tehdään yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa.

Lapsen varhaiskasvatuksessa saama tuki on muuttunut 1.8.2022 alkaen. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on tuen tarpeen ilmettyä oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Oikea-aikaisella, yksilöllisesti kohdennetulla ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet. Varhaiskasvatuksessa lapsen tuen tarpeeseen vastataan tarvittavilla tuen muodoilla, joihin kuuluvat pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot. Tuen muotojen määrä ja vahvuus määrittää, onko kyseessä yleinen, tehostettu tai erityinen tuki. Tuen tasojen välillä siirrytään joustavasti ja tuen taso arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukainen varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017. Ilmajoen paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty 2020. Voimassaolevan varhaiskasvatustlain mukainen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu keväällä 2022 ja on ollut käytössä 1.8.2022 alkaen. Paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään koko ajan vastaamaan valtakunnallista suunnitelmaa sekä varhaiskasvatuksen lakeja ja asetuksia. Ilmajoen varhaiskasvatussuunnitelma onkin siksi luettavissa Opetushallituksen ePerusteet-sivustolla.

Ilmajoen kunta on mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimassa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa. Sen tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa lisäämällä lasten osallistumista esiopetukseen osana varhaiskasvatusta. Ilmajoella kokeiluun on valittu Herralan esiopetusyksikkö ja Neiron päiväkotit, joissa kummassakin on omat kokeiluryhmät, jotka noudattavat omaa 2-vuotista esiopetussuunnitelmaansa.

Varhaiskasvatuksessa työskentelee syyskuun 2023 lopussa yhteensä 182 henkilöä. Heistä toistaiseksi voimassa olevia virka- tai työsuhteista henkilökuntaa on 160, heillä on sijaisia (äitiys-, hoito- sekä opinto- ja työvapaalla) 13 henkilöllä. Määräaikaista työntekijöitä (varhaiskasvatuksen opettajia, lastenhoitajia ja perhepäivähoitajia) on 22 henkilöä. Heitä on palkattu mm. erityislasten ryhmiin, pienentämään ryhmäkokoja sekä perhepäivähoitajiksi, myös kaksivuotinen esikoulukokeilu on tarvinut lisäresursseja. Varhaiskasvatuksen piirissä olevia lapsia on vuoden 2023 aikana ollut vuoden aikana keskimäärin 770 lasta kuukaudessa (vaihteluväli 731 – 807). Yksityisessä Pääskysaaren päiväkodissa on palvelusetelin myötä noin 60 lasta. Esioppilaita lapsimäärästä on ollut 2023 keväällä 160 ja syksyllä 152, missä luvuissa on 20 esiopetuskokeiluun osallistuvaa lasta. Suurin osa esioppilaita tarvitsee esiopetuksen lisäksi täydentävää varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatukseen osallistuva lapsimäärä on pysynyt kokonaisuudessa korkeana ja henkilökunnan määrä on siten siihen sidoksissa.

Varhaiskasvatus on saanut hankerahaa seuraaviin kohteisiin vuosille 2022 - 2023: valtion erityisavustus varhaiskasvatustilain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi ja valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Hankkeiden avulla saadaan lisäresursseja lasten tarvitsemiin tukitoimiin. Varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen –hanke sai myös avustusta. Tällä hankkeella koulutetaan koko henkilökuntaa teemalla ”Maaperä onnelliselle lapsuudelle – laatua dialogisella johtamisella”.

Varhaiskasvatus on muuttumassa entistä pedagogisempaan suuntaan siten, että uuden lain mukaan lapsiryhmissä tulee olla kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi hoitaja. Vuonna 2030 henkilöstörakennetta koskeva tuleva laki edellyttää, että päiväkodin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoitukseseen laskettavasta henkilökunnasta 2/3 tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan ja sosionomin kelpoisuus. Ja kyseisestä 2/3 vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Tähän muutokseen on alettava varautua. Tulevaisuudessa henkilöstön rekrytointia muutetaan siten, että eläköityvän lastenhoitajan toimeen palkataan varhaiskasvatuksen opettaja tai sosionomi.

Valtakunnallinen ja maakunnallinen sekä kunnan oma esiopetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016. Sen vaikutusten seuraaminen käytännössä oppilas- ja henkilökuntatasolla sekä raportointi ja muiden kuntien vastaavien toimintojen vertailu on tärkeää, että lapset ovat tasavertaisessa asemassa opetuksen suhteen kunnasta tai päiväkodista riippumatta. Uusin esiopetussuunnitelma, joka on yhtenäinen maakunnallinen esiopetussuunnitelma, on hyväksytty elokuussa 2023. Esiopetussuunnitelma on luettavissa Opetushallituksen e-Perusteet-palvelussa.

Varhaiskasvatuksen sähköisen Mukana-järjestelmä on otettu käyttöön kaikissa päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuksen tietojärjestelmän kokonaisuus rakentuu varhaiskasvatuksen hallinnolle, työntekijöille sekä huoltajille tarkoitetuista perusprosesseista (asian vireilletulo- ja

päätösprosessi, läsnäoloprosessi, laskutus ja tilastointi) ja mobiiliraportoinnista. Henkilökunnan sähköisen työajan seuraamisen mahdollistavan ohjelman hankkiminen ja lisääminen em. järjestelmään on suunnitelmissa ohjelmiston kehittymisen ja päivittymisen myötä vielä seuraavalle vuodelle.

Varhaiskasvatus on aloittanut uuden organisaatiomallin mukaisen toiminnan vuonna 2021. Mallin tuomia etuja on henkilökunnan liikuteltavuus alueiden sisällä, yhtenäinen pedagogiikka, yhteiset käytänteet, tasalaatuinen varhaiskasvatus kunnan sisällä, henkilöstön varajärjestelmän toimivuus ja henkilöstön työhyvinvointi. Uuden organisaatiomallin toiminnan seuraamista jatketaan edelleen vuosien 2023 ja 2024 aikana.

Varhaiskasvatuksen kaikkia toimintayksiköitä koskeva asiakastyytyväisyyskysely tehdään seuraavan kerran loppukeväällä 2024. Tavoitetasona asiakastyytyväisyydessä on 80% – 100%. Varhaiskasvatus osallistuu koko kunnan henkilöstön tyytyväisyyskyselyyn, joita tehdään kahden vuoden välein. Myös osaston omia henkilöstötyytyväisyyskyselyitä tehdään pienimuotoisemmin ja analysoidaan yksiköittäin.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman arviointiprosessin seuraaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä: Seurataan sekä maakunnallisia että valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelmia. Vasua tarkastellaan mm. Karvin arviointiprosessien mukaan. Ei:	
-Toteuma: Kyllä: Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan arviointia tehdään jatkuvasti yksiköatasolla ja koko kunnan tasolla.	
2) Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen ja käyttöönotto	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä: Päivitetään toimintakauden aikana säännöllisesti kunnan omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa lakien ja asetusten muutosten mukaan. Ei:	
-Toteuma: Kyllä: Kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti toimintakauden aikana.	
3) Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin	
-Mittari ja tavoitetaso: Tavoite asiakastyytyväisyyskyselyssä on 80-100 %. Edellinen laaja kysely on vuodelta 2019, jossa asiakastyytyväisyys huoltajien ja vanhempien välisessä yhteistyössä ja osallisuudessa oli 94,20 %, vuonna 2023 tulos oli 91,80 %.	
-Toteuma: Kyllä. Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin kesäkuussa 2024. Huoltajat ovat erityisen tyytyväisiä henkilöstön ammattitaitoon ja lapsen yksikölliseen kohtaamiseen. Asiakastyytyväisyys yhteistyössä ja osallisuudessa oli 96,4 %	
Panostamme henkilöstöön ja työn sujuvuuteen	
4) Varhaiskasvatuksen sähköisen järjestelmän käyttöönotto henkilökunnan osalta	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä: Seurataan ohjelmiston toimittajan päivityksiä ja uusia ohjelmaversioita. Ei:	
-Toteuma: Ei: Ohjelmistopäivitys ei toteutunut ohjelmistotoimittajan kehittämisviiveistä johtuen.	

Painopiste ja tavoite

5) Varhaiskasvatuksessa 2022 käyttöön otetun organisaatiomallin toiminnan seuranta edelleen

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä: Jatketaan vuoden 2021 organisaatiomallin toiminnan arviointia. Jatketaan mallin toiminnasta säännöllisiä vertailukyselyitä, joita on tehty loppuvuosina 2021 ja 2022. Ei:

-Toteuma: Kyllä: Organisaatiomallin arviointia on käyty esihenkilöiden kehityskeskusteluissa. Malli koetaan toimivaksi, ja se tukee päiväkotien vastaavien johtajuutta.

6) Henkilöstötyytyväisyys

-Mittari ja tavoitetaso: Koko kunnan henkilöstötyytyväisyyskysely on tehty edellisen kerran vuonna 2021. Uusin kysely tehtiin syksyllä 2023. Varhaiskasvatuksen osalta tulosten analysointi henkilöstön kanssa yksiköittäin.

-Toteuma: Kyllä: Varhaiskasvatuksen yksiköissä on käyty vuosittaiset kehityskeskustelut. Vakinaiselle henkilöstölle tehtiin keväällä 2024 webropol-kysely, jonka avulla kartoitettiin henkilöstön toiveita ja kehittämisasiideoita.

VARHAISKASVATUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	85 684	128 880	0	128 880	87 164	67,6 %	-41 716
Maksutuotot	476 090	650 551	0	650 551	448 495	68,9 %	-202 056
Tuet ja avustukset	113 237	127 836	0	127 836	56 783	44,4 %	-71 053
Vuokratuotot	0	0	0	0	20	-	20
Muut toimintatuotot	3 520	1 039	0	1 039	0	0,0 %	-1 039
Toimintatuotot yht.	678 531	908 306	0	908 306	592 463	65,2 %	-315 844
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-8 016 711	-7 847 487	0	-7 847 487	-7 490 611	95,5 %	356 876
Palvelujen ostot	-414 408	-419 458	0	-419 458	-379 198	90,4 %	40 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 483	-104 971	0	-104 971	-40 684	38,8 %	64 287
Avustukset	-1 176 250	-1 014 993	0	-1 014 993	-1 151 353	113,4 %	-136 360
Vuokratulut	-18 894	-10 224	0	-10 224	-27 703	271,0 %	-17 479
Muut toimintakulut	-23 757	-17 946	0	-17 946	-14 306	79,7 %	3 640
Toimintakulut yht.	-9 705 503	-9 415 079	0	-9 415 079	-9 103 855	96,7 %	311 224
Toimintakate	-9 026 972	-8 506 773	0	-8 506 773	-8 511 392	100,1 %	-4 619
Poistot ja arvonalentumiset	-287 648	-172 918	0	-172 918	-166 489	96,3 %	6 429
Yhteensä	-9 314 620	-8 679 691	0	-8 679 691	-8 677 881	100,0 %	1 810

2.4.3. Lukioskoulutus

TILIVELVOLLINEN

Opetuspäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Ilmajoen lukio tuottaa toisen asteen yleissivistävää koulutuspalvelua. Lukio-opiskelu kuuluu laajennetun oppivelvollisuuden piiriin ja se on maksutonta valmistumiseen saakka tai kun opiskelija täyttää 20 vuotta.

Lukio antaa valmiudet jatko-opintoja varten. Lukiosta valmistuvat saavat lukion päättötodistuksen ja suorittavat ylioppilastutkinnon. Opinnot kestävät teoriassa 2-4 vuotta, mutta käytännössä 3-4 vuotta. Lisäksi toisen asteen opiskelija voi suorittaa kaksois- tai kolmoistutkinnon.

Kirjoitustulosten painoarvo jatko-opintopaikkojen hakemisessa kasvaa koko ajan. Lisäksi pakollisten kirjoitettavien aineiden lukumäärä kasvoi viiteen. Nykyinen ylioppilastutkintorakenne tuli voimaan keväällä 2022.

Lukuvuoden 2023-2024 alkaessa lukiossa oli 181 opiskelijaa. Tässä luvussa on mukana vaihto-opiskelijat.

Lukuvuosi on jaettu kuuteen jaksoon eli periodiin. Oppitunnit ovat kaksoistunteja eli 2 x 45 minuuttia.

Opintoja suoritetaan opetusryhmissä opintojaksoittain, jotka muodostuvat moduuleista (LOPS2021). Moduulit ovat opintojaksojen rakennuspalikkoja. Lukio-opiskelussa keskeisiä käsitteitä ovat opintojakso, moduuli ja opintopiste(op). Lukio-opintojen kokonaislaajuus on minimissä 150 opintopistettä. Opintojaksojen osana opintopisteet vaihtelevat. Ne voivat olla laajuudeltaan yksi opintopiste on 19 tuntia ja kaksi opintopistettä on 38 tuntia (= yksi ex- kurssi) sekä 3 opintopistettä 47 tuntia. Opintopisteiden erot kuvaavat samalla moduulien sisällön laajuutta.

Lukio kuuluu Etelä-Pohjanmaan urheiluakatemiaverkostoon ja tästä syystä lukiossa toimii monilajivalmennus- ja painilinja. Lisäksi lukio tekee tiivistä sopimukseen perustuvaa yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan opiston ilmaisulinjan kanssa.

Opetusryhmien kokoon vaikuttaa opiskelijoiden valinnat ja yksilölliset opintopolut. Tähän liittyen lisäohjauksen paine kasvaa erityisopetuksessa ja koulun henkilökunnan antamassa ohjauksessa sekä opiskelijahuollossa. Lisäpainetta ryhmänohjaajan työhön ja koulun hallintoon tuo laajennettu oppivelvollisuus. Opintojen ohjaus, erityisopetus ja opiskelijahuolto toteutetaan annettujen resurssien puitteissa.

Opetusta antaa 20 opettajaa. Lähiopetusresurssia on käytössä yhteensä 259 vuosiviikkotuntia(vvt) eli 516 opintopistettä(op). Varsinaisten opiskelijoiden lisäksi opetusryhmien eli vuosiviikkotuntien vuosittaisessa toteutuksessa on huomioitava kaksoistutkintolaiset ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijat(TUVA).

Tavoitteena on, että opetustarjonta ja sen toteutustapa säilyy kilpailukykyisenä alueen muihin lukioihin nähden.

Lukio-opetuksesta voi suorittaa myös itsenäisesti tai etäopiskeluna. Tarvittaessa nämä vaihtoehdot voidaan toteuttaa Opinlakeus-oppilaitosverkoston tai erillisten toimijoiden kanssa tehtyjen etälukiosopimusten avulla.

Ilmajoen lukio on mukana maakunnan toisen asteen Opinlakeus-oppilaitosverkostossa. Verkoston oppilaitokset tarjoavat yhteisiä kursseja, joita järjestetään sekä lähiopetuksena että etäkursseina.

Uuden lukiolain mukainen korkeakouluopetuksen tarjoamisvelvoite ja ylioppilaskirjoitusten uusimiskertojen määrän kasvu ovat myös taloudellisia haasteita. Lait tulivat voimaan 1.8.2019. Ilmajoen lukio on solminut Seinäjoen ammattikorkeakoulun (SEAMK) kanssa väyläopintosopimuksen. Sopimuksen mukaan opiskelija saa SeAMKista opiskelupaikan valmistumisen jälkeen mikäli hän on suorittanut 15 opintopisteen kokonaisuuden valitsemallaan väylällä ja suorituksen taso on arvioitu vähintään arvosanalla kolme(3).

Oppiainekohtaisen kouluttautumisen lisäksi sähköistyneet ylioppilaskirjoitukset edellyttävät opettajilta jatkuvaa lisäosaamisen hankkimista, koska he käyttävät jatkuvassa kehityksessä olevaa tietoa ja viestintätekniikkaa opetuksessaan. Aineenopettajien osaamisen päivitystarpeet on huomioitava täydennyskoulutuksen ja ajanmukaisten teknisten välineiden avulla. Lukiolaiset tekevät ylioppilastutkinnon sähköisenä.

Lukion arjessa sähköisyys täytyy huomioida lukio-opetuksen alusta asti. Tämä johtuen koulun tietotekniikkavarustusta täytyy ylläpitää sähköisten kokeiden ja opetusmateriaalien jatkuvan kehittymisen vaatimalla tasolla. Ylioppilastutkintolautakunnan sähköisen ylioppilaskirjoitusten takia oppimateriaaleja on jatkuvasti uusittava, mikä edellyttää kasvavassa määrin oppimateriaalilisenssien hankkimista. Myös lukion opetussuunnitelma edellyttää digitaalisten opetusympäristöjen käyttöä. Digitaalinen ylioppilastutkinto järjestetään lukion tiloissa syksyllä ja keväällä. Digitaalisia kokeita harjoitellaan lukuvuodessa kuuden arviointiviikon aikana.

Lukuvuoden 2023-2024 alkuun ajoittui toisen asteen oppivelvollisuuden laajennus ja oppimateriaalien maksuttomuuden kolmannen ja viimeisen vaiheen kustannusvaikutusten kasvu. Nämä ja opiskelijahuollon lisäpanostusten taloudelliset vaikutukset eivät ole tarkkoja mm. ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisen aiheuttamien materiaalikustannusten vuoksi. Lukio seuraa tilannetta ja valmistautuu muutoksiin.

Koulurakennusta käyttävät myös yläkoulun opetusryhmät.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Ylioppilaskirjoituksen tulokset.
-Mittari ja tavoitetaso: Valmistuvien arvosanojen keskiarvo ylittää valtakunnallisen keskiarvon.
-Toteuma: Keskiarvo 4,33 (valtakunnallinen ka. 4,17).

Painopiste ja tavoite

2) Opetusryhmien järkevä koko keskimäärin.

-Mittari ja tavoitetaso: Tavoitetaso on keskiarvona maksimissa 25 opiskelijaa/opetusryhmä.

-Toteuma: Pyöristettynä ka 20 opiskelijaa/opetusryhmää (sis. pakolliset opinnot ka. 22, valinnaiset opinnot ka 16).

3) Valmistuvien opiskelijoiden jatko-opintohalukkuus ja -valmiudet.

-Mittari ja tavoitetaso: Tavoitetaso vähintään 50 % pyrkii korkeakouluun tai yliopistoon.

-Toteuma: Ikäluokasta arviolta 50 % suunnittelee hakemista. Valtakunnan keskiarvo on 40 %.

LUKIOKOULUTUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	8 372	10 605	0	10 605	3 396	32,0 %	-7 209
Tuet ja avustukset	-752	0	0	0	22 054	-	22 054
Muut toimintatuotot	696	0	0	0	1 327	-	1 327
Toimintatuotot yht.	8 316	10 605	0	10 605	26 777	252,5 %	16 172
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 090 458	-1 165 045	0	-1 165 045	-1 082 978	93,0 %	82 067
Palvelujen ostot	-33 858	-37 990	0	-37 990	-32 783	86,3 %	5 207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 967	-86 105	0	-86 105	-42 381	49,2 %	43 724
Vuokratkulut	-2 887	-1 823	0	-1 823	-3 994	219,1 %	-2 171
Muut toimintakulut	-3 957	-996	0	-996	-3 318	333,2 %	-2 322
Toimintakulut yht.	-1 186 128	-1 291 959	0	-1 291 959	-1 165 454	90,2 %	126 505
Toimintakate	-1 177 812	-1 281 354	0	-1 281 354	-1 138 678	88,9 %	142 676
Poistot ja arvonalentumiset	-86 392	-82 152	0	-82 152	-73 516	89,5 %	8 636
Yhteensä	-1 264 204	-1 363 506	0	-1 363 506	-1 212 194	88,9 %	151 312

2.4.4. Kulttuuri ja vapaa sivistystyö**TILIVELVOLLINEN**

Ilmajoki-opiston rehtori

TOIMINNAN KUVAUS

Kulttuuripalvelut ja vapaa sivistystyö muodostavat oman tulosalueensa, jota johtaa Ilmajoki-opiston rehtori.

Kulttuuripalveluiden tarkoituksena on kulttuurin ja taiteen saavutettavuuden, käytön ja harrastamisen mahdollistaminen asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kulttuuritoimintaan kuuluu avustusten jako, sekä kulttuuritoiminnan järjestäminen ja tukeminen. Tavoitteena on kuntalaisten osallisuuden lisääminen kulttuuritoiminnassa.

Kulttuuripalveluissa osa määrärahasta käytetään kulttuuriavustuksina paikallisille yhdistyksille ja yksityishenkilöille. Muilta osin käytetään erilaisten tapahtumien järjestelyyn (itsenäisyysjuhla, lasten-teatteri) ja tukemiseen.

Kansalaisopiston toimintaa on lähes jokaisella Ilmajoen kunnan koululla. Teknisen työn tilat ovat Puutaitoradissa Valtiontiellä ja kansalaisopiston toimisto, sekä kuvataide- ja käsityökoulu toimivat Ilkanradissa. Tanssikoulu toimii Ilmajoki-hallin Peilisalissa. Opiskelijoita on arvion mukaan n. 4500. Opistolla on kaksi virassa olevaa opettajaa, rehtori ja toimistosihteeri sekä 1/3 -osa iltavahtimestari. Lisäksi n. 70 tuntiopettajaa ja luennoitsijaa. Lukuvuodelle 2023-2024 arvio opiskelijoiden määrän suhteen on 4600 ja henkilöstössä lisäyksenä määräaikainen puolipäiväinen kurssisuunnittelija. Kokonaisuutena Ilmajoki-opiston talousarvio vuodelle 2023 pysyy annetussa raamissa. Tavoitteena on monipuolinen kurssitarjonta eri kylät, ikä- ja erityisryhmät huomioiden, sekä taiteen perusopetuksen tutkinnot.

Musiikkiopisto toimii omissa tiloissaan Könninkaassa. Opiskelijoita on musiikkiopistossa 126 ja musiikkileikkikoulussa noin 48. Henkilöstöä on 2 virassa olevaa ja 14 tuntiopettajaa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Selvitetään erityisryhmien kurssitarpeet ja toteutetaan uusia kursseja.	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Kyllä	
2) Esitellään luottamushenkilöille taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrät.	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Kyllä	
3) Kulttuuritoimijoiden ja kunnan yhteiskokouksen järjestäminen.	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Kyllä	
4) Kursseille osallistuneitten määrä	
-Mittari ja tavoitetaso: 4700	
-Toteuma: 4247	
5) Kurssien lukumäärä	
-Mittari ja tavoitetaso: 250	
-Toteuma: 247	
6) Suoritetut taiteen perusopetuksenopintokokonaisuudet	
-Mittari ja tavoitetaso: 60	
-Toteuma: 64	
7) Kulttuuripalvelut saavuttaa tuhat kävijää	
-Mittari ja tavoitetaso: 1000	
-Toteuma: Noin 1700 henkilöä	

KULTTUURI JA VAPAA SIVISTYSTYÖ (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	2 522	556	0	556	300	54,0 %	-256
Maksutuotot	132 904	167 788	0	167 788	129 216	77,0 %	-38 572
Tuet ja avustukset	5 801	5 245	0	5 245	2 970	56,6 %	-2 276
Toimintatuotot yht.	141 227	173 589	0	173 589	132 485	76,3 %	-41 104
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-799 007	-895 895	0	-895 895	-788 305	88,0 %	107 590
Palvelujen ostot	-97 688	-72 233	0	-72 233	-82 892	114,8 %	-10 659
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 739	-13 184	0	-13 184	-19 542	148,2 %	-6 358
Avustukset	-11 050	-7 423	0	-7 423	-9 400	126,6 %	-1 977
Vuokrakulut	-14 009	-11 993	0	-11 993	-21 936	182,9 %	-9 943
Muut toimintakulut	-7 801	-4 361	0	-4 361	-4 914	112,7 %	-553
Toimintakulut yht.	-958 293	-1 005 089	0	-1 005 089	-926 989	92,2 %	78 100
Toimintakate	-817 066	-831 500	0	-831 500	-794 504	95,6 %	36 996
Poistot ja arvonalentumiset	-40 496	-3 893	0	-3 893	-3 893	100,0 %	0
Yhteensä	-857 562	-835 393	0	-835 393	-798 397	95,6 %	36 996

2.4.5. Nuorisopalvelut

TILIVELVOLLINEN

Nuorisopalvelupäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Nuorisopalvelujen käytössä olevien määrärahojen puitteissa palvelut toteutetaan tasavertaisesti siten, että kaikilla kunnan lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus hyödyntää nuorisotyön tarjoamia palveluita. Ennaltaehkäisevällä työotteella kehitetään uusia toimintatapoja muun muassa nivelvaiheen tukemiseen. Lisätään tavoitteellista yhteistyötä, jonka avulla tuetaan nuorten hyvää arkea ja ehkäistään ongelmien syntymistä.

Ilmajoella on kuusi nuorten toimintaan tarkoitettua tilaa; Seppälän, Ilomäen ja Koskenkorvan nuorisotalot, sekä Nopankylä ja Tuomiahon nuorisotilat.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on edesauttaa nuorten tarpeiden välittymistä kunnan päätöksentekoon ja palvelutuotantoon sekä helpottaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Etsivän nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttaa heitä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään nuoren kasvua ja itsenäistymistä sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Ohjaamo Ilmajoki sijaitsee Seppälän nuorisotalon yhteydessä. Ohjaamotoiminta kokoaa eri toimijat yhteen saman katon alle, jonka kautta nuorille kyetään tarjoamaan paikallisesti

monialaisiapalveluja. Kaikki alle 30-vuotiaat voivat asioida ohjaamossa muun muassa työhön, koulutukseen, terveyteen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamoja kehitetään eri ministeriöiden yhteistyönä. Ohjaamo Ilmajoen palvelujen säilyttäminen nykyisen kaltaisena monialaisena paikallisena palvelukokonaisuutena on ensisijaisen tärkeää sote- sekä TE-palvelujen uudistuksien jälkeen. Nuorisopalvelut koordinoi asiantuntijaverkoston yhteistyötä, huolehtii arjen sujumisesta, tapahtumien järjestämisestä sekä vastaa palveluohjauksesta.

Kalajaisjärven leiri- ja kurssikeskuksen varausmahdollisuus ulkopuolisille vapautui kunnanhallituksen päätöksen myötä (KH 21.6.2021 § 88). Varauksien lisääntyessä tulee leirikeskuksen toiminnan koordinointiin varata myös henkilöstöresurssia, sekä varautua rikkimenneiden tai kelvottomien välineiden uusimiseen.

Asiakaspalautteiden myötä, tulee tarkastella huolellisesti parannustarpeita sekä palvelutarjontaa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Nuorisopalvelujen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää Ohjaamon monialaista verkostoyhteistyötä. Tavoitteena on, että nuori saa jatkossakin tarvitsemansa palvelut helposti ja joustavasti yhdestä paikasta. Matalan kynnyksen palvelut on suunnattu kaikille alle 30-vuotiaille. Pyritään turvaamaan ohjaamon tulevaisuus isojen sote- ja TE-palvelu 2024 -uudistuksien jälkeen. Selkeyttää uudistuksien myötä moniammatillisia palveluita siten, että varmistetaan nuorille lain linjaamat moniammatilliset tukipalvelut.	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Toteutui osittain. Työllisyyspalvelujen kanssa yhteistyösuunnitelmat etenivät hyvässä hengessä. Yhteistyön kehittäminen jatkuu vuodelle 2025, kun Työlakeus aloittaa virallisesti toimintansa. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa yhteistyö vähentynyt aikaisempaan verrattuna	
2) Nuorisotilojen kävijämäärä vuodessa/yli 13 vuotiaat	
-Mittari ja tavoitetaso: 7000	
-Toteuma: Toteutui. Käyntiä yhteensä 8 859.	
3) Nuorisotilojen kävijämäärät vuodessa/alle 13-vuotiaat	
-Mittari ja tavoitetaso: 3000	
-Toteuma: Toteutui. Käyntiä yhteensä 4 344.	
4) Nuorisopalvelujen ja ohjaamon ryhmätoiminnat ja tapahtumat/käyntikertaa vuodessa	
-Mittari ja tavoitetaso: 500	
-Toteuma: Toteutui. Käyntiä yhteensä 800.	
5) Etsivä nuorisotyö /asiakaskäynnit ja nuorten kohtaamiset vuodessa	
-Mittari ja tavoitetaso: 4300	
-Toteuma: Ei toteutunut. Kohtaamisia yhteensä 2 500. Valtakunnallinen NuoDo- kunnallisen nuorisotyön dokumentointijärjestelmä on otettu nuorisopalveluissa käyttöön vuonna 2024. NuoDon kokeiluvaiheessa yksittäiset viestittelyt ovat jääneet kirjaamatta, vaikka niitä tapahtui päivittäin.	

NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKKÖ (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	17 951	27 563	0	27 563	18 503	67,1 %	-9 060
Maksutuotot	0	6 011	0	6 011	0	0,0 %	-6 011
Tuet ja avustukset	126 380	125 880	0	125 880	111 974	89,0 %	-13 906
Vuokratuotot	15 941	0	0	0	15 322	-	15 322
Muut toimintatuotot	0	73	0	73	0	0,0 %	-73
Toimintatuotot yht.	160 272	159 527	0	159 527	145 798	91,4 %	-13 729
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-443 379	-449 896	0	-449 896	-429 155	95,4 %	20 741
Palvelujen ostot	-41 010	-35 820	0	-35 820	-33 783	94,3 %	2 037
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 796	-36 316	0	-36 316	-26 484	72,9 %	9 832
Avustukset	-12 400	-11 000	0	-11 000	-10 150	92,3 %	850
Vuokratulut	-3 248	-3 887	0	-3 887	-3 604	92,7 %	283
Muut toimintakulut	-13	-115	0	-115	-92	79,9 %	23
Toimintakulut yht.	-524 847	-537 034	0	-537 034	-503 269	93,7 %	33 765
Toimintakate	-364 575	-377 507	0	-377 507	-357 471	94,7 %	20 036
Poistot ja arvonalentumiset	-40 396	-34 060	0	-34 060	-36 733	107,8 %	-2 673
Yhteensä	-404 972	-411 567	0	-411 567	-394 203	95,8 %	17 364

2.4.6.Liikunta ja hyvinvointi

TILIVELVOLLINEN

Hyvinvointipäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Hyvinvoinnin tulosalueen tehtävänä on yleisten edellytysten luominen kunnassa harjoitettavalle liikuntatoiminnalle, sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on mahdollistaa ja innostaa kuntalaisia liikkumaan. Tätä tehdään ylläpitämällä liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntatoimintaa. Liikuntapalveluiden ylläpitämät liikuntapaikat kattavat useita ulko- ja sisäliikuntapaikkoja ympäri Ilmajokea. Liikuntaryhmiä järjestetään tiiviissä yhteistyössä Ilmajoki-opiston kanssa. Urheiluseuroja tuetaan jakamalla avustuksia ja tarjoamalla olosuhteita liikunnan harrastamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alainen tehtävä, jota tehdään kaikilla kunnan toimialoilla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua ja näkyväksi tekemistä pyritään vahvistamaan ja yhdyspintatyötä hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa vahvistamaan. Vuonna 2024 hyväksytty Hyvinvointiraportti 2022-2023 on yksi tärkeä osa HYTE-koordinoitua.

Vammais- ja ikäihmisten neuvoston tehtävänä on tuoda vammaisten ja ikäihmisten tarpeita esille kunnan päätöksentekoon, sekä edesauttaa heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Elintapaohjauksen toimintamallin kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Toteutui osittain. On osallistuttu maakunnalliseen ja alueelliseen elintapaohjauksen kehittämisverkostoon. Itse toiminnan kehittämistä Ilmajoella jatketaan vuonna 2025	
2) Uimahallin kävijämäärä vuodessa	
-Mittari ja tavoitetaso: 58000	
-Toteuma: Toteutui. Kävijämäärä 61 191	
3) Ilmajoki-hallin kuntosalin kävijämäärä vuodessa	
-Mittari ja tavoitetaso: 17000	
-Toteuma: Ei toteutunut. Kävijämäärä 15 417. Kuntosalin käytön mahdollistamisen Ilmajoki-hallin aukioloaikojen ulkopuolella ovat tällä hetkellä työn alla. Tämä todennäköisesti tulee nostamaan kävijämääriä toteutuessaan	

LIIKUNNAN JA HYVINVOINNIN TULOSYKSIKKÖ (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	291 260	316 263	0	316 263	299 845	94,8 %	-16 418
Tuet ja avustukset	100 540	67 943	0	67 943	90 030	132,5 %	22 087
Vuokratuotot	0	6 472	0	6 472	0	0,0 %	-6 472
Muut toimintatuotot	6 006	8 371	0	8 371	5 956	71,2 %	-2 415
Toimintatuotot yht.	397 806	399 049	0	399 049	395 831	99,2 %	-3 218
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-568 562	-516 905	-11 200	-528 105	-533 381	101,0 %	-5 276
Palvelujen ostot	-121 400	-90 160	-18 550	-108 710	-138 873	127,7 %	-30 163
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 665	-82 169	0	-82 169	-85 220	103,7 %	-3 051
Avustukset	-78 203	-64 400	0	-64 400	-64 119	99,6 %	281
Vuokrakulut	-11 419	-5 915	0	-5 915	-12 322	208,3 %	-6 407
Muut toimintakulut	-204	0	0	0	-4	-	-4
Toimintakulut yht.	-876 453	-759 549	-29 750	-789 299	-833 919	105,7 %	-44 620
Toimintakate	-478 647	-360 500	-29 750	-390 250	-438 088	112,3 %	-47 838
Poistot ja arvonalentumiset	-186 853	-186 693	0	-186 693	-210 088	112,5 %	-23 395
Yhteensä	-665 500	-547 193	-29 750	-576 943	-648 175	112,3 %	-71 232

2.4.7. Kirjastotoimi

TILIVELVOLLINEN

Kirjastonjohtaja

TOIMINNAN KUVAUS

Laki yleisistä kirjastoista määrittelee yleisen kirjaston tehtävät seuraavasti: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston palveluverkko Ilmajoen kunnassa muodostuu pääkirjastosta ja kirjastoauto Jaakkoosta. Pääkirjasto on omatoimisesti käytettävissä päivittäin klo 7-21, henkilökunnan palveluaika on ma-ke 12-19, to klo 12-16, pe klo 10-16 ja la klo 11-15 (syys-huhtikuu). Kirjastoauto kulkee koko kunnan alueella sekä aamu- että iltareiteillä yhteensä 83 pysäkillä. Ilmajoen kunnankirjasto kuuluu Eepos-kirjastokimppaan yhdessä 21 muun lähialueen kirjaston kanssa.

Kirjastopalveluissa on henkilöstöä kirjastonjohtaja, 4 kirjastovirkailijaa sekä 2 määräaikaista tunti-työntekijää. Kirjaston toimintamenoista yli puolet käytetään henkilöstömenoihin. Aineistomenot (esim. kirjat, lehdet, AV-aineisto), kirjastojärjestelmän ylläpitoon liittyvät ICT-palvelut sekä kirjastoauton ylläpito vievät noin 30% talousarviosta. Ammattitaitoisella henkilöstöllä, laajasti palvelevalla ja monipuolisesti toimivalla uudella kirjastoautolla, kattavalla aineistolla, hyvällä tietojärjestelmällä sekä vilkkaalla Eepos-kirjastojen yhteistyöllä tuotetaan kaikenikäisten kuntalaisten kirjastopalvelut.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Omatoimikirjaston ahkera käyttö, aktiivinen kouluyhteistyö, tiivis Eepos-kirjastojen välinen yhteistyö ja uusi kirjastoauto lisäävät sekä pääkirjaston että kirjastoauton palvelujen käyttöä.
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei
-Toteuma: Kyllä, sekä pääkirjaston että kirjastoauton palveluiden käyttö on kasvanut.
2) Lainatun aineiston määrä sekä pääkirjastolla että kirjastoautossa vuodessa.
-Mittari ja tavoitetaso: Lainaustilasto 2024 ja 185 000 lainaa
-Toteuma: Kyllä. Vuoden 2024 lainausmäärä on 208 153 lainaa. Lainamäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 6 175 lainalla. Ennätysellinen lainamäärä.
3) Pääkirjaston ja kirjastoauton yhteenlaskettu kävijämäärä vuodessa.
-Mittari ja tavoitetaso: Kävijälaskuri 2024 ja 70 000 kävijää
-Toteuma: Kyllä. Kävijöitä vuonna 2024 yhteensä 100 805 kävijää. Näistä pääkirjastolla kävi henkilökunnan palveluaikaan 63 452 kävijää ja omatoimiaikaan 30 072 kävijää. Kirjastoautossa kävijöitä oli 7 281. Kävijämäärä kasvoi kokonaisuudessaan 8 112 kävijällä. Ennätysellinen kävijämäärä.

KIRJASTOTOIMI (ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 714	441	0	441	1 310	297,0 %	869
Maksutuotot	1 224	3 074	0	3 074	925	30,1 %	-2 149
Muut toimintatuotot	6 088	5 496	0	5 496	5 613	102,1 %	117
Toimintatuotot yht.	9 026	9 011	0	9 011	7 848	87,1 %	-1 163
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-222 389	-236 239	0	-236 239	-223 966	94,8 %	12 273
Palvelujen ostot	-55 940	-61 158	0	-61 158	-45 006	73,6 %	16 152
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-119 043	-110 121	0	-110 121	-117 226	106,5 %	-7 105
Vuokrakulut	-3 017	-1 059	0	-1 059	-3 886	367,0 %	-2 827
Muut toimintakulut	0	-303	0	-303	-73	24,1 %	230
Toimintakulut yht.	-400 389	-408 880	0	-408 880	-390 157	95,4 %	18 723
Toimintakate	-391 363	-399 869	0	-399 869	-382 309	95,6 %	17 560
Poistot ja arvonalentumiset	-43 255	-29 958	0	-29 958	-29 958	100,0 %	0
Yhteensä	-434 617	-429 827	0	-429 827	-412 267	95,9 %	17 560

3. TULOSLASKELMA OSAN TOTEUTUMINEN

3.1. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Toimintatuotot						
Myyntituotot	4 707 313	0	4 707 313	4 702 779	-4 534	99,9 %
Maksutuotot	1 050 406	0	1 050 406	820 857	-229 549	78,1 %
Tuet ja avustukset	722 848	223 612	946 460	1 059 462	113 002	111,9 %
Vuokratuotot	3 031 126	0	3 031 126	3 333 158	302 032	110,0 %
Muut toimintatuotot	335 563	19 167	354 730	390 299	35 569	110,0 %
Toimintatuotot yht.	9 847 256	242 779	10 090 035	10 306 555	216 520	102,1 %
Valmistus omaan käyttöön	70 000	0	70 000	24 675	-45 325	35,2 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-29 103 386	-11 200	-29 114 586	-28 377 393	737 193	97,5 %
Palvelujen ostot	-6 811 178	-18 550	-6 829 728	-7 313 988	-484 260	107,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 678 096	0	-4 678 096	-5 085 049	-406 953	108,7 %
Avustukset	-2 120 570	-319 448	-2 440 018	-1 891 204	548 814	77,5 %
Vuokrakulut	-679 559	-235 000	-914 559	-786 835	127 724	86,0 %
Muut toimintakulut	-158 046	0	-158 046	-171 935	-13 889	108,8 %
Toimintakulut yht.	-43 550 835	-584 198	-44 135 033	-43 626 404	508 629	98,8 %
Toimintakate	-33 633 579	-341 419	-33 974 998	-33 295 174	679 824	98,0 %
Verotulot	25 446 000	0	25 446 000	25 857 669	411 669	101,6 %
Valtionosuudet	13 921 966	0	13 921 966	13 766 195	-155 771	98,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut					0	-
Korkotuotot	15 000	0	15 000	98 578	83 578	657,2 %
Muut rahoitustuotot	81 000	0	81 000	139 051	58 051	171,7 %
Korkokulut	-1 628 000	0	-1 628 000	-1 666 817	-38 817	102,4 %
Muut rahoituskulut	-14 000	0	-14 000	-18 831	-4 831	134,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1 546 000	0	-1 546 000	-1 448 020	97 980	93,7 %
Vuosikate	4 188 387	-341 419	3 846 968	4 880 670	1 033 702	126,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 068 008	0	-4 068 008	-4 632 777	-564 769	113,9 %
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	120 379	-341 419	-221 040	247 893	468 933	-112,1 %
Tilikauden yli-/alijäämä	120 379	-341 419	-221 040	247 893	468 933	-112,1 %

Toteumavertailu	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
11000 Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot yht.	22 606	21 000	0	21 000	67 972	323,7 %	46 972
Toimintakulut yht.	-26 810	-40 851	0	-40 851	-54 219	132,7 %	-13 368
Toimintakate	-4 204	-19 851	0	-19 851	13 753	-69,3 %	33 604
12000 Tarkastuslautakunta							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-30 206	-38 466	0	-38 466	-35 276	91,7 %	3 190
Toimintakate	-30 206	-38 466	0	-38 466	-35 276	91,7 %	3 190
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
13000 Kunnanvaltuusto							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-113 443	-97 088	0	-97 088	-81 660	84,1 %	15 428
Toimintakate	-113 443	-97 088	0	-97 088	-81 660	84,1 %	15 428
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
14100 Yleishallinto							
Toimintatuotot yht.	366 703	308 543	0	308 543	297 118	96,3 %	-11 425
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-3 497 362	-3 375 698	0	-3 375 698	-3 412 727	101,1 %	-37 029
Toimintakate	-3 130 659	-3 067 155	0	-3 067 155	-3 115 610	101,6 %	-48 455
Poistot ja arvonalentumiset	-57 735	-49 254	0	-49 254	-84 622	171,8 %	-35 368
15000 Elinvoimapalvelujen tulosityksikkö							
Toimintatuotot yht.	121 900	110 554	0	110 554	127 826	115,6 %	17 272
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-497 272	-530 989	0	-530 989	-485 105	91,4 %	45 884
Toimintakate	-375 371	-420 435	0	-420 435	-357 279	85,0 %	63 156
Poistot ja arvonalentumiset	-12 524	-12 474	0	-12 474	-16 184	129,7 %	-3 710
15100 Työllisyys- ja kotoutta- mispalvelut							
Toimintatuotot yht.	164 230	80 000	0	80 000	218 788	273,5 %	138 788
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-738 153	-744 413	0	-744 413	-749 504	100,7 %	-5 091
Toimintakate	-573 923	-664 413	0	-664 413	-530 715	79,9 %	133 698
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0

Toteumavertailu	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
201 Tekninen toimiala							
Toimintatuotot yht.	6 812 285	7 001 240	242 779	7 244 019	7 341 509	101,3 %	97 490
Valmistus omaan käyttöön	102 283	70 000	0	70 000	24 675	35,2 %	-45 325
Toimintakulut yht.	-12 415 384	-12 154 658	-554 448	-12 709 106	-12 374 336	97,4 %	334 770
Toimintakate	-5 500 816	-5 083 418	-311 669	-5 395 087	-5 008 152	92,8 %	386 935
Poistot ja arvonalentumiset	-2 763 307	-2 742 195	0	-2 742 195	-3 059 750	111,6 %	-317 555
21010 Tekninen hallinto							
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-213 433	-234 302	0	-234 302	-230 341	98,3 %	3 961
Toimintakate	-213 433	-234 302	0	-234 302	-230 341	98,3 %	3 961
Poistot ja arvonalentumiset	0	-8 000	0	-8 000	-21 990	274,9 %	-13 990
22500 Kaavoituksen ja mit- tauksen tulosalue							
Toimintatuotot yht.	172 690	405 827	0	405 827	440 540	108,6 %	34 713
Valmistus omaan käyttöön	271	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-421 322	-466 734	0	-466 734	-237 593	50,9 %	229 142
Toimintakate	-248 361	-60 907	0	-60 907	202 948	-333,2 %	263 855
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
22300 Kiinteistöpalvelujen tulosalue							
Toimintatuotot yht.	3 073 656	2 969 088	0	2 969 088	3 214 843	108,3 %	245 755
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-8 297 404	-7 918 408	-235 000	-8 153 408	-7 900 916	96,9 %	252 492
Toimintakate	-5 223 748	-4 949 320	-235 000	-5 184 320	-4 686 074	90,4 %	498 246
Poistot ja arvonalentumiset	-1 223 977	-1 136 681	0	-1 136 681	-1 377 942	121,2 %	-241 261
22330 Ruoka- ja puhtauspal- velut							
Toimintatuotot yht.	59 551	49 659	0	49 659	66 887	134,7 %	17 228
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-3 289 708	-3 302 914	0	-3 302 914	-3 222 878	97,6 %	80 036
Toimintakate	-3 230 158	-3 253 255	0	-3 253 255	-3 155 991	97,0 %	97 264
Poistot ja arvonalentumiset	-25 252	-25 326	0	-25 326	-25 326	100,0 %	0
22210 Vesihuolto							
Toimintatuotot yht.	3 204 979	3 214 727	0	3 214 727	3 329 238	103,6 %	114 511
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-1 626 334	-1 607 449	0	-1 607 449	-1 881 702	117,1 %	-274 253
Toimintakate	1 578 646	1 607 278	0	1 607 278	1 447 537	90,1 %	-159 741

Toteumavertailu	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
Poistot ja arvonalentumiset	-561 953	-554 951	0	-554 951	-587 130	105,8 %	-32 179
22600 Lakeuden jätelauta- kunnan tulosalue							
Toimintatuotot yht.	190 611	210 845	0	210 845	189 394	89,8 %	-21 451
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-182 252	-202 452	0	-202 452	-186 060	91,9 %	16 392
Toimintakate	8 359	8 393	0	8 393	3 333	39,7 %	-5 060
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-	0
400 Sivistyksen ja hyvinvoin- nin toimiala							
Toimintatuotot yht.	2 451 733	2 325 919	0	2 325 919	2 253 343	96,9 %	-72 576
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-27 472 831	-26 568 672	-29 750	-26 598 422	-26 433 577	99,4 %	164 845
Toimintakate	-25 021 098	-24 242 753	-29 750	-24 272 503	-24 180 234	99,6 %	92 269
Poistot ja arvonalentumiset	-2 540 174	-1 264 085	0	-1 264 085	-1 472 222	116,5 %	-208 137
41150 Varhaiskasvatus							
Toimintatuotot yht.	678 531	908 306	0	908 306	592 463	65,2 %	-315 844
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-9 705 503	-9 415 079	0	-9 415 079	-9 103 855	96,7 %	311 224
Toimintakate	-9 026 972	-8 506 773	0	-8 506 773	-8 511 392	100,1 %	-4 619
Poistot ja arvonalentumiset	-287 648	-172 918	0	-172 918	-166 489	96,3 %	6 429
41200 Lukiokoulutus							
Toimintatuotot yht.	8 316	10 605	0	10 605	26 777	252,5 %	16 172
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-1 186 128	-1 291 959	0	-1 291 959	-1 165 454	90,2 %	126 505
Toimintakate	-1 177 812	-1 281 354	0	-1 281 354	-1 138 678	88,9 %	142 676
Poistot ja arvonalentumiset	-86 392	-82 152	0	-82 152	-73 516	89,5 %	8 636
41500 Kulttuuri ja vapaa si- vistystyö							
Toimintatuotot yht.	141 227	173 589	0	173 589	132 485	76,3 %	-41 104
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-958 293	-1 005 089	0	-1 005 089	-926 989	92,2 %	78 100
Toimintakate	-817 066	-831 500	0	-831 500	-794 504	95,6 %	36 996
Poistot ja arvonalentumiset	-40 496	-3 893	0	-3 893	-3 893	100,0 %	0

Toteumavertailu	TP 2023	TA 2024	M 2024	TA+M 2024	TP 2024	Tot.	Poik.
47210 Nuorisopalvelujen tu- losyksikkö							
Toimintatuotot yht.	160 272	159 527	0	159 527	145 798	91,4 %	-13 729
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-524 847	-537 034	0	-537 034	-503 269	93,7 %	33 765
Toimintakate	-364 575	-377 507	0	-377 507	-357 471	94,7 %	20 036
Poistot ja arvonalentumiset	-40 396	-34 060	0	-34 060	-36 733	107,8 %	-2 673
47220 Liikunnan ja hyvin- voinnin tulosyksikkö							
Toimintatuotot yht.	397 806	399 049	0	399 049	395 831	99,2 %	-3 218
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-876 453	-759 549	-29 750	-789 299	-833 919	105,7 %	-44 620
Toimintakate	-478 647	-360 500	-29 750	-390 250	-438 088	112,3 %	-47 838
Poistot ja arvonalentumiset	-186 853	-186 693	0	-186 693	-210 088	112,5 %	-23 395
47300 Kirjastotoimi							
Toimintatuotot yht.	9 026	9 011	0	9 011	7 848	87,1 %	-1 163
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut yht.	-400 389	-408 880	0	-408 880	-390 157	95,4 %	18 723
Toimintakate	-391 363	-399 869	0	-399 869	-382 309	95,6 %	17 560
Poistot ja arvonalentumiset	-43 255	-29 958	0	-29 958	-29 958	100,0 %	0

3.2. Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Kunnallisvero	20 597 000	0	20 597 000	21 185 024	588 024	102,9 %
Osuus yhteisöverosta	1 596 000	0	1 596 000	1 406 283	-189 717	88,1 %
Kiinteistövero	3 253 000	0	3 253 000	3 266 362	13 362	100,4 %
Verotulot yhteensä	25 446 000	0	25 446 000	25 857 669	411 669	101,6 %

VEROPROSENTTIEN KEHITYS

Verolaji	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tulovero	20,75 %	21,00 %	21,00 %	21,00 %	21,00 %	8,40 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	1,30 %	1,30 %
Vakituisten asuinrakennusten vero	0,55 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muiden rakennusten vero	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
Rakennusten yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %
Rakentamattoman rakennuspaikan vero	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Yleishyödyllisen käytön kiinteistövero	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Voimalaitosten vero	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Peruspalvelujen valtionosuus	6 609 558	0	6 609 558	6 632 849	23 291	100,4 %
Verot. perustuva v.os. tasaus	5 529 781	0	5 529 781	5 529 780	-1	100,0 %
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	-426 691	0	-426 691	-575 310	-148 619	134,8 %
Verotulomenetysten korvaus	2 209 318	0	2 209 318	2 178 876	-30 442	98,6 %
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	0	-
Valtionosuudet yhteensä	13 921 966	0	13 921 966	13 766 195	-155 771	98,9 %

4. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIHANKKEET, KUNNANHALLITUS

(Luvut 1 000 euroa)	Kust.arv. +muut.	Ed. vuosien käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)	Käyttö yht.
Hankkeet									
Muu osakkeiden osto	0	0	0	-13	-13	-14	-1	111 %	-14
Muu irtaimisto	0	0	-30	0	-30	-24	6	80 %	-24
Hankkeet yht.	0	0	-30	-13	-43	-38	4	89 %	-38
Investointihankkeet yhteensä									
-Tulot	0	0	0	0	0	0	0	-	0
-Menot	0	0	30	13	43	38	-4	89 %	38
Netto	0	0	-30	-13	-43	-38	4	89 %	-38

INVESTOINTIHANKKEET, TEKNINEN TOIMIALA

(Luvut 1 000 euroa)	Kust.arv. +muut.	Ed. vuosien käyttö	Alkup. TA	Muutokset	TA +muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)	Käyttö yht.
Hankkeet									
Maa- ja vesialueet	0	0	0	0	0	-279	-279	-	-279
-Tulot:	0	0	370	0	370	89	-281	24 %	89
-Menot:	0	0	-370	0	-370	-368	2	99 %	-368
Muu irtaimisto	0	0	-145	0	-145	-179	-34	123 %	-179
Koskenkorvan alueen uusi koulu	0	0	-5 950	0	-5 950	-50	5 900	1 %	-50
Muut talonrakennus	0	0	-989	0	-989	-1 001	-12	101 %	-1 001
-Tulot:	0	0	0	0	0	42	42	-	42
-Menot:	0	0	-989	0	-989	-1 043	-54	105 %	-1 043
Pappilantien kevytliikenneväylä	0	0	-150	0	-150	-145	5	96 %	-145
Ahonkylän vanha alue tiet	0	0	-250	0	-250	-307	-57	123 %	-307
Muut kunnallistekniset työt	0	0	-1 010	0	-1 010	-945	65	94 %	-945
Jätevesipuhd.peruskorj. ja muutostyöt	0	0	0	0	0	171	171	-	171
-Tulot:	0	0	0	0	0	181	181	-	181
-Menot:	0	0	0	0	0	-10	-10	-	-10
Muu vesihuoltorakentaminen	0	0	-350	0	-350	-198	152	57 %	-198
-Tulot:	0	0	0	0	0	7	7	-	7
-Menot:	0	0	-350	0	-350	-205	145	59 %	-205
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	-44	0	-44	-22	22	50 %	-22
Hankkeet yht.	0	0	-8 888	0	-8 888	-2 954	5 934	33 %	-2 954
Investointihankkeet yhteensä									
-Tulot	0	0	370	0	370	319	-51	86 %	319
-Menot	0	0	9 258	0	9 258	3 273	-5 985	35 %	3 273
Netto	0	0	-8 888	0	-8 888	-2 954	5 934	33 %	-2 954

INVESTOINTIHANKKEET, VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

(Luvut 1 000 euroa)	Kust.arv. +muut.	Ed. vuo- sien käyttö	Alkup. TA	Muutok- set	TA +muut.	Toteuma	Poik- keama	Poik. (%)	Käyttö yht.
Hankkeet									
Muu irtaimisto	0	0	-7	0	-7	-5	2	77 %	-5
Hankkeet yht.	0	0	-7	0	-7	-5	2	77 %	-5
Investointihankkeet yhteensä									
-Tulot	0	0	0	0	0	0	0	-	0
-Menot	0	0	7	0	7	5	-2	77 %	5
Netto	0	0	-7	0	-7	-5	2	77 %	-5

INVESTOINTIHANKKEET, SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

(Luvut 1 000 euroa)	Kust.arv. +muut.	Ed. vuo- sien käyttö	Alkup. TA	Muutok- set	TA +muut.	Toteuma	Poik- keama	Poik. (%)	Käyttö yht.
Hankkeet									
Muu irtaimisto	0	0	-203	-20	-222	-160	62	72 %	-160
Hankkeet yht.	0	0	-203	-20	-222	-160	62	72 %	-160
Investointihankkeet yhteensä									
-Tulot	0	0	0	0	0	0	0	-	0
-Menot	0	0	203	20	222	160	-62	72 %	160
Netto	0	0	-203	-20	-222	-160	62	72 %	-160

5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Poikkeama	Poik. (%)
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 188 387	-341 419	3 846 968	4 880 670	1 033 702	126,9 %
Tulorahoituksen korjauserät	-309 800	0	0	-243 294	-243 294	-
Toiminnan rahavirta yht.	3 878 587	-341 419	3 846 968	4 637 376	790 408	120,5 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-9 497 700	-32 240	-9 529 940	-3 289 273	6 240 667	34,5 %
Rahoitusos. investointimenoihin	0	0	0	42 400	42 400	-
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	679 800	0	679 800	392 586	-287 214	57,8 %
Investointien rahavirta yht.	-8 817 900	-32 240	-8 850 140	-2 854 287	5 995 853	32,3 %
Toiminnan ja inv. rahavirta yht.	-4 939 313	-373 659	-5 003 172	1 783 088	6 786 260	-35,6 %
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-250 000	0	-250 000	-40 000	210 000	16,0 %
Antolainasaamisten vähennys	150 000	0	150 000	184 442	34 442	123,0 %
Antolainauksen muutokset yht.	-100 000	0	-100 000	144 442	244 442	-144,4 %
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 500 000	5 000 000	14 500 000	5 000 000	-9 500 000	31,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 009 000	-5 000 000	-10 009 000	-7 230 950	2 778 050	72,2 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-204 745	-204 745	-
Lainakannan muutokset yht.	4 491 000	0	4 491 000	-2 435 696	-6 926 696	-54,2 %
Rahavarojen muutos	-548 313	-373 659	-612 172	-1 463 698	-851 526	239,1 %
Rahavarat jakson alussa				2 489 071		
Rahavarat jakson lopussa				1 025 373		

6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	Muu- tos	TA+m uutos	To- teuma	Poik- keama	Alkup. TA	Muu- tos	TA+m uutos	To- teuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
100 Konserni- ja elinvoimapa- velut	-	4 838	0	4 838	4 836	-2	554	0	554	746	191
201 Tekninen toimiala	-	12 461	554	13 016	12 684	-332	7 312	243	7 555	7 686	131
400 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	-	26 612	30	26 642	26 506	-135	2 341	0	2 341	2 276	-66
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						25 446	0	25 446	25 858	412
Valtionosuudet	B						13 922	0	13 922	13 766	-156
Korkotuotot	B						15	0	15	99	84
Muut rahoitustuotot	B						137	0	137	195	58
Korkomenot	B	1 628	0	1 628	1 667	39					
Muut rahoitusmenot	B	70	0	70	75	5					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investointiosa											
Kunnanhallitus	B	30	13	43	38	-4	0	0	0	0	0
Tekninen toimiala	B	9 258	0	9 258	3 273	-5 985	370	0	370	319	-51
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toi- miala	B	203	20	222	160	-62	0	0	0	0	0
Vapaa-ajan lautakunta	B	7	0	7	5	-2	0	0	0	0	0
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	250	0	250	40	-210					
Antolainasaamisten vähennys	B						150	0	150	184	34
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäykset	B						9 500	0	9 500	5 000	-4 500
Pitkäaikaisten vähennykset	B	5 009	0	5 009	7 231	2 222					
Lyhytaikaisten muutokset	N				205						
Oman pääoman muutokset	N										
Vaikutus maksuvalmiuteen							548	374	612	1 464	
Yhteensä		60 366	616	60 983	56 721	-4 466	60 296	616	60 603	57 592	-3 862

7. TASEYKSIKKÖ JA KONSERNIYHTEISÖT

7.1. Ilmajoen Vuokratalot oy

TILIVELVOLLINEN

Isännöitsijä

TOIMINNAN KUVAUS

Ilmajoen Vuokratalot Oy omistaa 25 kiinteistöä, joissa on 340 asuntoa keskustassa, Ahonkylässä ja Koskenkorvalla.

Ilmajoen Vuokratalot Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaisesti hankkia, omistaa ja antaa vuokralle asuntoja Ilmajoen kunnassa, noudattaen Ilmajoen kunnan vahvistamia asukasvalintaperusteita.

Tehtävään kuuluu ylläpitää kiinteistöjen kuntoa huoltojen ja tarvittavien remonttien sekä peruskorjausten ja -parannusten osalta. Asuntoja vuokrataan Ilmajoen kunnan valvoman ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n säätelemien rajoitusten, ohjeiden ja päätösten mukaisesti. Toimintaa tukevissa tehtävissä käytämme ostopalveluja mm. kiinteistöhuollon ja korjausten osalta.

Ilmajoen Vuokratalot Oy:n tehtävänä on tuottaa kunnan asukkaille asumistarpeet tyydyttävät palvelut. Tavoitteena on huomioida omistaja, asukkaat, talous ja erilaisten asiakkaiden tarpeet. Hintalaatusuhteen ylläpitäminen kilpailukykyisenä ja taloudellisen sekä kestävän yhdyskuntarakenteen luominen ovat tärkeitä asioita toiminnassa.

Toiminta perustuu omakustannusperiaatteeseen, eli asukkailta perittävillä vuokrilla katetaan kaikki toimintaan liittyvät menot, mukaan lukien lainojen lyhennykset ja korot. Vuosina 2014–2021 vuokria ei korotettu muiden taloudellisten toimenpiteiden ansiosta, mutta kustannusten nousun myötä tilanteeseen oli pakko reagoida. Vuosina 2022–2024 vuokria on korotettu maltillisesti; viime vuonna korotus oli keskimäärin 1,22 %.

Käyttöaste on parantunut edelliseen tilikauteen verrattuna. Keskimääräinen käyttöaste on nyt 97,5 %, kun se edellisvuonna oli 93,5 %.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti	
1) Aravalainsäädäntöä noudattaen peritään vuokraa kiinteistöittäin omakustannusperiaatteen mukaisesti	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei	
-Toteuma: Kyllä: jälkilaskelma toimitettu ARA:n ja tilintarkastajan toimesta hyväksytty periaatteen mukaiseksi	
2) Kauppatie 26 opiskelija-asuntolan käyttöasteen parantaminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei (vuonna 2023 käyttöaste 61,6 %)	
-Toteuma: Kyllä: 64,3 %	

Painopiste ja tavoite

3) Yhtiön laadittua strategiaa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei

-Toteuma: Ei: strategia on voimassa, mutta päivitys on tekemättä

4) Reagointi taloustilanteen vaatimalla tavalla

-Mittari ja tavoitetaso: Kyllä/Ei

-Toteuma: Kyllä: kilpailutettu edullisempia palveluja, karsittu menoja, pyritty parantamaan käyttöasetta (lisäämään vuokratuloja) ym.

5) Käyttöaste

-Mittari ja tavoitetaso: yli 95 %

-Toteuma: Kyllä: 97,5 %

6) Keskivuokra (ARA:n julkaisema kunnittain)

-Mittari ja tavoitetaso: alle 9,9

-Toteuma: Kyllä: 9,85

7) Tyhjät vuokra-asunnot/vähintään 2 kk tyhjillään olevien asuntojen määrä tarkasteluhetkellä

-Mittari ja tavoitetaso: 0

-Toteuma: Ei: 6 kpl (4 kpl Kauppatiellä)

7.2. Ilmajoen Yritystilat oy

TILIVELVOLLINEN

Elinvoimapäällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Ilmajoen Yritystilat Oy omistaa kuntakonsernin kaksi suurinta yritystilaa osoitteissa Kestopuuntie 5 ja Kivistöntie 1.

Ilmajoen Yritystilat Oy:n toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaisesti kiinteistöjen ja huoneistojen omistaminen, hallinta ja vuokraus sekä ostaminen, myyminen ja rakennuttaminen.

Tilikauden 2024 liikevaihto oli 218 590,68 euroa ja tilikauden tulos 60 887,45 euroa.

Yhtiöllä ei ole 31.12.2024 erääntyneitä vuokrasaamisia. Maksuvalmius tilikauden aikana ollut hyvä. Tilikauden päättyessä 31.12.2024 yhtiöllä oli pitkäaikaista velkaa yhteensä 1 538 482,77 euroa, pitkäaikaista pääomainsa 140 000 euroa ja lyhytaikaista vierasta pääomaa 101 147,19 euroa. Lyhytaikainen vieras pääoma sisältää 79 172,41 euroa alle vuoden sisällä erääntyviä lainanlyhennyksiä.

Yhtiön riskeistä keskeisimpiä ovat kiinteistötekniset riskit sekä vuokramarkkina- ja luottoriskit. Kiinteistöriskejä on hallittu tekemällä tarvittavia korjauksia ja luottoriskiä vuokralaisten riskiprofiilia seuraamalla.

Tilikauden aikana on tehty muutamia pieniä korjauksia.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Käyttöaste pysyy hyvänä
-Mittari ja tavoitetaso: 100 %
-Toteuma: Toteutunut.

7.3.Vesihuoltolaitos

TILIVELVOLLINEN

Kunnallistekniikan päällikkö

TOIMINNAN KUVAUS

Vesilaitos toimittaa talousvettä lähes koko kunnan alueelle yksityistalouksille, maataloille ja teollisuuslaitoksille sekä yksityisille vesiyhtymille (16 kpl). Jätevedenpuhdistamolla puhdistetaan kunnan jätevesiviemäriin liitettyjen yksityistalouksien ja teollisuusasiakkaiden tuottamaa jätevettä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Tuotamme palvelut kestävästi ja tuloksellisesti
1) Vesijohtoverkoston ja viemärin yhteissaneeraus
-Mittari ja tavoitetaso: vähintään 2,0 km
-Toteuma: Toteutunut 1,62 km.

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. Kunta

8.1.1. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	2024	2023
Toimintatuotot		
Myyntituotot	4 702 779,15	4 651 018,65
Maksutuotot	820 857,13	839 561,69
Tuet ja avustukset	1 059 461,70	1 095 850,38
Vuokratuotot	3 333 158,05	3 175 690,77
Muut toimintatuotot	390 299,15	177 338,97
Toimintatuotot yht.	10 306 555,18	9 939 460,46
Valmistus omaan käyttöön	24 674,56	102 283,21
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-28 377 393,21	-29 770 904,54
Palvelujen ostot	-7 313 988,30	-7 056 266,31
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 085 049,07	-5 009 914,60
Avustukset	-1 891 204,18	-1 896 378,19
Vuokrakulut	-786 834,64	-698 350,27
Muut toimintakulut	-171 934,73	-359 647,62
Toimintakulut yht.	-43 626 404,13	-44 791 461,53
Toimintakate	-33 295 174,39	-34 749 717,86
Verotulot	25 857 669,12	26 165 072,20
Valtionosuudet	13 766 195,00	15 829 194,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	98 577,83	61 084,00
Muut rahoitustuotot	139 051,00	105 913,44
Korkokulut	-1 666 817,29	-1 479 693,82
Muut rahoituskulut	-18 831,19	-48 188,36
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1 448 019,65	-1 360 884,74
Vuosikate	4 880 670,08	5 883 663,60
Poistot ja arvonalentumiset	-4 632 777,07	-5 373 739,83
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	247 893,01	509 923,77
Tilikauden yli-/alijäämä	247 893,01	509 923,77

8.1.2. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 880 670,08	5 883 663,60
Tulorahoituksen korjauserät	-243 294,43	66 177,12
Toiminnan rahavirta yhteensä	4 637 375,65	5 949 840,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 289 273,29	-5 191 252,12
Rahoitusosuudet investointimenoihin	42 400,00	0,00
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	392 586,00	143 456,00
Investointien rahavirta yhteensä	-2 854 287,29	-5 047 796,12
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	1 783 088,36	902 044,60
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-40 000,00	-104 220,00
Antolainasaamisten vähennys	184 441,50	180 142,85
Antolainauksen muutokset yhteensä	144 441,50	75 922,85
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	9 354 033,57
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 230 950,42	-7 073 905,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-204 745,35	-1 274 254,12
Lainakannan muutokset yhteensä	-2 435 695,77	1 005 874,12
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	9 235,58	19 398,73
Vaihto-omaisuuden muutos	17 198,78	19 585,24
Saamisten muutos	-717 306,80	5 971 801,08
Korottomien velkojen muutos	-264 659,61	-5 888 421,75
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-955 532,05	122 363,30
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 246 786,32	1 204 160,27
Rahavarojen muutos	-1 463 697,96	2 106 204,87
Rahavarat jakson alussa	2 489 071,38	382 866,51
Rahavarat jakson lopussa	1 025 373,42	2 489 071,38

8.1.3. Tase

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	291 273,67	196 316,61
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	11 101 159,27	10 844 331,63
2. Rakennukset	57 521 926,74	59 813 631,82
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 982 727,90	24 987 278,51
4. Koneet ja kalusto	1 495 268,16	1 639 020,06
5. Muut aineelliset hyödykkeet	31 621,48	31 621,48
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	626 319,13	17 366,31
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	95 759 022,68	97 333 249,81
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	6 014 201,54	6 010 126,82
3. Muut lainasaamiset	2 584 210,62	2 728 652,12
4. Muut saamiset	258 987,87	258 987,87
III Sijoitukset yhteensä	8 857 400,03	8 997 766,81
A Pysyvät vastaavat yhteensä	104 907 696,38	106 527 333,23
B Toimeksiantojen varat		
1. Valtion toimeksiantojen varat	24 376,36	27 626,36
2. Lahjoitusrahastojen varat	51 348,40	42 204,30
B Toimeksiantojen varat yhteensä	75 724,76	69 830,66
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus yhteensä	31 916,17	49 114,95
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	2 333 683,23	1 714 353,46
2. Lainasaamiset	79 335,46	0,00
3. Muut saamiset	597 591,93	577 598,54
4. Siirtosaamiset	1 764,40	3 116,22
II Saamiset yhteensä	3 012 375,02	2 295 068,22
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 025 373,42	2 489 071,38
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 069 664,61	4 833 254,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 053 085,75	111 430 418,44

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	29 122 993,11	29 122 993,11
III Muut omat rahastot	820 096,81	820 096,81
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 250 864,36	3 740 940,59
V Tilikauden yli-/alijäämä	247 893,01	509 923,77
A Oma pääoma yhteensä	34 441 847,29	34 193 954,28
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	60 000,00	0,00
C Pakolliset varaukset yhteensä	60 000,00	0,00
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	77 600,40	67 373,16
3. Muut toimeksiantojen pääomat	44 737,70	39 835,26
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	122 338,10	107 208,42
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	58 217 909,53	60 448 859,95
Korottomat		
7. Muut velat	2 944 761,35	2 797 623,84
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
1. Joukkovelkakirjalainat	1 300 000,00	1 500 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 816 659,98	4 821 405,33
Korottomat		
5. Saadut ennakot	149 479,68	299 545,58
6. Ostovelat	2 805 928,86	2 929 912,06
7. Muut velat	689 472,07	701 598,35
8. Siirtovelat	3 504 688,89	3 630 310,63
E Vieras pääoma yhteensä	74 428 900,36	77 129 255,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 053 085,75	111 430 418,44

8.2. Konserni

8.2.1. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	17 845 394,54	17 160 566,67
Toimintakulut	-49 376 118,13	-50 635 263,02
Toimintakate	-31 530 723,59	-33 474 696,35
Verotulot	25 857 669,12	26 165 072,20
Valtionosuudet	13 766 195,00	15 829 194,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	15 522,49	26 562,91
Muut rahoitustuotot	255 639,84	214 265,62
Korkokulut	-1 905 744,84	-1 651 987,79
Muut rahoituskulut	-73 187,44	-100 756,36
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1 707 769,95	-1 511 915,62
Vuosikate	6 385 370,58	7 007 654,23
Poistot ja arvonalentumiset	-5 644 047,12	-6 395 749,47
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	741 323,46	611 904,76
Tilinpäätössiirrot	-398,54	3 988,50
Tilikauden verot	1 977,76	-6 737,01
Vähemmistöosuudet	-126,98	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	742 775,70	609 156,25

8.2.2. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 385 370,58	7 007 654,23
Tilikauden verot	1 977,76	-6 737,01
Tulorahoituksen korjauserät	-252 575,62	81 452,52
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 134 772,72	7 082 369,74
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 350 493,49	-6 125 451,23
Rahoitusosuudet investointimenoihin	81 857,07	70 328,94
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	401 468,65	181 823,71
Investointien rahavirta yhteensä	-3 867 167,77	-5 873 298,58
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	2 267 604,95	1 209 071,16
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-40 000,00	-104 220,00
Antolainasaamisten vähennys	184 441,50	180 142,85
Antolainauksen muutokset yhteensä	144 441,50	75 922,85
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 475 412,58	9 902 833,57
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 064 803,45	-8 131 808,91
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-513 890,30	-1 060 431,91
Lainakannan muutokset yhteensä	-3 103 281,17	710 592,75
Oman pääoman muutokset	54 057,09	0,00
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	10 925,80	19 426,95
Vaihto-omaisuuden muutos	45 550,66	-8 257,48
Saamisten muutos	-551 009,39	6 057 958,76
Korottomien velkojen muutos	-404 227,76	-5 921 739,22
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-898 760,69	147 389,01
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-3 803 543,27	933 904,61
Rahavarojen muutos	-1 535 938,32	2 142 975,77
Rahavarat jakson alussa	4 582 837,29	2 438 861,50
Rahavarat jakson lopussa	3 046 898,97	4 581 837,27

8.2.3.Konsernitase

KONSERNITASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	126 052,32	981 690,93
Muut pitkävaikutteiset menot	232 046,17	72 909,98
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	358 098,49	1 054 600,91
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 950 596,81	10 914 880,57
Rakennukset	73 167 192,25	75 818 357,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 995 018,93	25 004 954,31
Koneet ja kalusto	1 754 820,49	1 902 254,29
Muut aineelliset hyödykkeet	43 470,98	46 986,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 400 178,64	891 312,19
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	113 311 278,10	114 578 745,19
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	103 886,70	103 886,70
Osakkeet ja osuudet	1 942 942,80	1 938 868,08
Muut lainasaamiset	119 871,35	173 266,00
Muut saamiset	258 987,87	258 987,87
Sijoitukset yhteensä	2 425 688,72	2 475 008,65
Pysyvät vastaavat yhteensä	116 095 065,31	118 108 354,75
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	408 645,35	376 872,27
Lahjoitusrahastojen varat	51 348,40	0,00
Toimeksiantojen varat yhteensä	459 993,75	376 872,27
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus yhteensä	187 353,24	232 903,90
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	2 011,01	2 011,01
Lyhytaikaiset saamiset	3 150 693,91	2 549 394,41
Saamiset yhteensä	3 152 704,92	2 551 405,42
Rahat ja pankkisaamiset	3 046 898,97	4 582 837,29
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	6 386 957,13	7 367 146,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	122 942 016,19	125 852 373,63

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	29 122 993,11	29 122 993,11
Arvonkorotusrahasto	398 444,53	398 444,53
Muut omat rahastot	831 259,11	831 259,11
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 734 866,86	2 566 846,03
Tilikauden yli-/alijäämä	742 775,70	609 156,25
Oma pääoma yhteensä	33 830 339,31	33 528 699,03
Vähemmistöosuudet	277 957,15	277 830,17
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	60 000,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	60 000,00	0,00
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	0,00	412 559,81
Lahjoitusrahastojen pääomat	461 869,39	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	44 737,70	0,00
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	506 607,09	412 559,81
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	69 820 993,05	75 116 960,91
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 944 761,35	0,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 025 217,42	6 484 369,52
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 476 140,82	10 031 954,18
Vieras pääoma yhteensä	88 267 112,64	91 633 284,61
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	122 942 016,19	125 852 373,62

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

9.2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOKSESTA

TASEEN ESITTÄMISTAVAN MUUTOS

Aikaisemmilla tilikausilla sijoitusten ryhmään merkityt antolainat on tilikaudella siirretty vaihtuvien vastaavien ryhmään lainasaamisiin.

3) OIKAISUT EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOIHIN

Oikaisuja ei ole.

4) EDELLISTEN TILIKAUSIEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

5) AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT SEKÄ VIRHEIDEN KORJAUKSET

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja, kuluja sekä virheiden korjauksia ei ole.

9.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet, sekä niiden liitetiedot on yhdistelty omistussuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuden erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisön poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön edellisten tilikausien ja tilikauden yli-/alijäämää vastaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

POIKKEAVAT TILIKAUDET

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuneita merkittäviä tuottoja ja kuluja tai virheen korjauksia ei ole.

9.4.Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
100 Konserni- ja elinvoimapaalvelut	946 170,42	908 410,43	711 703,94	675 439,64
201 Tekninen toimiala	9 582 074,72	9 042 006,33	7 341 508,55	6 812 285,33
400 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	7 317 149,41	7 210 149,91	2 253 342,69	2 451 732,94
Yhteensä	17 845 394,55	17 160 566,67	10 306 555,18	9 939 457,91

7) VEROTULOJEN ERITTELY

	2024	2023
Kunnallisvero	21 185 023,73	21 226 908,78
Osuus yhteisöverosta	1 406 283,43	1 929 136,27
Kiinteistövero	3 266 361,96	3 009 027,15
Verotulot yhteensä	25 857 669,12	26 165 072,20

8) VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2024	2023
Peruspalvelujen valtionosuus	6 632 849,00	8 274 195,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 529 780,00	5 814 648,00
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet	-575 310,00	-474 261,00
Verotulomenetysten korvaus	2 178 876,00	2 214 612,00
Valtionosuudet yhteensä	13 766 195,00	15 829 194,00

9) PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	421 610,62	695 227,08
Muiden palvelujen ostot	6 892 377,68	6 361 039,23
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	7 313 988,30	7 056 266,31

11) SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Laji	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	15-50 v
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tasapoisto	15-50 v
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	4-20 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	

12) PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Lisäykset tilikaudella	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00

13) PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	320 444,85	80 389,84	320 444,85	80 389,84
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	1 243,86	0,00	0,00
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	8 882,65	12 812,82	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	329 327,50	94 446,52	320 444,85	80 389,84
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-17 150,42	7 361,79	-17 150,42	7 361,79
Rakennusten luovutustappiot	0,00	166 499,92	0,00	139 205,17
Koneiden ja kaluston myyntitappiot	0,00	2 037,33	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	-17 150,42	175 899,04	-17 150,42	146 566,96

14) SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

15) OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	98 577,83	81 526,24
Yhteensä	98 577,83	81 526,24

16) ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa.

9.5.Tasetta koskevat liitetiedot

9.5.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) ARVONKOROTUKSET

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	82 039,96	82 039,96	0,00	0,00
Arvo 31.12	82 039,96	82 039,96	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1	316 404,57	316 404,57	0,00	0,00
Arvo 31.12	316 404,57	316 404,57	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä	398 444,53	398 444,53	0,00	0,00

19) TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakko-maksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	123 406,63	72 909,98	0,00	196 316,61
Lisäykset tilikauden aikana	13 328,00	191 319,47	0,00	204 647,47
Tilikauden poisto	-77 507,13	-32 183,28	0,00	-109 690,41
Poistamaton hankintameno 31.12.	59 227,50	232 046,17	0,00	291 273,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	59 227,50	232 046,17	0,00	291 273,67

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 844 331,63	59 813 631,82	24 987 278,51	1 639 020,06	31 621,48	17 366,31	97 333 249,81
Lisäykset tilikauden aikana	368 110,00	133 486,48	1 937 065,62	210 491,89	0,00	608 952,82	3 258 106,81
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-230 042,99	0,00	0,00	0,00	-230 042,99
Vähennykset tilikauden aikana	-89 291,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-89 291,57
Tilikauden poisto	-21 990,79	-2 425 191,56	-1 711 573,24	-354 243,79	0,00	0,00	-4 512 999,38
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 101 159,27	57 521 926,74	24 982 727,90	1 495 268,16	31 621,48	626 319,13	95 759 022,68
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 101 159,27	57 521 926,74	24 982 727,90	1 495 268,16	31 621,48	626 319,13	95 759 022,68

Maa- ja vesialueiden erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	673 685,70	242 344,90	220 351,44	242 344,90
Muut maa- ja vesialueet	11 276 911,10	10 672 535,67	10 880 805,16	10 601 986,73
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 950 596,80	10 914 880,57	11 101 156,60	10 844 331,63

Olenaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Etelä-Pohjanmaan liitto	9 936,40	0,00	0,00	9 936,40	10 847,32	-910,92
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	1 611 184,55	0,00	0,00	1 611 184,55	1 812 076,39	-200 891,84
Yhteensä	1 621 120,95	0,00	0,00	1 621 120,95	1 822 923,71	-201 802,76

Osakkeet ja osuudet

	Konserniyhtiöt	Omistus-yhteisöt	Kuntayht.-osuudet	Muut osakkeet ja os.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 507 833,73	103 886,89	1 621 120,95	1 777 285,25	6 010 126,82
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	14 162,00	14 162,00
Hankintameno 31.12.	2 507 833,73	103 886,89	1 621 120,95	1 791 447,25	6 024 288,82
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	-10 087,28	-10 087,28
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 507 833,73	103 886,89	1 621 120,95	1 781 359,97	6 014 201,54

Jvk, laina ja muut saamiset

	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Palautettavat liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 555 386,12	0,00	173 266,00	0,00	2 728 652,12
Lisäykset	0,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
Vähennykset	-91 046,85	0,00	-93 394,65	0,00	-184 441,50
Hankintameno 31.12.	2 464 339,27	0,00	119 871,35	0,00	2 584 210,62
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 464 339,27	0,00	119 871,35	0,00	2 584 210,62

20-22) OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
Ilmajoen Vuokralat Oy	100,00 %	100,00 %	2 036,00	10 850,00	1,00
Ilmajoen Yritystilat Oy	100,00 %	100,00 %	-41,00	1 780,00	61,00
Kiinteistö Oy Ilmajoen Virastotalo	81,01 %	81,01 %	819,00	5,00	1,00
Yhteensä			2 814,00	12 635,00	63,00
Kuntayhtymät					
Etelä-Pohjanmaan liitto	6,40 %	6,40 %	118,00	37,00	3,00
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	7,84 %	7,84 %	4 848,00	3 747,00	279,00
Yhteensä			4 966,00	3 784,00	282,00
Osakkuusyhteisöt					
As Oy Lukurati	27,50 %	27,50 %	49,00	1,00	0,00
Ilmajoen Lämpö Oy	20,00 %	20,00 %	299,00	472,00	11,00
Kiinteistö Oy Koskenkorvan Pankkitalo	23,10 %	25,70 %	83,00	5,00	2,00
Koskenkorvan Pato Oy	30,00 %	30,00 %	53,00	0,00	0,00
Yhteensä			484,00	478,00	13,00

23) SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	47 349,52	0,00	48 435,20
Lainasaamiset	2 464 339,27	67 461,02	0,00	0,00
Yhteensä	2 464 339,27	114 810,54	0,00	48 435,20
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	369,71	0,00	825,10
Yhteensä	0,00	369,71	0,00	825,10
Saamiset yhteensä	2 464 339,27	115 180,25	0,00	49 260,30

24) SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Alv-palautus valtiolta	329 046,07	278 895,91	329 046,07	278 895,91
Kela/työterveyshuollon korvaukset	195 000,00	194 024,81	195 000,00	194 024,81
Projektisaamiset	68 789,13	78 071,02	0,00	0,00
Muut saamiset	76 346,23	130 435,69	73 545,86	104 677,82
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	669 181,43	681 427,43	597 591,93	577 598,54

9.5.2.Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	29 122 993,11	29 122 993,11	29 122 993,11	29 122 993,11
Peruspääoma 31.12.	29 122 993,11	29 122 993,11	29 122 993,11	29 122 993,11
Arvonkorotusrahasto 1.1.	398 444,53	398 444,53	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	398 444,53	398 444,53	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	831 259,11	917 429,97	820 096,81	820 096,81
Siirrot rahastosta	0,00	-86 170,86	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	831 259,11	831 259,11	820 096,81	820 096,81
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 903 607,75	1 881 446,09	4 250 864,36	5 904 224,01
Siirrot rahastoon	831 259,11	685 399,94	0,00	0,00
Oikaisut edelliseen tilikauteen	0,00	0,00	0,00	2 163 283,42
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 734 866,86	2 566 846,03	4 250 864,36	3 740 940,59
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	742 775,70	609 156,25	247 893,01	509 923,77
Oma pääoma yhteensä 31.12.	33 830 339,31	33 528 699,03	34 441 847,29	34 193 954,28

26) POISTOERO

Ei ilmoitettavaa

27) MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 536 890,21	48 335 183,24	38 931 527,51	40 954 857,48
Lainat julkisyhteisöiltä	1 656 793,59	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	46 193 683,80	48 335 183,24	38 931 527,51	40 954 857,48

28) JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	1 300 000,00	1 500 000,00	1 300 000,00	1 500 000,00
-Korko 3,07 %				
-Erääntyvät 31.1.2025				
Muut alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	0,00	0,00	0,00	196 000,00
-Korko -0,0 %				
-Erääntyvät xx.xx.xxxx				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

29) PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	60 000,00	0,00	60 000,00	0,00

30) PITKÄ- JA LYHYTAIKAiset VELAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAK-
KUUS- SEKÄ MUILTA OMISTUSYHTEYSYHTEISÖILTÄ

	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen	
	2024	2023	2024	2023
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	1 045,98	1 029,80	0,00	0,00
Yhteensä	1 045,98	1 029,80	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	108 957,22	117 091,39	0,00	0,00
Yhteensä	108 957,22	117 091,39	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	110 003,20	118 121,19	0,00	0,00

31) SEKKITILILIMIITTI

	2024	2023
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	3 000 000,00	3 000 000,00

32) MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Liittymismaksut	2 944 761,35	2 797 623,84	2 944 761,35	2 797 623,84
Muut velat yhteensä	2 944 761,35	2 797 623,84	2 944 761,35	2 797 623,84

33) SIIRTOVELAT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkojaksotus	339 975,74	359 557,36	308 839,79	311 165,65
Lomapalkkajaksotus	3 283 501,45	3 373 006,45	3 016 966,55	3 115 535,78
Muut menojäämät	220 836,87	362 707,22	178 882,55	203 609,20
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 844 314,06	4 095 271,03	3 504 688,89	3 630 310,63

9.5.3.Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

ANNETUT PANTIT, VASTUUSITOUMUKSET JA KIINNITYKSET

Kiinnitykset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Alkuperäinen kiinnitys	22 454 513,40	0,00	0,00	0,00
Kiinnityksestä käytössä	8 117 275,29	0,00	0,00	0,00

38) TASEEN ULKOPUOLISET VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	1 510 646,83	1 685 018,16	1 133 768,39	1 236 441,35
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	370 696,35	419 125,54	264 893,75	310 726,33
Leasingvastuut yhteensä	1 900 166,06	1 719 502,92	1 769 139,70	1 619 133,59
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	388 435,59	260 763,36	299 703,37	245 561,00
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	167 041,30	134 613,46	167 041,30	134 613,46
Myöhemmin maksettavat	1 511 730,47	1 458 739,56	1 469 436,33	1 373 572,59

39-40) VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	6 680 686,00	4 281 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	4 146 849,08	2 044 241,34
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 782 859,00	9 294 880,62	5 223 483,00	7 735 504,62
Jäljellä oleva pääoma	2 156 294,69	4 972 145,87	903 680,60	3 668 404,83

40) TAKAUSVASTUUT

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	106 674 582,00	102 611 112,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	114 472,00	81 681,00

41) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 939 550,00	3 939 550,00	3 939 550,00	3 939 550,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	565 117,53	220 067,95	0,00	0,00

9.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.

	2024	Kunta 2023
Konserni- ja elinvoimapaalvelut	22	23
Tekninen toimiala	97	105
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	355	366
Yhteensä	474	494

43) TASEeseen AKTIVOITUT HENKILÖSTÖMENOT

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-28 377 393,21	-29 770 904,54
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-166 565,84	-384 518,27
Henkilöstökulut yhteensä	-28 543 959,05	-30 155 422,81

44) LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2024	2023
Ilmajoen kokoomus	3 062,50	2 809,00
Keskustapuolueen Ilmajoen kunnallisjärjestö	13 561,00	9 052,00
Suomen kristill. Liiton Ilmajoen paikallisyhdistys	908,50	812,50
Koskenkorvan työväenyhdistys	882,00	805,00
Pohjanmaan SDP	64,00	72,00
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri	0,00	200,00
Pohjanmaan Kokoomus	208,00	224,00
Kihnion Perussuomalaiset	32,00	28,00
Ilmajoen työväenyhdistys	1 472,50	1 282,00
Etelä-Pohjanmaan Vihreät	389,00	375,00
Ilmajoen Perussuomalaiset	0,00	3 116,63
Luottamushenkilömaksut yhteensä	20 579,50	18 776,13

45) TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2024	2023
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 660,02	17 109,65
Erityistehtävät	4 658,13	3 606,88
Palkkiot yhteensä	20 318,15	20 716,53

10. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT

YLEISTÄ

Ilmajoen kunnanvaltuusto on päätöksellään 10.12.2001 § 154 päättänyt perustaa vesihuollon taseyksikön.

TOIMINNAN KUVAUS

Ilmajoen kunnan vesihuoltolaitos vastaa talousveden jakelusta sekä jäteveden johtamisesta ja puhdistamisesta kunnanvaltuuston määrittelemillä toiminta-alueilla.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSET

Ilmajoen kunta omistaa Koskuslähteen vedenottamon Ilmajoen Koskenkorvalla. Vesilaitos on vuokrattu Lakeuden Vesi Oy:lle, joka myy tukkuveden Ilmajoen kunnan vesihuoltolaitokselle. Ilmajoen kunnan vesihuoltolaitos vastaa talousveden jakelusta ja verkostosta alueellaan. Jätevedet johdetaan puhdistettavaksi Ilmajoen kunnan jätevedenpuhdistamolle.

VEDEN/JÄTEVEDEN MYYNTI JA KULUTUS

Tukkuvedettä ostettiin jakeluverkostoon vuoden 2024 aikana Lakeuden vesi Oy:ltä 957 832 m³. Laskutettu vesimäärä verkostosta oli 876 006 m³. Vuoden 2024 vesimaksutaksan mukainen veden hinta kuluttajille oli 1,38 €/m³ ja veden perusmaksu 70€/vuosi, suurasiakkaiden ja vesiyhtymien hinnat sopimuksen mukaan. Veden myyntituotot olivat kulutuksen osalta yhteensä 1 219 917 € ja veden perusmaksut yht. 283 754 €. Uusia vesiliittyjiä 24 kpl. Liittymismaksutuotot olivat vesiliittymien osalta 56 912,65 €. Vesijohtoverkostoon liittyneitä kiinteistöjä on kokonaisuudessaan 4 075 kpl. (Summat ja hinnat alv 0 %).

Jätevettä laskutettiin vuonna 2024 yhteensä 817 513 m³. Jäteveden hinta oli 2,47 €/m³ kuluttajille ja perusmaksu oli 68,25€/vuosi, suurasiakkaiden hinnat sopimuksen mukaan. Myyntituotot olivat kulutuksen osalta 1 744 499 € ja jäteveden perusmaksut yht. 226 610 €. Uusia jätevesiliittyjiä oli 20 kpl. Tulot viemäri liittymistä olivat 90 324,86 €. Viemäriverkostoon liittyneitä kiinteistöjä on kokonaisuudessaan 3 328 kpl. (Summat ja hinnat alv 0 %).

Hallinto

Vesihuollon laskutusta ja sopimusasioita hoidetaan teknisessä toimistossa, kirjanpito sekä rahoitusasiat hallintopalvelussa. Vesihuollon asioissa päätösvaltaa käyttää tekninen lautakunta. Kunnanvaltuusto ohjaa vesihuoltolaitoksen toimintaa asettamalla sille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

INVESTOINTI JA KUNNOSSAPITO

Talousarviossa oli vuonna 2024 vesihuollon investointeihin varattuna 350 000 € määräraha koostuen vesihuollon suunnitteluun, verkostojen pieniin korjauksiin ja pumppaamosaneerauksiin. Investointimenot v. 2024 olivat 214 953,96 €. Vuodelle 2024 tuloutui vuoden 2023 investointiin kohdistuvia tuloja 187 642,99 €, jolloin investointien netto 27 310,97 €.

VUODEN 2024 TOTEUTUMINEN

Vesihuollon tavoitteena on ollut jatkaa käyttövarmuuden ja häiriöttömän toiminnan edistämistä ja suunnittelua kaikkialla vesihuollossa. Vesihuollon tavoitteena vuodelle 2024 oli vesijohtoverkoston ja viemärin yhteissaneeraus vähintään 2 000 m ja yhteissaneerausta toteutui 1 620 m.

10.1. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	3 511 938,46	3 373 971,13
Liiketoiminnan muut tuotot	2 936,49	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	1 010,87	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-922 592,43	-875 449,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-922 592,43	-875 449,86
Palvelujen ostot	-653 138,10	-442 550,08
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 575 730,53	-1 317 999,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-308 292,56	-276 359,27
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-48 732,61	-37 926,57
Muut henkilösivukulut	-6 444,35	-12 643,76
Henkilöstökulut yht.	-363 469,52	-326 929,60
Poistot ja arvonalentumiset	-587 130,06	-561 953,47
Liiketoiminnan muut kulut	-6 753,16	-34 737,76
Liikeyli-/alijäämä	982 802,55	1 132 350,36
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	13 803,04	14 989,70
Muille maksetut korkokulut	-112 554,05	-116 974,65
Muut rahoituskulut	-66 498,43	-67 427,35
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-165 249,44	-169 412,30
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	817 553,11	962 938,06
Yli-/alijäämä ennen varauksia	817 553,11	962 938,06
Tilikauden yli-/alijäämä	817 553,11	962 938,06

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,2 %	4,9 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,9 %	5,8 %
Voitto, %	23,3 %	28,5 %

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	Vesilaitos		Viemärlaitos		Yhteensä	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Liikevaihto	1 519 510	1 388 145	1 996 376	1 985 827	3 515 886	3 373 972
Vesi- ja jätemaksut (ulkoiset)	1 057 077	939 753	1 024 693	913 012	2 081 770	1 852 765
Vesi- ja jätemaksut (sisäiset)	64 699	58 362	112 748	101 198	177 447	159 560
Vesihuollon liittymismaksut	0	0	0	0	0	0
Perusmaksut (ulkoiset)	278 905	278 365	222 659	221 050	501 564	499 415
Perusmaksut (sisäiset)	4 850	5 035	4 251	4 397	9 101	9 432
Rakentamismaksu	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	112 969	106 629	632 025	746 169	744 993	852 799
Tuet ja avustukset	1 011	0	0	0	1 011	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-483 590	-479 819	-439 002	-395 631	-922 592	-875 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-483 590	-479 819	-439 002	-395 631	-922 592	-875 450
Palvelujen ostot	-110 689	-87 254	-542 449	-355 296	-653 138	-442 550
Materiaalit ja palvelut yht.	-594 279	-567 073	-981 451	-750 927	-1 575 731	-1 318 000
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-141 795	-135 142	-166 498	-141 218	-308 293	-276 360
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-22 940	-17 188	-25 792	-20 738	-48 733	-37 926
Muut henkilösivukulut	-1 278	-6 587	-5 166	-6 057	-6 444	-12 644
Henkilöstökulut yht.	-166 013	-158 917	-197 456	-168 013	-363 470	-326 930
Poistot ja arvonalentumiset	-138 321	-135 192	-448 809	-426 761	-587 130	-561 953
Liiketoiminnan muut kulut	-4 654	-8 610	-2 099	-26 128	-6 753	-34 738
Liikelyli-/alijäämä	616 242	518 352	366 561	613 999	982 803	1 132 351
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	13 803	14 990	0	0	13 803	14 990
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-56 400	-56 400	0	0	-56 400	-56 400
Muille maksetut korkokulut	-112 554	-116 975	0	0	-112 554	-116 975
Muut rahoituskulut	-10 098	-11 027	0	0	-10 098	-11 027
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-165 249	-169 412	0	0	-165 249	-169 412
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	450 992	348 940	366 561	613 999	817 553	962 939
Yli-/alijäämä ennen varauksia	450 992	348 940	366 561	613 999	817 553	962 939
Tilikauden yli-/alijäämä	450 992	348 940	366 561	613 999	817 553	962 939

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnuslukuja ovat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1 – 5 (Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat kunnalta/kuntayhtymältä, Lainat julkisyhteisöiltä, Lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

10.2.Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Liikeli-/alijäämä	982 802,55	1 132 350,36
Poistot ja arvonalentumiset	587 130,06	561 953,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-165 249,44	-169 412,30
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 404 683,17	1 524 891,53
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-214 953,96	-749 105,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 642,99	0,00
Investointien rahavirta yhteensä	-27 310,97	-749 105,38
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	1 377 372,20	775 786,15
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-653 370,00	-330 870,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	-43 000,00	0,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-696 370,00	-330 870,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-586 860,11	72 565,60
Korottomien velkojen muutos muilta	122 835,41	50 044,04
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-464 024,70	122 609,64
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 160 394,70	-208 260,36
Rahavarojen muutos	216 977,50	567 525,79

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	4 240 868	4 254 164
Investointien tulorahoitus, %	5143,3 %	226,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	3,75	3,31
Lainanhoitokate	1,98	-3,52
Kassan riittävyys, pv	34	79
Quick ratio	13,78	11,83
Current ratio	13,78	11,83

VESIHUOLTOLAITOKSEN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Liikevaihto	3 511 938	Toimintakulut	-1 939 200
Liiketoiminnan muut tuotot	2 936	Valmistus omaan käyttöön	0
Tuet ja avustukset	1 011	Korkokulut	-112 554
Verotulot	0	Muut rahoituskulut	-66 498
Valtionosuudet	0	Satunnaiset kulut	0
Korkotuotot	0	Liiketoiminnan muut kulut	-6 753
Muut rahoitustuotot	13 803	Tulorahoituksen korjauserät	
		Pakollisten varausten muutos	
Satunnaiset tuotot	0	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	0
Tulorahoituksen korjauserät		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus-	0
		tappiot	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoi-	0	Investoinnit	
tot		Investointimenot	-214 954
Investoinnit		Rahoitustoiminta	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 643	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-653 370
Rahoitustoiminta		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-43 000
Antolainasaamisten vähennykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0		
Oman pääoman lisäykset	0		
Kokonaistulot yhteensä	3 717 332	Kokonaismenot yhteensä	-3 036 330
Täsmäytys:			
Kokonaistulot - Kokonaismenot = 3 717 332 - 3 036 330 = 681 002			
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 216 978 - -464 025 = 681 002			

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnuslukuja ovat:

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO***Laskennallinen lainanhoitokate***

$(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Lainanhoitokate

= $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenne, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdystili esitetään taseryhmässä Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja. Kassasta maksut kootaan seuraavista liikelaitoksen tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut

– Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys

– Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut kunnalle/kuntayhtymälle

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Tuloverot

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäys kunnalle/kuntayhtymälle

Antolainasaamisten lisäys muille

Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimenä 30 pv.

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1.

10.3.Vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2024	2023
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	1 112,97	1 693,77
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 112,97	1 693,77
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	43 510,94	43 510,94
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 355 579,68	11 914 817,97
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11 399 090,62	11 958 328,91
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	70 638,93	70 638,93
4. Muut saamiset	38 493,95	38 493,95
III Sijoitukset yhteensä	109 132,88	109 132,88
A Pysyvät vastaavat yhteensä	11 509 336,47	12 069 155,56
C Vaihtuvat vastaavat		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 818 894,42	1 251 135,75
4. Muut saamiset	9 512 683,12	9 276 604,18
II Saamiset yhteensä	11 331 577,54	10 527 739,93
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 331 577,54	10 527 739,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 840 914,01	22 596 895,49

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2024	2023
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	3 759 246,12	3 759 246,12
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 449 850,40	11 486 912,34
V Tilikauden yli-/alijäämä	817 553,11	962 938,06
A Oma pääoma yhteensä	17 026 649,63	16 209 096,52
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 047 035,00	2 700 405,00
Korottomat		
9. Muut velat / liittymismaksut	2 944 761,35	2 797 623,84
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	287 870,00	330 870,00
Korottomat		
6. Saadut ennakot	460,91	358,36
7. Ostovelat	229 115,15	237 327,43
9. Muut velat / liittymismaksut	231 305,32	227 523,63
10. Siirtovelat	73 716,65	93 690,71
E Vieras pääoma yhteensä	5 814 264,38	6 387 798,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 840 914,01	22 596 895,49

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	74,6 %	71,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	165,4 %	189,3 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	13 267	12 450
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 068	1 009
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	2 335	3 031
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	188	246
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	5 280	5 829
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	425	472
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasluku	12 426	12 343

Kunnallisen liikelaitoksen taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat liikelaitoksen omavaraisuutta, kertynyttä yli- tai alijäämää ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä})$$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätös- tai tilikauden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen

10.4.Vesihuoltolaitoksen liitetiedot**10.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakko-maksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 693,77	0,00	0,00	1 693,77
Tilikauden poisto	-580,80	0,00	0,00	-580,80
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 112,97	0,00	0,00	1 112,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 112,97	0,00	0,00	1 112,97

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	43 510,94	0,00	11 914 817,97	0,00	0,00	0,00	11 958 328,91
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	214 953,96	0,00	0,00	0,00	214 953,96
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-187 642,99	0,00	0,00	0,00	-187 642,99
Tilikauden poisto	0,00	0,00	-586 549,26	0,00	0,00	0,00	-586 549,26
Poistamaton hankintameno 31.12.	43 510,94	0,00	11 355 579,68	0,00	0,00	0,00	11 399 090,62
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 510,94	0,00	11 355 579,68	0,00	0,00	0,00	11 399 090,62

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET

	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	70 638,93	70 638,93
Hankintameno 31.12.	70 638,93	70 638,93
Kirjanpitoarvo 31.12.	70 638,93	70 638,93

10.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	3 759 246,12	3 759 246,12
Peruspääoma 31.12.	3 759 246,12	3 759 246,12
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	12 449 850,40	11 486 912,34
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	12 449 850,40	11 486 912,34
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	817 553,11	962 938,06
Oma pääoma yhteensä 31.12.	17 026 649,63	16 209 096,52

PITKÄAIKAISET VELAT

	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	895 555,00	1 376 925,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	895 555,00	1 376 925,00

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

	2024	2023
Viemäri liittymismaksut	1 903 720,91	1 813 496,05
Vesiliittymismaksut	1 041 040,44	984 127,79
Muut pitkäaikaiset velat	2 944 761,35	2 797 623,84

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Laji	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	15-50 v
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tasapoisto	15-50 v
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	4-20 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 €, on kirjattu vuosikuluksi

10.5. Muut eriytetyt laskelmat

Kesäkuussa 2019 kilpailulainsäädäntö muuttui kuntien markkinoilla toimimisen osalta. 1.1.2020 astuneen säännöksen mukaan kunnan tulee eriyttää kirjanpidossa niiden yksiköiden toiminta, jotka toimivat kilpailevilla markkinoilla. Kilpailulainsäädännön mukaan kunta ei saa vääristää kilpailua alihinnoittelemalla tuotteitaan tai palveluitaan, markkinoillakilpaileville yksiköille tulee siis syntyä toiminnastaan katetta. Mikäli yhden yksikön tai useamman markkinoilla kilpailevien yksikön liikevaihto on yli 40 000 euroa vuodessa, tulee tämä eriyttää.

Ilmajoen kunnassa kirjanpidon eriyttäminen on toteutettu siten, että jokaisella kilpailevilla markkinoilla toimivalla palvelulla on oma kustannuspaikkansa. Kustannuspaikoille on kirjattu kaikki toiminnasta aiheutuvat tuotot ja kulut. Kustannuspaikoille on kohdistettu välittömät kustannukset aiheuttamisperiaatteella ja välilliset kustannukset.

Eriytetyt toiminnot esitetään kunnan tilinpäätöksessä tuloslaskelmakaavaa noudattaen.

YRITYSTILOJEN TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	149 542,10	142 149,50
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-54 373,00	-57 645,25
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-20 321,96	-29 837,90
Materiaalit ja palvelut yht.	-74 694,96	-87 483,15
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 108,35	-11 010,30
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-671,51	-1 655,13
Muut henkilösivukulut	324,55	-458,96
Henkilöstökulut yht.	-2 455,31	-13 124,39
Poistot ja arvonalentumiset	-16 183,72	-12 523,68
Liiketoiminnan muut kulut	-94 856,45	-90 560,31
Liikeyli-/alijäämä	-38 648,34	-61 542,03
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0,00	0,00
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-38 648,34	-61 542,03
Yli-/alijäämä ennen varauksia	-38 648,34	-61 542,03
Tilikauden yli-/alijäämä	-38 648,34	-61 542,03

ASUNTOJEN VUOKRAT - TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	72 554,19	76 309,34
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-155,00	-80,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-189,00	0,00
Materiaalit ja palvelut yht.	-344,00	-80,00
Henkilöstökulut		
Henkilösivukulut		
Henkilöstökulut yht.	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-6 206,52	-6 533,79
Liikeyli-/alijäämä	66 003,67	69 695,55
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0,00	0,00
 Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	 66 003,67	 69 695,55
Yli-/alijäämä ennen varauksia	66 003,67	69 695,55
Tilikauden yli-/alijäämä	66 003,67	69 695,55

VUOKRALLE ANNETUT KIINTEISTÖT - TULOSLASKELMA

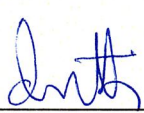
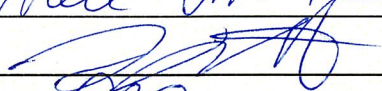
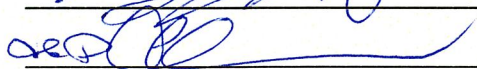
	2024	2023
Liikevaihto	96 603,12	92 143,92
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut yht.	0,00	0,00
Henkilöstökulut		
Henkilösivukulut		
Henkilöstökulut yht.	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-56 404,22	-8 331,48
Liikeyli-/alijäämä	40 198,90	83 812,44
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0,00	0,00
 Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	 40 198,90	 83 812,44
Yli-/alijäämä ennen varauksia	40 198,90	83 812,44
Tilikauden yli-/alijäämä	40 198,90	83 812,44

ISÄNNÖINTI - TULOSLASKELMA

	2024	2023
Liikevaihto	139 305,42	127 224,90
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-365,03	-311,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-39 574,73	-26 407,22
Materiaalit ja palvelut yht.	-39 939,76	-26 718,60
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-79 686,80	-83 934,41
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-14 103,55	-13 257,65
Muut henkilösivukulut	-1 568,20	-4 111,16
Henkilöstökulut yht.	-95 358,55	-101 303,22
Liiketoiminnan muut kulut	-415,59	-3,79
Liikeyli-/alijäämä	3 591,52	-800,71
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0,00	0,00
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	3 591,52	-800,71
Yli-/alijäämä ennen varauksia	3 591,52	-800,71
Tilikauden yli-/alijäämä	3 591,52	-800,71

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Ilmajoella 24.3.2025

Saara Hautala
Johanna Isohaukka
Reetta Karanen
Pekka Korte
Hanna Rönkä
Matti Val
Kari Yrjölä
Matti Mäkelä

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Ilmajoella päivänä kuuta 2025

BDO Audiator Oy